

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate.
Sarajevo št. 7565
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Iz Bele hiše zasijal v evrop- ski kaos tenek trak svetlobe

Evropska diplomacija po vojni je postala podobna staremu stroju, ki se vsak čas ustavlja, čakajoč spretnega mehanika, ki naj ga zopet spravi v tek. Toda vsakdo ve že vnaprej, da se bo stari stroj zopet ustavil in da bodo poprave vedno težje in dražje. Ni več ideje, ki bi oživljala mehanizem svetovne diplomacije, ni nobene skupnosti kljub vsej demokraciji in mednarodna vzajemnost je ostala prazna beseda, ker kulturni svet nima več nobene skupne vere, nobenega skupnega nazora, nobenega pravega cilja, h kateremu naj bi se politična prizadevanja posameznih držav usmerjala v medsebojnem soglasju. Čisto prav je zapisal nek nemški list ob priliki dvestopetdesetletnice zmage združenih krščanskih narodov nad Turki pri Dunaju, da bi danes mongolsko plemo, če bi bilo zedinjeno in sodobno oboroženo, ne našlo v Evropi, raztrgani po neslogi med posameznimi državami in po državljanski vojni, ki divja med posameznimi narodi, nobenega pravega odpora več, če bi jo hotelo zavojevati. Zveza narodov v Ženevi nima duha, ki bi jo vodil in njene debate postajajo čedalje bolj brezplodne: tudi ta institucija se je po štiri- najstih letih izpremenila v stroj, ki teče samo z največjimi težavami in hreščanjem in ki za vsak svoj brezzukoviti pogon rabi grobega zunanega posega v svoj mehanizem.

Po večletnih razpravah po komisijah in podkomisijah ter posvetovalnih ekspertov je danes razorožitvena konferenca Zveze narodov na tem, da objavi svoj bankrot. Nemški državniški so izjavili, da se morajo evropske države ali tako razorožiti kakor je bila razorožena Nemčija po versailskem miru — ali pa si bo Nemčija prilastila pravico, da se oboroži enako, kakor so oboroženi njeni sosedi. Ker Italija Nemčijo slejkoprej podpira, zato da doseže revizijo mirovnihih pogojev, ki bi zadovoljila ekspanzijske težnje fašističnega režima, je nemška alternativa postala nevaren in grozeč problem, na katerega je francoski premier Daladier v svojem govoru pred senatom 15. t. m. odgovoril s tem, da se bo Francija oboroževala naprej tako, kakor to zahteva njena varnost pred agresivnim obnašanjem Nemčije, kjer so z nastopom Hitlerja nastale razmere, katerih svet ob sklepanju versailške mirovne pogodbe ni slutil. Po krivdi Nemčije, ki stavlja svet diktatorično pred alternative, namesto da bi skušala vprašanje, kako realizirati enakopravnost, ki ji je bila od ostalih velesil 11. dec. lanskega leta v načelu priznana, urediti s prijateljskimi pogajanj, je torej ženevska mirovna institucija postala popolnoma nepotrebna in vesile bi morale, če bi se nemškim zahtevam uklonile, priznati, da je bilo vse njihovo delo za zagotovitev evropskega miru in novega lica zemlje po porazu Viljemove hegemonije zastoj in brez smisla.

Naravno je, da je proti temu nastala reakcija tudi v onih državah, ki so doslej obnašanje Nemčije gledale prizanesljivo in so v radikalnih zunanje-političnih težavah Hitlerja gledale samo taktične poteze. Toda von Papenov govor, ki ga je nedavno imel rjavim srajcem v Münstru, je po svoji vsebini in po svojem tonu prepričal tudi najbolj optimističnega Američana, da se je s Hitlerjem v resnici zopet predramila pod masko po krivici teptane in ponižane pastorki predvojna Nemčija, ki ne more trpeti, da bi mesto njene železne pesti vladala svetu demokracija svobodnih držav, ki niso germanske mentalitete. In ker spričo tega ni več na mestu žongliranje in taktiziranje ter varanje samega sebe, zato se je Roosevelt, ki želi biti drugi Wilson bolnega sveta, odločil za jako nenavaden diplomatski korak v obliki slovesnega proglasa na države vsega sveta, v katerem jih nujno roti, naj se med seboj sporazumejo, da druga druge ne bodo napadle, da naj uničijo vsaka svoje napadalno orožje in da naj spričo gospodarskega in socialnega nereda, ki kulturnemu svetu grozi z razpadom, likvidirajo vse medsebojne spore v duhu miroljubja in humanitete.

Poziv predsednika Roosevelta je jako lep in brez dvoma bo imel svoj učinek. Nemčija bo gotovo razumela, da se ta poziv obrača v prvi vrsti nanjo in da pomeni, da Nemčija ne bo smela računati z moralno in diplomatično podporo Amerike, ki jo je do sedaj uživala v obilni meri, ako ne umakne svoje alternative; ali vsi orožje stran ali pa se bom oborožila jaz do zobe! Toda umik Nemčije ne bo tako popoln, kakor bi bilo v interesu miru in reda v Evropi želeli, ker Roosevelt ni pozabil pobarvati svojega apela tako, da se iz njega, čeprav rahlo, čuti tudi neka graja Franciji, ki ni pripravljena, da bi zmanjšala svojo vojno moč, če obenem ne dobi čisto sigurnih političnih jamstev, da Nemčija ne bo lepega dne napadla nje ali njenih zaveznikov. Predsednik Roosevelt je tudi čisto pozabil svoj poziv učinkovito podkrepiti z izjavo, da bo ameriška Unija ti- stega, ki se ne bi hotel obvezati, da ne bo rabil nasilnih sredstev v svrhu rešitve svojih sporov s sosedom, smatrala za napadalca in solidarno z vsemi prijatelji miru nastopila proti njemu z

enakimi učinkovitimi sredstvi. Zakaj, če predsednik Roosevelt v svojem apelu pravi, da bo »civilizirani svet, če bi se katerakoli močna država ne hotela odkritosrčno priključiti tem (namreč Rooseveltovim) smernicam, vedel, na koga bo padla odgovornost za neuspeh razorožitvene in mirovne akcije, je to vsekakor premalo in Nemčije najbrž ne bo uplašilo, da ne bi ob prvi ugodni priliki zopet zaropotala. Tudi to je slaba stran Rooseveltove poslanice, da smatra uničenje takozvanega napadalnega orožja (težki topovi, letala, plini) za zadostno sredstvo proti možnosti kake ofenzivne vojne napada željne države, ker se s to umetno in skoraj neizvedljivo rešitvijo vojska absolutno ne da preprečiti — učinkovita je edinole skrajna redukcija tako napadalnega kakor obrambnega orožja, predvsem pa je potrebna razorožitev duhov, to je morelna in socialna regeneracija sveta, resnični duh miru in sprave, ki ga ne morejo zunanja sredstva ne dati ne ohranjati.

Senzacionalen umik Adolfa Hitlerja

Nemčija sprejme vse predloge Roosevelta

Berlin, 17. maja. Ž. Pred današnjo sejo parlamenta, na kateri je predsednik vlade Adolf Hitler podal svojo izjavo, so se sestali šefi parlamentarnih skupin. Na tem sestanku so šefi strank ugotovili vse podrobnosti za današnjo popoldansko sejo. Medtem, ko je parlamentarna frakcija imela svojo sejo v poslopju parlamenta v bivši Krollovi operi, kjer se je vršila današnja popoldanska seja parlamenta, so se vršile za to sejo zadnje priprave. Zastave so vihrale z balkona in tudi okna so bila vsa ovcenana.

Policija je že v ranih urah stopila v strogo pripravljenost ter storila potrebne korake, da vzdrži red in mir. V teku vsega dopoldneva so se velike množice valile pred bivšo opero. Popoldne pa so ljudje naravnost vreli pred parlament, kjer so hoteli videti prihod državnega kanclerja Adolfa Hitlerja, posameznih članov vlade ter narodnih poslancev.

Na sejo parlamenta so bili poleg diplomatskega zbora pozvani tudi državni nameščenci in predstavniki posameznih držav, kakor tudi glavne osebnosti iz gospodarskega in političnega življenja.

Seja se je otvorila ob 3.10 s kratkim nagovorom predsednika parlamenta dr. Gohringa. V dvorani so bile klopi, v katerih bi morali biti socialisti, zelo redko zasedene. Vsega je prišlo samo 20 poslancev. Tudi klopi centra so bile skoraj prazne, ker na sejo ni prišlo mnogo narodnih poslancev, na katere je vlada v zadnjem času izvajala pritisk. Po otvoritvi seje je dobil besedo državni kancler Adolf Hitler.

„Ideja germanizacije zastarela“

V svojem govoru je Hitler med drugim rekel: »Nemčija je preveč trpela pod neusmiljenim pritiskom, da bi želela storiti krivico drugim narodom. Naš socializem nam ukazuje, da moramo biti proti drugim pravični. Potrebno je, da ostanemo zvesti in dosledni svojim idealom. Ideja germanizacije je bila produkt mentalitete preteklega veka, ko se je še verjelo, da se lahko iz Poljaka in Francoza napravi Nemec. Ker ne želimo storiti tega drugim, se bomo tudi mi z vsemi silami borili proti tejnji, da se ne postopa tako z nami.«

„Milica služi samo v notranje surhe“

V nadaljnjem svojem govoru je Hitler ostro nastopil proti zahtevi, ki je bila postavljena v Ženevi, da se v efektivne vojaške sile nemškega vojaštva šteje tudi milica napadalnih oddelkov narodno-socialistične stranke in Stahlhelma. »Ti oddelki služijo izključno za notranje politične cilje. Smatram za potrebno poudariti, da bi se po tem principu morali v efektivne vojaške šteti tudi gasilci in nameščenci nočnih stražarskih podjetij. Proti takim zahtevam, ki prihajajo iz Ženeve, moramo najostreje protestirati.« Hitler je nadaljeval:

„Nemčija je izpolnila vse svoje obveznosti“

»V imenu nemške vlade rajha izjavljam: Nemčija je izvršila svoje razorožitve. Izpolnila je vse obveznosti, ki so jih naložile pogodbe. Njena vojska znaša sedaj vsega skupaj 100.000 mož. Ureditev nemške policije je predpisana z mednarodnim sporazumom. Napadalni oddelki pomožne policije so služili samo za izpolnitev nacionalne revolucije in to baš radi tega, ker se ravno državna policija ni pokazala politično kot dovolj zanesljiva. Sedaj, ko je revolucija izvršena, se bo pričelo s ponovno redukcijo pomožne policije, ki bo do konca letošnjega leta razpuščena.«

Apel na Francijo

»Radi vsega tega ima Nemčija materialno in moralno pravico, da zahteva, da tudi drugi izvršijo in izpolnijo svoje obveznosti. Nemčija je dala vsa jamstva, ki jih je diktirala versailška pogodba. Kakšno jamstvo naj da Nemčija še novrh tega?«

Roosevelt pozivlje evropske državniške k miru in razorožitvi

Brez dvoma bo Rooseveltova poslanica sedanjemu skoraj brezizhodni položaju razmotila v toliko, da se bo Hitler, ki dobro ve, kakšne katastrofalne posledice bi imelo za Nemčijo v vsakem, predvsem pa v gospodarskem oziru, če bi ignorirala svarilo iz Washingtona, brždal in da njegov govor, ki je napovedan za sredo, 17. maja, v nemškem državnem zboru, ne bo tak, kakor si ga je spočetka zamislil. Nemčija bo pač načeloma zopet poudarjala svoje »spravice«, praktično pa bo morala odnehati in se spustiti v pogajanja, kojih rezultat seveda niti izdaleka ne bo tak, kakor si ga Hitlerjeva Nemčija želi — to pomeni toliko, da nemški revanšni nagoni nikakor ne bodo potlačeni. In baš v tem je vsa tragika sedanjega položaja, iz katerega tudi po Rooseveltovi poslanici ni nobene resnične in trajne rešitve. Katastrofa je samo odgodena in mi smo zopet doživeli proglas, kakor smo jih od l. 1918 dalje slišali že toliko.

lagi. Kakor predsednik Združenih držav, g. Roosevelt, tako smatra tudi Nemčija, da stojimo danes pred največjo in glavno nalogo, a ta naloga je, da zavarujemo mir v svetu.«

„Strah pred Nemčijo je popolnoma neopravičen“

V svojem nadaljnjem govoru Hitler priznava, da je glavni razlog sedanjega mrzličnega oboroževanja sosedov strah Francije in Poljske pred nemškim napadom. »Tak strah smatram kot popolnoma neopravičen, kajti neoborožena država ne bo nikdar napadla močno oboroženih drugih držav. Nemčija pa tudi ne razpola s potrebnim orožjem za napad. Nemčija nima težkega topništva, Nemčija nima bombnih letal, Nemčija nima tankov, Nemčije je pripravljena, da podpiše vsak pakt o nenapadanju, kajti ona ne želi nikogar napasti, temveč hoče zavarovati samo svojo varnost.«

Mi smo za mir - verzajska po- godba pa ne sme veljati večno

»Nemčija je pomirjena, ko je zvedela, da je Roosevelt pripravljen nastopiti kot garant za evropski mir. To dejstvo naj služi v pomiritev vsem in ne samo Nemčiji, vsem onim, ki želijo mir.«

»Nemčija v težnji za ustvaritev svojih pravic ne zahteva drugih poti, da doseže svoj cilj, nego one, ki jih predpisujejo pogodbe. Toda Nemčija v nobenem slučaju in pod nobenim pogojem ne bo dopustila, da se ji večno diktira red, ki ji ga je naložila versailška pogodba.«

Za Hitlerjem so govorili še voditelji posameznih frakcij.

Resolucija državnega zbora

Ko je državni kancler Hitler končal svoj govor, je predsednik državnega zbora Gohring prečital izjavo, s katero se ves nemški državni zbor sklenjeno izreka za državno vlado. Vsi državni poslanci, s socialnodemokratskimi vred, so glasovali za to izjavo s tem, da so se dvignili s svojih sedežev. V istem trenutku je ves državni zbor zapel »Deutschland über alles«, ki so jo vsi zastopniki tujih držav poslušali stoji. Predsednik Gohring je nato izjavil: »Izjavo ste sprejeli soglasno, k temu nimam ničesar pripomniti. Svet je videl, da je nemški narod soglasen, če gre za njegovo usodo. Državni zbor je s tem zaključen.«

Nemčija sprejema vse Rooseveltove pogoje

Govorec o posledicah Rooseveltove spomenice je državni kancler Hitler izjavil:

»Prečital sem spomenico predsednika Združenih držav Roosevelta ponoči in nemška vlada osvaja v celoti vse točke predloga predsednika Združenih držav. Z metodo dela, ki ga predsednik Roosevelt predlaga v tej svoji spomenici, se Nemčija popolnoma strinja. Posebno se strinja z onim odstavkom, v katerem Roosevelt poudarja, da brez razorožitve ne more biti trajne gospodarske obnovitve sveta. Nemčija je vedno pripravljena, da z vsemi močmi sodeluje v skupnem delu na taki pod-

Vtis Rooseveltove izjave na Evropo

Veliko je navdušenih, še več pa skeptičnih

Tehtne besede Macdonalda

London, 17. maja. AA. Rooseveltova okrožnica narodom je bila sprejeta v Angliji zelo pristržno. Besedilo je prišlo v London sredi malo prej, ko je predsednik angleške vlade MacDonald povzel besedo na banketu angleško-ameriške družbe, ki mu je priredila banket v zvezi z njegovim nedavnim obiskom v Zedinjenih državah severne Amerike. MacDonald je v svojem govoru seve omenil Rooseveltovo okrožnico in izjavil, da je ta dan zgodovinskega pomena. Zedinjene države so otvorile svoje duri in so pogumno zajadrle v popolnoma nove smeri. Odslej nočejo več ostati ravnodušne napram dogodkom, od katerih je odvisen mir sveta. Globoko je prepričan, da bo Rooseveltova okrožnica še poveljavna kot veliko delo. Čas, v katerem živimo, zahteva sodelovanje med Francijo, Italijo in Zedinjenimi državami povsod tam, kjer je mir v Evropi ogrožen.

MacDonald je nato nadaljeval: »Če kdo pravi, da smo proti Nemčiji, odgovorjam, da temu ni tako. Če kdo pravi, da smo proti osvoboditvi Nemčije, potem pravim, da to ni tako. Kdor gleda nazaj, ve, da smo skušali Nemčijo vpelsti v evropske zveze, tako da bi bilo pri tem ohranjeno njeno samospoštovanje in da bi lahko sodelovala v evropski družbi in za evropski napredek. Rečem pa, da ne moremo biti ravnodušni napram dogodkom in da tudi nismo. Mir Evrope je mir sveta. Amerika je danes izjavila, da napram miru sveta ne more biti ravnodušna.«

Daladier zadovoljen?

Pariz, 17. maja. AA. Predsednik vlade Daladier je dal zastopniku Havasa glede Rooseveltove poslanice poglavarjem držav izjavo, v kateri med drugim pravi:

»Z iskrenim zadoščenjem sem vzel na znanje poslanico, katere plemenite nagibe pozdravlja ves francoski narod. Direktive, ki jih ta poslanica vsebuje, bodo prav gotovo pripomogle k uspehu svetovne gospodarske in razorožitvene konference. Združene države in Francija sta si vnovič edini glede tega, da se izvede uspešna akcija, od katere je odvisna ohranitev miru. Iz vsega srca se pridružujem plemenitemu prizadevanju predsednika Roosevelta in mu iskreno želim uspeha.«

London, 17. maja. Ž. Pertinax poroča iz Pariza »Daily Telegraph«, da je spomenica predsednika Roosevelta bila sprejeta v francoskih krogih precej hladno. Nobenega smisla nima, da se pet let po Kellog-Briandovem paktu noče skleniti nov pakt o nenapadanju. Francoski zunanji minister se sicer trudi, da vsebino spomenice poda v drugi, ugodnejši luči, toda iz onih krogov, ki imajo tesne zveze z ministrskim predsednikom Daladierem, se čuje, da je ta izjava naložila na hudi odpor, ker mora Francija

odbiti energično vse manevre, da se oslabi francoska državna obramba.

Kritični glasovi

Pariz, 17. maja. AA. Vsi listi podčrtujejo izredni pomen Rooseveltove okrožnice in pravijo, da predstavlja nenavadno diplomatsko dejanje. Glede vsebine same pa časopisje ni enotnega mnenja, ker misli, da kaže okrožnica tudi neke praznote. V prvi vrsti kritizirajo okrožnico desničarski listi, pa tudi nekateri drugi. »Le Journal« se boji, da ne bi Rooseveltova okrožnica vzbudila mnenja, kakor da je sama razorožitev že zadosten vir varnosti. List dvomi zlasti v to, da bi ukinitve ofenzivnih sredstev, ki so zdaj namenjena obrambi, najboljše podpora miru. Po mnenju lista bi bilo bolje obsoditi napadalca na nemoč.

Skratka, končuje list, Roosevelt zahteva od nas, naj se razorožimo kar masivno in povprek brez jamstev za varnost. — Pertinax pravi v listu »ECHO de Paris«: Politika USA se ni izpremenila. Njen cilj je ta, da bi se naj evropske države ravnale po njenih navodilih in željah. Toda o podrobnih jamstvih za varnost Francije in evropskega miru ni govora. — »Ordre« pravi: Rooseveltova poslanica predstavlja velik apel v korist svetovnega miru. Toda takih proglasov smo že toliko videli in slišali, da smemo biti skeptični glede uspeha večerašnje proglasa. Rooseveltova poslanica prihaja tik pred Hitlerjevo in se nam zdi, kakor nekaj nasvet. Toda ker se Roosevelt ne more nadejati, da bodo njegove besede zadostale za korenito preobnovo znanje in militariistične politike Nemčije, bo njegova poslanica imela samo ta rezultat — ako bo sploh imela kakšen rezultat — da bo Hitlerju sugerirala zmernost v njegovih izrazih.

Newyork, 17. maja. tg. Obe zbornici parlamenta sta potrdili Rooseveltovo spomenico. Senator Borah je izjavil, da ne soglaša popolnoma s predsednikom Rooseveltom o vzrokih čezmernega oboroževanja. Pravi vzrok, ki stalno vznemirja Evropo, je dejal Borah, so mirovne pogodbe. Tudi Hitler je otrok versailške mirovne pogodbe. — Senator Robinson je izrazil svoj bojazan, da ne bi Rooseveltova spomenica ostala brezpomembna gesta. Iz zakonodajnih akcij ali iz mednarodnih pogodb ne more priti do nobenega miru več. Predsednikova poslanica je zadnji poskus za rešitev ogroženega miru na svetu.

»Daily Telegraph« piše, da je po Papenovem slavojevu vojni treba pozdraviti vsako obsodbo militarizmu. Če Roosevelt v resnici želi s pomočjo kongresa dati Evropi garancije, potem se lahko pričakuje srečna etapa v zgodovini človeštva. Obstaja le ena bojazan, da se Francija ne bo zado- voljila z Rooseveltovo formulo o varnosti, vsled česar ni izključeno, da bo njegov predlog eno- stavno zavrnila.

Peking in Tjencin pred padcem

Usoda severnega Kitaja za-pečalena

London, 17. maja.

Zadnja trdnjava pred Pekingom zavzeta

Dasi se je velika kitajska armada na celi črti od Tjencina na Rumenu morju do Pekinga globoko zakopala v zemljo in se z vsemi silami brani pred ofenzivo Japoncev, je videti, da padca tako Pekinga kakor Tjencina ne bo mogla preprečiti. Armada japonskega generalissimusa, maršala Muto, ki komandira japonsko ofenzivo na severni Kitaj, osvaja namreč kraj za krajem kljub ljutemu odporu Kitajcev in je 16. t. m. po izredno krvavi bitki zavzela najvažnejšo utrjeno postojanko pred Pekingom, Mijun, ki leži 50 km severno od Pekinga na takozvani cesti mandarinov. Mesto Mijun je po japonski težki artiljeriji popolnoma razrušeno.

Štrašne borbe pred Tjencinom

Obenem pa je armada maršala Muto zelo napredovala tudi na fronti ob Rumenu morju, kjer se čedalje bolj bliža važni postojanki Tjencina, ki veže Peking z Nankingom. Tukaj so namreč Japonci zavzeli mesto Tansijan, ki leži v sredi med izlivom reke Luahuo v Rumeno morje in Tjencinom, od katerega so sedaj Japonci oddaljeni komaj kakih 60 do 70 km. Obenem pa je dospela v pristanišče Taku, ki veže Tjencin z Rumenu morjem, velika japonska ladja-letalonoska »Kamoje«, kar dokazuje, da imajo Japonci namen napasti Kitajce v Tjencinu tudi z letalsko eskadro. Kitajski vojniki Tjencin mrzlično utrjujejo, civilno prebivalstvo pa mesto v paničnem begu zapuščajo.

Bitka za Tansijan je bila nadvse krvava. Napadalna kolona Japoncev je znašala 20.000 mož in je prodirala s pomočjo tankov, avtomobilov in pol divizije konjenice. Najprej sta pa bombardirali mesto dve letalski eskadri, med tem ko je japonsko težko topništvo obstreljevalo kitajske jake z več tisoč tonami koline. Japonci so napravili strahovit naskok najprej s konjenico, potem pa s pehoto, katerega so Kitajci parkrat odbili, končno pa so se morali po petih urah hrabrega odpora umakniti in naposled v velikem neredu bežati. Padec Tjencina je vprašanje enega ali dveh dni.

Peking se pripravlja na kapitulacijo

Kar se tiče Pekinga, se zdi, da je zavladal v mestu največji nered in državljanska vojska. Menda so vprizorili puč komunisti, obenem pa so se dvignili Mandžurci in Mongoli, ki prebivajo v velikem številu v Pekingu in simpatizirajo z mandžurskimi vojniki, ki se ramo ob rami z Japonci bližajo Pekingu. Kar se tiče kitajskih generalov, ki hrabro branijo domačo zemljo pred napadom, pa vlada med njimi velika nejevolja proti kitajskemu »Führerju« Cankajšku, katerega dolžijo, da, odklanjajoč mir z Japonci, ni poskrbel za zadostno opremo armade in obrambo severnega Kitaja. Generali se še hrabro branijo, da jim ne bi nihče mogel očitati izdajstva, imajo pa namen, kakor hitro bi se Japonci pokazali pred zidovi Pekinga, ustanoviti neodvisno severno kitajsko vladu, ki naj bi z Japonci stopila v pogajanja. Generali nečjejo dopustiti, da bi se Japonci polastili severnega Kitaja, in bi zato radi sklenili z Japonci mir na podlagi priznanja mandžurske države, hočejo pa rešiti za Kitaj vsaj provinco Džehol. Japonska je pripravljena za pogajanja, izključeno pa je, da bi vrnila samo ped zemlje, ki leži onstran Velikega zidu.

O kakšni intervenciji veselih dozdaj ni slišati glasov.

Za panevropsko idejo

Zborovanje jugoslovanskih pododborov panevropske unije

Ljubljana, 17. maja.

Danes popoldne ob 6 se je vršilo v slavnostni dvorani zbornice za TOI letno zborovanje vseh jugoslovanskih pododborov panevropske unije. Na zborovanje so prišli poleg predsednikov hrvaškega in srbskega pododborov dr. Franješa in dr. Momčila Ninčiča še zastopnik zunanega ministrstva, načelnik tiskovnega oddelka, dr. Živojič, nadalje predstavniki vseh ljubljanskih ustanov, korporacij in kulturnih društev.

Zborovanje je otvoril predsednik slovenskega pododborov dr. Gosar, ki je uvodoma izjavil, da sedanji čas sicer ni primeren za razmotrivanje o Panevropi, toda potrebno je pogledati z državnimi očesom v bodočnost ter pripravljati naš narod na politične naloge v bodočih desetletjih.

Za njim je govoril bivši zunanji minister dr. Momčilo Ninčič, ki se je spomnil na točno pred tremi leti objavljeni Briandov panevro-

ski program, ki pa je zaradi nacionalnega fanatizma, ki razgraja po Evropi, zaenkrat potisnjen v ozadje. Naloga panevropske unije je, da ublažuje mržnjo, ki jo razširja nacionalni fanatizem. Panevropska ideja ne more izumreti in ne bo umrla, ker jo vedno bolj rabi solidarnost evropskih interesov. Mala zveza je koristna začetek v tem pravcu in bo brez dvoma v zgodovini Evrope ista prva osnovna celica, kot je bila v zgodovini švicarske federacije zveza treh Vierwaldštättskih kantonov.

Končno je govoril bivši poljedelski minister dr. Oto Frančič o Panevropi in o gospodarskih ciljih Male Zveze. Dr. Frančičev referat je bil tako zanimiv in tako stvaren, prednašanje pa tako strokovnjsko, obenem pa tudi čustveno, da je polna dvorana z največjo pozornostjo sledila izvajanjem, ki so odpirala povsem nove perspektive za gospodarsko reorganizacijo srednje Evrope, s katero se bo pričelo že v juniju. Njegov referat bomo v celoti objavili v eni prihodnjih števil »Slovenca«.

Računski zaključek monopolne uprave

Belgrad, 17. maja. I. Centralna uprava državnih monopolov je zaključila svoje proračunsko leto 31. marca, torej istočasno kakor država. Radi tega je monopolna uprava izdala pregled dohodkov, ki znašajo v preteklem proračunskem letu 1.894.290.188 dinarjev, medtem ko so znašali v proračunskem letu 1931-32 2.133.527.472 Din. Po teh podatkih so se dohodki monopolne uprave znižali v primeri s preteklim letom za 239.237.274 Din. Največ je vrgel monopol tobaka, to je 1.346.144.307 Din. L. 1931-32 pa je vrgel tobak 1.591.410.689 Din. Do-
hodki monopola soli znašajo 217.230.931 Din, petroleja 127.853.375 Din, vžgalice pa 100.772.614 Din.

Ceškoslovaški gostje v Ljubljani

Ljubljana, 18. maja.

Danes ob 16 prispe v Ljubljano 340 Čehoslovakov. Čehoslovaški gostje se bodo mudili v Ljubljani dve uri, nakar se odpeljejo na Bled ob 18. Prijatelje Čehoslovakov vabimo, da sprejmejo goste na kolodvoru v čim večjem številu.

Ministrski zastopniki pri izpitih

Belgrad, 17. maja. AA. Prosvetni minister je odredil svoje zastopnike, ki bodo prisostvovali nižjim in višjim tečajnim izpitom in pregledali delovanje srednjih šol. Ministrski zastopniki so v dravski banovini na srednjih šolah til:

na realni gimnaziji v Kočevju Karel Prijatelj, inšpektor prosvet. ministrstva, v Kranju Uroš Džonič, upravnik univ. knjižnice v Belgradu, v Ljubljani prva realna Josip Mazi, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani, druga realna v Ljubljani Jakob Kelemina, univ. prof. v Ljubljani, v Mariboru dr. Pavle Vujevič, univ. prof. v Belgradu, v Celju dr. Ant. Melik, univ. prof. v Ljublj.;

na klasičnih gimnazijah: v Ljubljani dr. Peter Skok, univ. prof. v Zagrebu, v Mariboru dr. Grgur Novak, univ. prof. v Zagrebu;

na drž. učiteljsku v Ljubljani dr. Ristič, prof. višje pedagoške šole v Belgradu, v Mariboru dr. Milko Kos, univ. prof. v Ljubljani;

na ženski uršulinski gimnaziji v Ljubljani dr. Juraj Pešičević, univ. prof. v Zagrebu, na škofijski gimnaziji v St. Vidu St. Smrčok, gimnaz. ravnatelj v pok., na zasebnem ženskem učiteljsku v Ljubljani in škofijski Lokni dr. Juraj Pešičević, univ. prof. v Zagrebu, na zasebnem učiteljsku šolskih sester v Mariboru dr. Leopold Poljanec, prosvetni nadzornik v pok., in na ženski realni gimnaziji v Ljubljani dr. Miodrag Ibrovac, univ. prof. v Belgradu.

Osebnosti

Belgrad, 17. maja. I. Napredovali so: Pri tobačni tovarni v Nisku za višjega monopolnega inšpektorja 5. pol. skup. Grčar Pavel, pri tobačni tovarni v Sarajevu za monopolnega tajnika 6. pol. skup. Vrhovec Ljubomir. — Premeščen je k dravskemu finančnemu ravnateljstvu k oddelku za carine za višjega fin. tajnika 5. skup. Vukmirovič Boža. — K tehničnemu oddelku ukrajnega načelstva v Paračinu je premeščen Rozman Dragotin, višji tehnični uradnik 6. pol. skup., od sedaj v Krševcu. — Za višjega tajnika 5. pol. skup. je premeščen v finančno ministrstvo Savinšek Slavko.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Kritika kritike

Ljubljana, 17. maja.

Današnja občinska seja bo ostala v zgodovini ljubljanske komunalne politike kot redek unikum. Ne samo, da je večino seje sestavljala gola polemika župana dr. Dinka Puca in nekaterih občinskih svetnikov proti javni kritiki mestnega gospodarstva, unikum bo ta seja tudi zato, ker je bil na tej seji osebno apostrofirani, in sicer na nelep način, tudi navzočni poročevalec našega lista, edinega dnevnika, ki se je upal na dostojen in stvaren način kritizirati mestno gospodarstvo.

Za sejo je vladalo med prebivalstvom precejšnje zanimanje. Raznesle so se govorice — utemeljene ali neutemeljene — da pripravljajo skupina nekaterih mladih ljudi demonstracijo proti županu dr. Pucu. Najbrž so bili s tega vzroka pripravljeni mestni nastavljenici, ki so napolnili ob 5 popoldne galerijo v sejni dvorani in moramo priznati, da so se nam zdele ovacije, ki jih je občinstvo na galeriji priredilo ob začetku seje županu dr. Pucu, kakor da bi bile naročene.

Seji je prisostvoval v imenu banske uprave inšpektor dr. Guštin. Predsedstveno poročilo je bilo le kratko in zgolj formalnega značaja. Župan dr. Puc je navedel nekaj občinskih svetnikov, ki so se opravičili. Med navedenci ni bilo imena dr. Pippenbacherja, ki je bil odsoten.

POROČILO FINANČNEGA ODESKA

Poročal je Tavčar. Točka o odpradi mestnih parcel trem prosičlem je bila odložena. Prof. Glasbene Matice Avgusta Ivančič se proda 499 m² mestnega sveta v Trnovem po 30 Din. Dalje je bilo sklenjeno, da se ugotovi prošnji ljubljanskega »Sokolca«. Mestna občina odstopi brezplačno Sokolu zemljišče v Lattermanovem drevoredu, tam, kjer je tako zvali ljubljanski »Prater« s straništem vred, ki ga bo na Sokol podrl. Sokol rabi to zemljišče za zaokrožitev svojega telovadišča in za napravo tribuna, ki bodo za izlet potrebne.

GARANCIJA »STAN IN DOMU«

Mestna občina je svojčas garantirala zadrugi »Stan in dom« za gradbeno posojilo v znesku 2 milj. 471.000 Din pri Mestni hranilnici in dobila v zastavo tri hiše, ki so last zadruga. Zadruga je sedaj sporočila mestni občini, da svojih obvez ne more izpolnjevati, ker bo najemnina padla. Zadruga se bo ali likvidirala ali pa ali Mestna hranilnica zniža obrestno mero na 5%. Amortizacijski rok je določen do 1. 1954. V primeru likvidacije bi mestna občina prevzela omenjene tri hiše, in sicer dve ob Tržaški cesti in eno ob Mlinski ulici. V tem primeru bi te hiše povzročile mestni občini letno 41 tisoč Din izgube, kolikor bi morala mestna občina doplačevati za amortizacijo in obrestovanje posojila. Finančni odesk je sklenil, da ni mogoče znižanje obrestne mere v sedanjih razmerah in da naj zato zadruga čimprej likvidira.

Podžupan prof. Jarc: »S tizh hiš prihaja največje zablavljanje čez mestne hiše!«

Poročevalec Tavčar nadaljuje: »Gospod Janko Kos, ki je napadel zadnjič mestno občino, češ, da kritika z nizkimi najemnini v svojih hišah najemnine po drugih hišah, je sam član te zadruga in je sam prejel z garancijo mestne občine gradbeno posojilo, ki ga še ni odplačal. Posojilo je dobil zato, da bi v svoji hiši s cenenimi stanovanji pomagati zniževati velike najemnine. Če hoče kritizirati mestno gospodarstvo, naj bi najprej s svojim vplivom v zadrugi pomagal doseči, da mestni občini sedaj ne bi bilo treba prevzeti rizika visokih bremen in deficita vsako leto.« Predlog odeska je bil nato sprejet.

Odklonjeno so bile nato pritožbe proti predpisom pasjih taks, ugodeno pa je bilo prošnji neke revne vdove za odpis majhne najemnine.

TRGOVSKA AKADEMIJA

Mestna občina je svoj čas sklenila najeti pri Drž. hipotekarni banki posojilo v znesku 6.500.000 Din za zgradbo Trgovske akademije, in sicer po 8% obrestil, 2% amortizacije. Posojilo bi se amortiziralo v 20 letih. Finančni minister je to posojilo odobrili, upravni odbor Hipotekarne banke pa je sklenil odobriti posojilo, toda le pod pogojem 9% odstotne obrestne mere in 1% amortizacije. Posojilo naj bi se amortiziralo v 25 letih. (Praktično to pomeni, da bo morala mestna občina pet let dalj plačevati Hipotekarni banki letni znesek 650.000 Din.) Hipotekarna banka zahteva dalje, naj se mestna občina obveže, da bo redno vstavljal ta znesek v svoj redni proračun. Poročevalec Tavčar je k temu pripomnil, da mestna občina lahko pristane na te zahteve, ker bo krila ta znesek od najemnine, ki jo bo prejela od države za šolo.

POČITNIŠKA KOLONIJA V DOBRVI

Mestna delavska zavarovalnica namerava v vasi Dobrava pri Gorenji vasi v Poljanski dolini kupiti od posestnika Bogataja 6000 kv. metrov sveta ob Sori, kjer misli postaviti počitniško kolonijo ter s tem proslaviti 10 letnico svojega obstoja. Svet bi bil po 4 Din kv. meter. Občinski svet je to odobrili.

POROČILO GRADBENEGA ODBORA

je podal ing. Bevč. Zavrne se pritožba podjetja ing. Dukića proti sklepu kolavacijske komisije zaradi amorturne izmere pri mostu pod Tranco.

Ljubljanski kreditni banki se dovoli parcelacija njenega posestva ob Tržaški cesti na 35 stavbišč, in sicer pod običajnimi in še nekaterimi pogoji.

Dalje je občinski svet sklenil, da ukrene vse potrebno za odstranitev provizoričnih barak poštne uprave v Robbovi ulici, o čemer je bil že sklenjen sporazum med mestno občino in pošto upravo, pa so se pojavile zopet nove ovire.

Sklenjeno je bilo dalje, da ostane pri regulaciji Bolgarske ulice pri starem in ne tako, kakor določa novi regulacijski načrt. Sprejet je bil dalje sklep o preureditvi kanalskega obrežja ob Ljubljani. — Sprejet je bil dalje Plečnikov načrt o napravi pristanišča od Sv. Jakoba mostu do Opekarskega mostu z dodatnim Kosmovim predlogom, da se od Opekarskega mostu do Špice napravi športno pristanišče.

POROČILO PERSONALNO-PRAVNEGA ODESKA

je podal dr. Bohinjec. Poročal je o raznih prošnjah za sprejem v ljubljansko občinsko zvezo. S tem je bil dnevi red skoraj izrpan. Sledili so nato razburjeni govori o kritiki, ki jo je zadnje čase deležno občinsko gospodarstvo.

Debata o kritiki občinskega gospodarstva.

Dr. Bohinjec je imel najprej daljši govor, v katerem pa se je premalo precizno izražal in je govoril le bolj teoretično o načinu kritike. Govornik razločuje dva načina kritike. Prvi način je anonimni, tak, ki se poslužuje nevidnih kanalov govorice in podobnih sredstev, kakor zapletenega streljanja, katjenja voda in letakov, ki spominjajo na način najhujših bojev med sklerikali in libe-

ralci, ko so si nasprotniki očitali skledo in po-
stelo, drugi način pa je možat in odkrit, tak, kot je bil iznešen v občinskem svetu in pozneje v javnosti s podpisom. »Tako smo sedaj prisiljeni poslušati v lokalih sarkastične opazke. Če bo šlo tako dalje, se pošteni ljudje sploh ne bodo več bavili z javnim delom, ampak le najbolj koruptni elementi, ker bo poštenih sram.«

Govornik pravi, da bi moral že državni pravnik uvesti preiskavo proti občinski upravi, če bi le količjak verjel, prav tako tudi banska uprava. Občinski svet izgleda po tej kritiki, kakor da so v njem sami moralno pokvarjeni ljudje, na drugi strani pa sami idijotje, ki to trpe. Je proti taki anonimni kritiki, naj tiče kogarkoli, semper aliquid haeret. Kar se danes pripeti nemu, se more jutri drugemu. Če se bodo izvajale take metode, potem bodo mogli delati v javnosti le ljudje s trdo kožo. Govornik ostro graja tudi občinske uslužbence, ki raznašajo nekatere informacije in to največkrat iz osebne užaljenosti. Občinski nastavljenici morajo nastopiti proti takim skritim in anonimnim kritikam. Občinskemu gospodarstvu pa je potrebna jasna in odkrita kritika.

Napadi na »Slovenca«

Tavčar trdi najprej, da je občinsko gospodarstvo odprta knjiga, iz katere se more vsakdo o dejanskem stanju prepričati. Prejšnje občinske uprave so javnosti sporočale o občinskem gospodarstvu le sumarično in brez pojasnil. Sedanja občinska uprava pa je predložila vedno obširna poročila in detaile iz računov. Naša javnost in časopise pa ni bilo vedno iniciativno in ni vedno prihajalo z vzpodbudo. Pač pa se je razpasla negativna stran sodelovanja, površna kritika, sumničenje in intrigantstvo, ki ga je treba obsojati, če hočemo čuvati svojo čast.

Govornik pripoveduje v skrajno razburjenem tonu, da se je vse obravnavalo, vsaka stvar iz klubovega življenja, po ure in ure dolgo vsaka podrobnost. Nato nadaljuje: »Perfidnost je iznesel »Slovenec«, katerega poročevalec sedi tu pri vseh esajh, ko je pisal, kakor da naš župan dobi pol milijona dinarjev na leto. Vse je čisto ordinarna laž in le žal mi je, da ni bila tako iznešena, da bi se dala prijeti.«

Potem govori še o razni kritiki, ki se v javnosti ne upa povedati, temveč živi le v skritih kanalih. Tako se ne upa nihče nič konkretno povedati o nakupu Luckmannove hiše. Pozvali smo vse časopise, naj pove, če kaj ve, in še sedaj javno pozivamo, da bomo vedeli, česa se nas dolži in če kdo kaj ve, naj označi krivce. To je javna agitacija, ki je dovolj premetena, da ji ni mogoče priti do živga, potem pa je še ena agitacija, ki se skriva za najbolj nedolžno obliko v zabavljanju po gostilnah. Najbolj nesramna in nemoralna pa je agitacija z letaki. Ta agitacija je bila spretno organizirana. Še huje je, če se poslužujejo te agitacije ljudje, ki pravijo, da so nacionalisti. Ljudski glas, ki je božji glas, je označil, kje je treba iskati krivce teh letakov in ljudski glas bo obsodil tudi te kvazinacionaliste.

Če pa se kdo edicije na sokolstvo, potem se more tudi ta občinski svet, ker se noben občinski svet ni sokolstvu toliko dal, kakor ta. Sploh pa se sokolstvo ne sme vmešavati v dnevno politiko. Končno izraža še Tavčar zaupanje občinskega sveta županu.

Kos sem zatrjuje, da je podpis »narodno delavstvo« na nekaterih letakih falzifikat. Tudi delavstvo zaupa sedanji občinski upravi in obsoja podzemeljsko agitacijo.

Podžupan prof. Jarc

primerja najprej letošnji proračun in oni iz l. 1912. Tedaj je bila županova plača višja kakor sedaj, res pa da je bila reprezentanca nižja, toda Ljubljana je bila tedaj tudi manjše mesto in manj pomembno.

G. podžupan se nadalje bavi s pisanjem »Slovenca«. P onjegovih informacijah sta v uredništvu dve struji. Imamo tam kader poštenih ljudi, ki je za pozitivno podporo občinskemu svetu, ve pa tudi, da je bila izdana parola, da ne sme v list niti ena poštena beseda o mestni občini. Podžupan potem apelira na »Slovenca«, naj popravi storjeno krivico. Dalje pripoveduje, da mu je ugleden mestni župnik dejal, da v nobenem drugem mestu v državi ni tako skrbnega socialnega skrbstva kakor v Ljubljani. Župniki so v stalnem stiku z mestnimi socialnimi zastopniki.

»Če je kak revež, ki ne plačuje stanarine, ki pa ne spada v mesto, ker ni vreden podpore in je okolici v napoto ter se ga skuša znebiti tudi policija, deložiran, potem se takoj oglasi v »Slovenca«. »Kaj pravite?«. Še bolj »boljševiški« pa je po govornikovem mnenju neki drugi dnevnik. To je še grše od tiste žurnalistike, kateri je naš občinski svet tako naklonjen. Ta motna voda se bo počasi razčistila in naj se le razčisti, bomo vsaj videli ribiče!«

Župan dr. Puc

prečita dvojce pism in sicer eno od Slovenske banke, lastnice Mahrove hiše, in drugo od dr. Luckmanna. Župan se je namreč obrnil na ta dva naslova, naj se izjavita glede očitkov nepravilnosti pri teh dveh kupčijah. Odgovor Slovenske banke navaja, da se je za tedanjim eventualni nakup pogajal prejšnji odbor, pri katerem se je sedanji odbor informiral. Slovenska banka pravi, da so se pogajali izključno le zastopniki mestne občine in Slovenske banke, ki so se sestali dvakrat ali trikrat. Vse govorice o kakšnem mešetarjenju pa pošilja Slovenska banka v kraljestvo fantazije. Slovenska banka prosi za točno besedilo eventualnih takšnih govoric, da bi tudi sama nastopila proti širiteljem.

Dr. Luckmann pa potrjuje da se je domenil z mestno občino izključno za znesek 200.000 Din in je ta znesek tudi res sprejel. Ta znesek je bila skrajna cena za njegovo hišo, zlasti ker je bil zaradi podiranja hiše eno leto ob najemnino. Izključeno je, da bi pristal na kupnino 1 milijon Din.

Župan je dodal tema dvema pismoma samo eno opazko: »V stari Grčiji je živel neki politik Aristid, ki je moral celo bežati iz Aten, ker je bil preveč pošten.«

Občinski svet je županu aplavdiral. Sledili so predlogi raznih občinskih svetnikov. Važna je resolucija, ki jo je utemeljeval obč. svetnik ing. Pavlin. Ta resolucija apelira na vladu, da bi v izpolnjevanju svojega programa o zgradbi avtomobilskih cest pričela čimprej z zgradbo avtomobilske ceste za Savo od Litije do Rače. Ta cesta je gospodarsko važna zaradi industrije rudarskih revirjev in zaradi izrabe vodnih sil Save. Na ta način bi se realizirala tudi zveza s Posavjem. Ta zveza bi tvorila sestavni del bodoče avtomobilske ceste Belgrad-Zagreb-Ljubljana.

V odesk za preureditve mestnega arhiva in knjižnice ter za bodoči mestni muzej so bili izvoljeni: dr. Bohinjec, prof. Jarc, dr. Modic, ing. Pavlin in dr. Šubic.

Javni seji je sledila tajna seja

25 let

župnikovanja pri Sv. Joštu

Sv. Jošt nad Vrhniko, 17. maja.

Danes je preteklo 25 let, ko je 17. maja 1908 prvič maševal g. župnik Josip Nagode v naši cerkvi sv. Janeza. Vem, da takrat g. župnik ni mislil, da bo toliko časa služboval v šentjoški župniji. A vendar je vztrajal dolga leta in iskal izgubljene ovčice, da jih privede na pravo pot. Bodisi na prižnici ali v župnišču, povsod nam je kaj novega povedal. Še vedno in vedno — kljub svoji starosti — je pripravljen vse žrtvovati za svoje župljane. Mnogo je bilo že primerov, ko je bil klican s sveto potnico k bolnikom, bodisi podnevi ali ponoči, v snegu ali dežju, ob vsaki uri je šel brez obotavljanja. Pa ne samo to. Koliko je pomagal revežem v stiskah in nadlogah! Nihče ni šel od njega praznih rok. Ustanovil je Hranilnico. Nakupil je mnogo sveta za cerkev, posređoval je pa tudi pri zgradbi Prosvetnega doma. Predvsem gleda na to, da povzdigne Sv. Jošt v duhovnem in kulturnem oziru. Zato se mu ob 25 letnici zahvaljujemo za ves trud in delo.

Želimo mu še mnogo let pastirovanja v naši župniji! Bog ga živi zdravega in čilega! —a.

Glavna skupščina
Zadružne zveze

Za glavno skupščino Zadružne zveze, dne 1. junija t. l., je železniški minister dovolil polovično vožnjo. Polovična vožnja velja za čas od 30. maja do 3. junija. Delegati za glavno skuščino kupijo na vstopni postaji celo karto, katere pa naj v Ljubljani po svojem prihodu ne oddajo, ker velja tudi za vožnjo nazaj. Na obnem zboru bodo dobili potrdilo, da so se udeležili obnega zbora.

Slov. rudarski inženjerji

Glavna skupščina Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženjerjev, sekcija Ljubljana.

V nedeljo, dne 15. t. m. se je v prostorih Rudarskega inštituta tehnične fakultete v Ljubljani, pri obilni udeležbi članov, vršila glavna letna skupščina ljubljanske sekcije Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženjerjev. Iz poročil odborov je razvidno, da je delovanje te strokovne organizacije naših rudarskih in topilniških inženjerjev, v vsakem pogledu plodonosno.

Iz celokupnega delovanja sekcije in razprave vprašanj na skupščini, ki so življenjskega pomena za razvoj naše narodne rudarske in topilniške industrije, kakor tudi v obrambi stanovskih interesov svojih članov, je sekcija dosegla hvalevredne uspehe. Te velike uspehe sekcije je pripisovati agilnosti glavnega odbora pod predsedstvom gosp. univ. prof. inž. V. Gostiše, ter sekcijskega odbora pod predsedstvom gosp. univ. prof. inž. I. Pehanija, kakor tudi tajnikov združenja, gg. inž. V. Keraniča in inž. L. Ivanoviča ter tajnika sekcije inž. L. Zupančiča, ki so zbrali v združenje skoraj vse rudarske in topilniške inženjerje v Jugoslaviji. Odboru je bila izražena soglasna zahvala in polno zaupanje, nakar je bil vnovič izvoljen za prihodnjo poslovno dobo.

V priznanje izrednih zaslug našim rudarskim in topilniškim inženjerjem, naši univerzi in napredku rudarstva in topilništva v obče, je bil z aklamacijo izvoljen za častnega člana sekcije dvornik svetnik in rudarski glavar gosp. inž. Vinko Strgar, kakor tudi stavljen predlog, da ga sekcija na glavni skupščini Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženjerjev, ki se bo vršila dne 26. t. m. v Sarajevu, predlaga za njenega prvega častnega člana.

Kljub kratkemu obstoju Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženjerjev, obstojata poleg ljubljanske sekcije tudi še sekciji v Beogradu in Sarajevu, kateri z enako agilnostjo podpirata delovanje glavnega odbora Združenja.

Žrtev pasje stekline

Šoštanj, 16. maja.

Dne 15. maja je bil v Šoštanju pokopan marenberški občinski odbornik in trgovec g. Rajko Ritošek. Pred enim letom ga je ugriznil stekel psiček. Bolezen se je pokazala šele 8. maja. Takoj naslednjega dne je bil še pri popolni zavesti sprevleden. V sredo 10. maja so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je v četrtek popoldne umrl, star 42 let. Njegovo truplo so prepeljali v Šoštanj, kjer je bilo pokopano. N. p. v. m. l.

Gobe obetajo bogato letino

Črnomelj, 16. maja.

Ker gredo iz našega kraja skoraj večina vseh suhih gob v Ljubljano, vas bo gotovo zanimalo poročilo, da smo našli večerj v gozdu prav lepe jurčke. Bolezen se je pokazala šele 8. maja. Takoj naslednjega dne je bil še pri popolni zavesti sprevleden. V sredo 10. maja so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je v četrtek popoldne umrl, star 42 let. Njegovo truplo so prepeljali v Šoštanj, kjer je bilo pokopano. N. p. v. m. l.

Po 7 mesecih najden obešenec

Šoštanj, 16. maja.

V začetku lanskega oktobra je izginil od doma 36 letni delavec Jožef Mežnar v Skrnem. Enkrat bom šel in ne boste me več videli, tako je v svoji duševni zmedenosti in obupanosti večkrat dejal. Lansko leto je enkrat res odšel, a se je kmalu vrnil. Dne 9. oktobra je zopet izginil. Tokrat so vsa iskanja ostala brezuspešna. Ko pa je v ponedeljek delavec Gerlovšek klestil dreve v tako zvani šentjerjanski planini, je na neki bukvi opazil obešenca. Po obleki so domači spoznali, da je to truplo Jožefa Mežnarja.

Človek obstreljen v hrbet

Središče ob Dravi.

Mnogo se govori tukaj o žalostnem dogodku, ki se je zgodil v Šalovcih pretekli teden. Lovski čuvaj je ustrelil v Zorjanovi šumi v hrbet nekega L. iz Vodranskega vrha. Ta je šel z žaglico v roki v gozd. Morda je hotel užagati grabljišče, ko zasliši za seboj klic: Stoj! Mislil je, da je lastnik šume g. Zorjan, je zbežal proti svoji šumi in se niti ni ozrl. V tem pa je že po bil strel, ki je zadel. L. je padel. Na srečo je v bližini pasel živino gosp. Meznarič, ki je prej srečal čuvaja, slišal strel, pozneje pa klic na pomoč. Poiskal je ranjenca, ki bi na mestu izkrmavel, če bi ne bilo rešitelja k njemu. G. Meznarič je poklical več moških, ki so hudo ranjenega L. spravili v ormoško bolnišnico. L. je dobil 12 debelejših žrn, ki so zadela od ramen do nog, k sreči pa niso raztrgala večje žile in tudi pljuča so bila le malo ranjena. Med prevozom je sicer izgubil mnogo krvi, tudi iz ust je krvavel, ker pa je pomoč prišla še pravočasno, je upanje, da bo okrevljal. — Lovski čuvaj izjavlja, da je imel ustreljen v roki puško in da se je le branil. Priča na trdi, da puške ni nikjer našel, le ranjenca z žaglico.

SARGOV

KALODONT

Važna odredba banske uprave

Vse zavarovanje z dokladnim
kritjem ustavljenoVse registrirane pomožne
blagajne se ustaviijo

Banska uprava je izdala 15. t. m. naslednjo odredbo:

V poslednjih letih je nastalo ter posluje v dravski banovini mnogo reg. pom. blagajn in tudi zavarovalnic na zadružni podlagi, ki vrše zavarovalne posle na takozvanem dokladnem kritju, t. j. na ta način, da je višina zavarovalnine, ki se ob pogodbeno dogovorjenem dogodku (smrti, poroka) izplača v višji ali manjši izmeri in to zavisno od števila članov v dotični zavarovalni panogi odn. v dotičnem razredu zavarovalne panoge. Tudi so člani sklepali zavarovalne pogodbe na pogrebno glede oseb, ki so izven tesnega okvira § 18. zak. od 16. VII. 1892 drž. zak. št. 202. Tudi višina zavarovanj nikakor ni v skladu s § om 1. navedenega zakona.

Velik podvig teh ustanov je pripisovati ne le delovanju agilnih, tu in tam dobro in predobro honoriranih provizijskih agentov (zaupnikov) in rekla, temveč tudi in to v prvi vrsti okolnosti, da nudi omenjeni način zavarovanja vsajširšo možnost spekulacije, katere možnosti so se dejansko potočili najširši, predvsem siromašni in v bedi živeči sloji naroda. Da to ne more biti samo domneva, dokazuje že dejstvo, da se zavarovanje zoper škode po požaru kljub razmeroma nizkim premijam in eminentne gospodarske važnosti in kljub msožem se požarnim katastrofam ne razvija in ne posploši, kakor bi bilo z ozirom na kulturno stopnjo našega naroda pričakovati, dočim je zavarovanje pri uvodno omenjenih ustanovah z dokladnim kritjem vkljub gospodarski krizi v bohotnem razmahu.

Kraljevska banska uprava je prišla do zaključka, da sistem dokladnega kritja ni samo po zakonu nedopusten, temveč da v praktičnem izvajanju nima trajnosti, da je torej neizvedljiv in tudi ob še tako solidnem poslovanju upravnih in nadzornih odborov neuporaben ter vsled svoje nesigurnosti

za naše narodno gospodarstvo nepregledno škodljiv. Zato kraljevska banska uprava kot nadzorstveno oblastvo po svoji službeni dolžnosti

odreja,

da se nadaljevanje zavarovalnih poslov vseh registriranih pomožnih blagajn in zavarovalnic na zadružni podlagi s sistemom dokladnega kritja začasno in do preklica ukinja,

da se izvrši revizija statuten in poslovanja. Od danes naprej se novih zavarovanj, če tudi že prijavljenih in morda na seji upravnega odbora celo sprejetih, ne izvede.

Nabiranje novih zavarovalnih prijav se istakotako ukine, dokler se pravila, ki jih je z eventualnimi pravilniki vred potom prvostopnih obče upravnih oblastev predložiti, ne pregledajo vnovič ter ne izda novih navodil, kako je sedanji nedopustni in nezakoniti sistem prevesti na edini dopustni sistem takozvanega kapitalnega kritja, t. j. premijskega zavarovanja z zavarovalno-tehnično pravilno preračunanimi rezervami.

„Karitas“
posluje nemoteno dalje

Z ozirom na odlok banske uprave dravske banovine, da se ukinja nadaljevanje zavarovalnih poslov vseh pomožnih blagajn (samopomoči) in zavarovalnic na zadružni podlagi s sistemom dokladnega kritja, obveščamo tem potom javnost, da »Karitas« s tem ni prizadeta.

»Karitas« temelji na zavarovalno-tehnični podlagi in nudi svojim članom popolno varnost (kapitalno kritje).

»KARITAS«.

Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

Profesor Turk oproščen

Obravnava o „zadnjih ostankih
pasjega plemena“Zanimive izjave
15 profesorievih dijakov

Ljubljana, 17. maja.

Obravnava proti prof. dr. Ernestu Turku zaradi žaljenja časti se je danes nadaljevala pred okrajnim sodiščem v sobi št. 28. Mala soba je bila nabito polna poslušalstva, v prvi vrsti dijaštva, ki se je zelo zanimalo za potek današnje razprave in sodbo. Sodnik g. Branko Goslar je k razpravi povabil 15 dijakov VIB razreda humanistične gimnazije za priče. Razprava je trajala od 8 popoldne do 12.45. Vse priče so morale opisati potek dogodkov, ko je g. profesor vstopil v dvorano in zaplenil pri dijaku Antonu Hočevarju posebno izdajo »Slovenca«. O prvi razpravi, ki se je vršila 3. t. m., je »Slovenec« že obširno poročal.

Dijaki pričajo

Danes je bil prvi zaslišan: dijak Ciril Miklič, ki je najprej opisal, kako je obdolženec zaplenil »Slovenca«, nato pa je prijel Hočevarja, zakaj se je smejal. Sodnik: »Ali je kaj govoril o državnem sodišču?« Priča: »Se točno ne spominjam. Slišal sem samo, da je dejal: »Še premalo so dobili in da so plačanci Italije.«

Sodnik: »Ali je govoril o pasjem plemenu?« Priča: »Na to se ne spominjam. Prej eno uro je Ciril Zakelj omenil, da nacionalizem propada. On je navedel dokaze, da to ni res in pristavil, da to govore ljudje, ki hočejo nas potisniti na stopnjo pasjega plemena.«

Sodnik: »V kakšni zvezi je vse govoril?« Priča: »Ne vem v kakšni. Na to nisem polagal posebne važnosti in pozornosti. Ne morem trditi, da bi bil obdolženec dejal ob tej priliki: »To so zadnji ostanki pasjega plemena. Spominjam se, da je rabil te besede ob neki drugi priliki.« Sodnik: »Ali je govoril o italijanskih sodiščih in Gortanu?« Priča: »O Italiji, vem, da je dejal: »Italijani komaj čakajo, da bi se polastili naših krajev.« Sodnik: »Ali ste imeli vtis, da besede merijo na one, ki so bili sojeni v Beogradu?« Priča:

»Bila so različna mnenja.«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?« Priča: »Ne!« Sodnik: »Ali je bil razburjen?« Priča: »Da, zato, ker je dobil pri Hočevarju »Slovenca«. Mislil je tudi, da so med nami še drugi letaki.«

Priča Ciril Zakelj: »Slovenca« je dal na mizo. Pozneje ga je držal v levi roki. Udaril je z roko po »Slovencu« in rekel: »To so največje kukavice, ki si ne upajo nič priznati. Plačanci, ki so bili v Avstriji z vsem zadovoljni, dočim z državo, za katero smo dali mnoge kaplje krvi, pa niso zadovoljni. Svinec v hrbet!« Sodnik: »Ali je govoril o pasjem plemenu?«

Priča: »Rekel je: To so zadnji ostanki pasjega plemena. Vse to je govoril naenkrat po vrsti.« Sodnik: »Na koga so merile te besede?«

Priča: »Vtis imam, da na obsojence v šenčurškem procesu.«

Sodnik: »Ali je govoril o Gortanu in Italiji?« Priča: »Ne! O tem sploh nič.«

Sodnik: »Ali je bil razburjen?« Priča: »Precej.«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?« Priča: »Med uro sem bil prepričan, da ni bil vinjen.«

Sodnik: »Na koga so besede letele?« Priča: »Imel sem vtis, da so besede veljale obsojencem v šenčurškem procesu. Možno pa je, da je g. profesor mislil vse, ki niso nikoli nič žrtvovali za domovino.«

Sodnik: »Ali je govoril o Italiji?« Priča: »Ne! Tudi o Gortanu ne!«

Dr. Krek: »Ali je rekel, da v Sloveniji rova-

rijo, v Beogradu pa vpijejo »Živelo narodno edinstvo!«

Priča: »Menim, da.« Sodnik: »To je premalo za mene!«

Priča je še enkrat pripomnil, da je obdolženec v začetku svojih izjav udaril po »Slovencu«. Priča Boguslav Grafenauer je najprej jasno očrtal položaj v razredu po vstopu prof. dr. Turka. Profesor je udaril z roko po »Slovencu« in rekel: »To so kukavice pasjega plemena. Nobenega ni imenoval. Vzel je list v roke in dejal, da so doma rovarili proti državi, v Beogradu pa vpili: »Živelo narodno edinstvo!« Trdil je, da so to

ostanki pasjega plemena.

Se premalo so dobili. Svinec v hrbet. Konec ure se je Hočevar opravičil, ker se je prej smejal. Trdil je tudi, da so to oni, ki skušajo s svojimi federalističnimi težnjami razbiti državo in še ponovili besede: »To so zadnji ostanki pasjega plemena. Zaslužijo svinec v hrbet!«

Sodnik: »Ali je to skupaj strnjeno govoril?« Priča: »Meni se zdi, da.«

Dr. Krek: »Ali je rekel, da so plačanci so sedne države?«

Priča: »Tega ne vem. Rekel pa je, da so v Avstriji vsemu pritjevali, v Jugoslaviji pa niso zadovoljni.«

Branilec dr. Cepuder je vprašal pričo, ali ni Vrhunca opozarjal, da

ne sme krivo pričati.

Priča: »Vrhunco sem res dejal: Če boš krivo pričal, boš izključen iz vseh jugoslovanskih šol. Moj oče me je opozoril, naj tako povem sošolcem.«

Dr. Krek: »Kaj vam je pozneje rekel g. profesor Turk?«

Priča: »Da razred teroriziram!«

Priča Henrik Gros je opisu dogodka pristavil, da mu je sošolec Vodopivec poslal listek, s katerim ga je opozoril, zakaj govori okrog, da on na zadnji razpravi ni pravilno govoril. Svaril ga je, da se naj ne spušta z njim v boj. Drugače je izpovedal, da se je g. profesor obrnil proti razredu in dejal: »To so največje kukavice, doma rovarijo, ko pa pridejo pred sodišče, pa si ne upajo priznati. Taki ljudje so plačanci naših zunanjih sovražnikov.«

Sodnik: »Ali je govoril strnjeno?« Priča: »Ne, le v presledkih!«

Sodnik: »Ali je imenoval kako ime?« Priča: »Ne!«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?« Priča: »Ne. Bil je razburjen, deloma zato, ker je mislil, da sta Hočevar in Miklič ironizirala državno sodišče.«

Dr. Krek: »Ali se spominjate, da je obdolženec dejal: Premalo so dobili?«

Priča: »Da. Rekel je:

Priča: »Premalo so dobili, drugod dobe svinec v hrbet.«

Priča je nato pripovedoval, kako so se pred pred ljudskim domom z Vodopivcem in Drolcem razgovarjali o zadnji razpravi in da je Vodopivec obžaloval, da priča Karol Novina ni tako izpovedal kot on in štular, ker bi bil v tem slučaju nato dr. Turk obsojen in premeščen.

Priča Vladimir Žakelj je bil kratak in je potrdil le nekatere bistvene okolnosti.

Priča Dragotin Pivk je med drugim pristavil, da je g. profesor poudarjal: So ljudje, ki hočejo federacijo. Imamo sosede, ki skušajo Jugoslavijo razbiti in se polastiti Slovenije. Priča je imel vtis, da je hotel obdolženec dijake le poučiti o pomenu državnega sodišča. Govoril je na splošno.

Priča Slavko Vrhunec je imel vtis, da je govoril na splošno in ni omenjal obsojencev šenčurskega procesa. Vinjen ni bil, pač pa močno razburjen.

Priča Aleksij Kregar in Marjan Jakulin nista vedela povedati kakih važnejših okolnosti in sta zatrjevala, da je obdolženec govoril na splošno. Zaradi incidenta s Hočevarjem je bil razburjen, ne vinjen. Povedala pa sta, da so nekateri dijaki imeli vtis, da je vse letelo na šenčurske obsojence.

Priča Janez Varl je izpovedal, da je zaplenjen »Slovenec« ležal celo uro na katedru. Izključuje, da bi besede o pasjem plemenu merile na zasebne tožitelje. G. profesor je večkrat v razredu govoril o nacionalnih problemih.

Priča Ivan Kovič: »Govoril je na splošno. Omenil je: Federalizem je za nas smrt. Avtonomna Slovenija ne more obstojati, ker bi takoj izginila.«

Priča Janez Lemut: »Omenil je, da so še premalo dobili, da bi morali dobiti svinec v hrbet. Ne vem pa, v kakšni zvezi.« Sodnik: »Na koga je vse to letelo?« Priča: »Sprva sem mislil, da na Janeza Brodarja in tovariše. Drugače pa ne vem, na koga je mislil. Ne vem, da bi govoril o Italiji in Gortanu. Trdil je: Separatizem je poguba za našo državo!«

Naslednja priča, Viktor Stare, sošec Antona Hočevarja, ki je dal g. profesorju »Slovenca«, je bil zelo obširen. »Slovenec« je po njegovi izjavi ležal ves čas na katedru. Nato je priča skoraj dobesedno, tako kot se g. profesor zagovarja, navajal vsebino profesorjevega predavanja o državnem sodišču in federalizmu. Italijani so poslali celo našim nedolžnim ljudem, Gortanu in tovarišem, svinec v hrbet. Proti državi rovarijo ljudje, ki so v Avstriji vpili: »Tako je prav!« a z Jugoslavijo sedaj niso zadovoljni.«

Sodnik: »Tako da je govoril g. profesor, pravite!«

Drugi drugače povedo!

Priča: »Tako se spominjam in tako vem. Sam za se sem bil prepričan, da je govoril na splošno.« Dr. Cepuder: »Ali nista v razredu dve struji?« Priča: »Da!« Dr. Cepuder:

»Tudi slovenoborska!«

Sodnik je nadaljno vprašanje o tem odklonil. Naposled so bile zaslišane še priče Franc Marinič, Emil Auersperg in Radovan Turk. Izpovedali so slično, kot prejšnje priče. Sodnik je nato zaključil dokazno postopanje.

Nekatere priče so izpovedale, da je Emil Auersperg, ko so dijaki kakih 10 minut stali, vizitiral, ali so v razredu še kak letaki in časopisi.

Dr. Krekov govor

Dr. Krek je pot zastopnik zasebnih tožiteljev predlagal obsodbo v smislu obtožbe radi prestopka zoper čast po §§ 297 in 301 k. z. Besede, ki jih je spregovoril obdolženec, so take, da so nudo žalile zasebne tožitelje. Obdolženec se predvsem brani s svojim nacionalizmom. Spoštovanje njegovemu prepričanju, vsa pietetla njegovim osebnim žrtvam, toda, to kar je govoril o zasebnih tožiteljih, je huda osebna žalitev. Čast zasebnih tožiteljev je bila tiste dni pri vseh mogočih prilikah tako hudo napadena, da so bili prisiljeni preganjati vse, ki so jih žalili. Obdolženec se nadalje brani s tem, da je le v okviru svoje službene dolžnosti govoril in poučeval učence. To pa ne drži. Bila je zemljepisna ura, predmet pouka so bila nebesna telesa in govorjenje obdolženčev ni bilo v nobeni zvezi s predmetom. Način govorjenja je tak, da izrazi kaže na

žaljiv namen.

Zaslišane priče so deloma popolnoma in v celoti potrdile zasebno obtožbo, deloma pa so potrdile take okolnosti, da je iz njih točno razvidno, da je vse obdolženčev govorjenje merilo le na zasebne tožitelje. Kak drug sklep tudi ne bi bil logičen, ker je govoril obdolženec v zvezi z zaplenbo »Slovenca« in ker sam priznava, da je govoril v zvezi s šenčurskimi dogodki. Celotisto priče, ki jih je obdolženec predložil v svojo obrambo, so to potrdile, in le štiri priče so imele vtis, da je obdolženec govoril na splošno, brez ozira na zasebne tožitelje.

Branilec dr. Cepuder je uvodoma vehementno napadel, češ, da je bil ta proces insceniran v prvi vrsti proti prof. dr. Turku, ne od dijakov, marveč od drugih strani, tako od trnovskega kaplana dr. Pogačnika in dr. Kreka samega. Podana je bila možnost druge pritožbe na prosvetni odedek ali na prosvetno ministrstvo, tudi ni bila dana možnost, da bi se zadeva mirno uredila. Tako postopanje pa ni bilo lepo...

Silen pritisk na dijake.

Dr. Krek je odločno protestiral proti takim insinuacijam ter posebno poudarjal, da je bil na dijake, ki so bili pozvani za priče, izvajan silen pritisk.

Oprostilna razsodba

Sodnik g. Branko Goslar je ob 12.45 razglasil kratko

sodbo:

V smislu § 280 kaz. zak. se obdolženec dr. Ernest Turk oprošča od obtožbe zaradi prestopka zoper čast in se zasebni tožitelji obsojajo, da imajo solidarno plačati stroške tega procesa.

V razlogih je sodnik obširno utemeljeval oprostilno sodbo. Vse priče je ločil v tri skupine. Nobeni priči se ne more odrekati verodostojnosti. Prva skupina trdi, da je dr. Turk držal »Slovenca« v roki in izgovoril inkriminirane besede. Če bi bile te besede tako izgovorjene, vsebujejo pač kaznivost po predlogu obtožbe. Drugi dve skupini pa izključujeta, da bi bil držal obdolženec »Slovenca« v rokah. Večina prič pa je bila glede izvajanja obdolženčevih desorientirana. Zato je sodišče tudi oprostilo dr. Turka, ker in dubio pro reo!

Dr. Krek je prijavil takoj priziv radi izreka o krivdi in kazni in pritožbo zaradi kršitve zakona

Požar v Izlakah

Izlake, 16. maja.

Davi ob treh je požar uničil Peregrinu Jesensku, posestniku v Izlakah, kozolec z osmimi okni. Ogenj je bil potaknjen od zlobne roke, ker od domačih ni nihče spal na kozolecu.

Ljubljanske vesti:

Trgovsko
dobrodelno društvo „Pomoč“

Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« je imelo v torek zvečer v Trgovskem domu redni občni zbor, ki je pokazal jasno sliko marljivega in vestnega delovanja.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Kreger s kratkim pozdravnim nagovorom, nato pa je prevzel besedo podpredsednik g. I. Bahovec. V svojem poročilu je poudarjal, da zboruje društvo v času, ko pretresajo svet težki gospodarski in socialni udarci. Mnogo socialnih ustanov je v zadnjem letu zašlo v kritičen položaj zaradi pomanjkanja gotovine, naraščajoče brezposelnosti in gospodarske krize sploh. V društvu »Pomoč« so velanjeni ljudje malega in srednjega stanu, ki iz svojih pičlih in težko prisluženih prihrankov žrtvujejo denar za socialne ustanove.

Društvo šteje tačas okoli 700 članov in je kljub vsem težavam izplačalo dozdaj že Din 668.410 posmrtnin, česar niti društva z večjim številom članstva ne zmorejo. Društvo točno izplačuje posmrtnine, kakor hitro so predložili potrebni dokumenti. V tem pogledu nima društvo do danes nobene pritožbe, marveč samo pohvalo in globoko hvaležnost svojcev

Akademski pevski zbor

Akademski pevski zbor v Ljubljani ponovi v nedeljo dopoldne ob pol 11 v veliki dvorani »Unio-na« stili koncert Antona Foersterja. Že na svojih prvih koncertih širom Slovenije in v Ljubljani je podal APZ niz Foersterjevih najboljših moških zborov — v vzorni interpretaciji, kakor je priznala vsa kritika.

APZ, hoče z nedeljskim ljudskim koncertom pokazati Antona Foersterja vsem slojem, njegovo veliko umetnost, ki jo je zapustil Slovincem. Saj pomeni centralno glasbeno umetnost v naši muziki, do nastopa novih akordovcev. Da je omogočen obisk vsem, ki žele umetnosti, so cene globoko znižane (od 12—2 Din) in se dobe vstopnice v pred-prodaji in unisoni trafiki.

Ubogi Tivoli!

V Tivolskem gozdu na spodnji poti proti Šiški so v zadnjem času posekali celo vrsto še mladih, zdravih smrek. Ker je očito, da se jih ni lotil lubadar, se Ljubljanci povprašujejo, zakaj se je že itak redki sestoj dreves še bolj razredčil. Če je tivolski gozd res, kakor se vedno oznanja, nekak naravni park, potem bi ga morala mestna uprava prva najbolj ščititi, ne pa ga izkoriščati za ta ali oni namen, pa naj bo še tako »nujen«.

Lahki moški polčevlji z usnatim podplatom. Iz močnega boksa. rjavi ali črni, z gumastim podplatom Din 39.-

Ant. Krisper,

Mestni trg 26, Ljubljana, Stritarjeva ul. 1-5.

Kaj bo danes?

V stolnici: Po šmarnicah skupna molitvena ura pred izpostavljenim sv. R. T. Ljudsko petje. Drama: »Izpreobrnitev Ferdia Pištore«. Red D. Opera: Ob 16: »Prodana nevesta«. — Dijaska predstava. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

»Zarja«. Predavanje dr. Kreka: »Katoliška akcija in akademska mladina«. Ob 20. Kino Kodljevo. Ob pol 9. »Razporoka«. Znižane cene.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

● Poizkusne dušeslovne vaje. Na naši univerzi delajo poizkusne dušeslovne vaje, za katere bi bila potrebna tudi udeležba drugega občinstva. Udeleženci teh poizkusov bi ne bili poizkusne osebe, temveč samo opazovalci, ki naj bi beležili svoje vtise, katere bi v teku poizkusa dobili. Za uspeh poizkusov bi bila potrebna čim večja udeležba opazovalcev iz različnih stanov in starostnih dob. Zato naproša vodstvo podpisane seminarja vse, ki bi imeli za stvar zanimanje, da se oglašajo v filozofskem seminarju (univerza na Kongresnem trgu, I. nadstropje, soba št. 72) v dnevih od četrtega do sobote med 11 in 12 dopoldne ali pa med 6 in 7 zvečer. Ob tej priliki bo vsakemu vse potrebno pojasnjeno. Poizkusi pa se morejo vsled določene razporeditve dela na univerzi vsiti samo v teh časih: v ponedeljek od 18—19, v torek in soboto pa od 16—17. V Ljubljani, dne 16. maja 1933. Vodstvo seminarja za filozofijo in eksperimentalno psihologijo na univerzi v Ljubljani.

**Pri Slamiču gostje čestiti
zamorejo vsak čas dobiti,
kar jim bo vseh prav gotovo:
šunko štanjelsko, surovo!**

● Ljubljanski Rdeči križ bo danes med 10 in 12 dopoldne po vsem mestu pobiral izločeno zimsko obleko, obutev, perilo, posteljnino za reveže in njih otroke, pa tudi vreme kakršnokoli.

● Ob priliki podelitve meščanstva je neimenovani daroval za mestne reveže znesek Din 300. ● Vpisovanje v tečaj za prispodablajočo narodno in internacionalno žensko umetnost v ročnih delih na Državnem osrednjem zavodu je podaljšano do 19. maja.

● Oddaja lokala v carinarnici. Mestna občina Ljubljana razpisuje za četrtek dne 8. junija 1933 ob 12 v sobi št. 11 v mestnem gospodarskem uradu ustno licitacijo za oddajo enega lokala v carinarnici, ki je namenjen za mlekarstvo. Pismeni licitacijski pogoji se dobe v mestnem gospodarskem uradu soba št. 12.

● Raynatelstvo mestnega dohodarskega urada Pogačarjev trg 3/II. (Kresija) ne uraduje za stranke radi snamežanja uradnih prostorov v dnevi 19. in 20. maja 1933.

● Aretiran konj. V noči od torka na sredo je okrog polnoči stražnik blizu tovarne za lep naletel na konja, ki se je potikal po polju. Stražnik je ko-

umrlil članov, katere je rešilo iz najhujše zadrege.

V preteklem letu je imelo društvo 19 smrtnih slučajev in je izplačalo za 128.950 Din posmrtnin. V bližnji bodočnosti se bo društvo naslonilo na socialno zavarovanje za trgovce, kar bo znatno olajšalo nadaljno delo.

Po blagajniškem poročilu, ki je bilo soglasno odobreno, se je razvila živahna in dolgotrajna debata glede upravnih stroškov in letnine, ki je bila na pobudo člana g. Sušnika od predlaganih 50 Din znižana na 40 Din.

Sledile so volitve upravnega in nadzorstvenega odbora, v katerem so: predsednik A. Kreger, podpredsednik I. Bahovec, blagajnik I. Zeleznikar in tajnik L. Franke; odborniki: Josip Krek, Janko Krek, M. Lajovic, J. Kavčič, F. Melicer, P. Fabiani, H. Kislinger, J. Čepcon; namestniki: Eisbacher, Kastelic, Sporn, Lenarčič, Rus, Menard, v nadzorstvenem odboru pa: Gregore, Smrkolj, Platner, Kovač in Franke. Predlagana lista je bila soglasno sprejeta in so tako člani manifestirali svoje popolno zaupanje na novo izvoljenemu staremu odboru.

nja ujel, ga privezal za motvoz in ga pripeljal pred stražnico na Zaloški cesti v Mostah. Konj, star okrog 12 let, rjave barve, visok, je mirno šel s stražnikom. Policija ni vedela, kam s konjem. Ponoči so ga oddali v hlev g. Kosa v Ciglarjevi ulici v Mostah, kjer ga lastnik lahko dobi. Toda do srede dopoldne se lastnik ni oglašil ne na policiji ne pri g. Kosu. Ali je konj ušel kakemu sejmarju ali je bil kje ukraden ali pa se je zatekel od kod daleč.

● Specialno izbiro modnih hlač in pumpark dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Naznanila

JUU okr. društvo v Kamniku naznanja, da bo sestanek šolskih upraviteljev v soboto de 20. maja 1933 ob pol 9 v Radomljah.

Ljubljana. Danes ob 8.45 je pevka vaja pevskega društva »Ljubljana«.

Prosvetno-družabni večer »Kreke« v petek, dne 19. t. m. pri Mikliču bo izredno zanimiv, ker je poleg predavanja odgovornika dr. Jura Adlešiča o Ghandiju na sporedu koncert, ki bo obsegal skladbe Svetka, Marinkoviča, Hajdriha, Deva, Aljaža, Vilharja, Jereba in Vogriča. Po koncertu bo igrala godba. Vstop je vsakomur prost! Brez vstopnine!

Poizvedovanje

Dve papigici. V sredo zjutraj sta ušli v bližini Jugoslovanske tiskarne dve mali papigi. Kdor bi ju našel, ga prosim, da ju odda v upravi »Slovenca«.

Izgubila se je včeraj rjava usnjata ročna torbica, v kateri je bil rožni venec, robec in ključ, na poti od Starega trga do Zadr. gosp. banke. Najditelj se naproša, da jo vrne: Stari trg 11-II.

V treh mesecih 3510
eksekucij

Maribor, 17. maja.

Prva soba pri vходу v uradni oddelek tukajšnjega davčnega urada nosi na vratih napis: »Eksekucijski oddelek«. Trenotno je pred to sobo ob uradnih urah največji naval, še mnogo večja gneča kakor pred blagajniškimi okenci davkarje. Vse vrste ljudi stoji v skupini, od dobro oblečenega meščana do raztrganega in zakrpanega kmetiča, vsem pa se odraža z obrazov ista skrb in ista bojazen: bo se li dala grozeča eksekucija zavleči, bo li mogoče še vsaj za nekaj časa obdržati kravico v hlevu, kos pohišva v stanovanju, odvisno obleko v omari, uro na zidu, kar je eksekutorjeva roka zabeležila z usodnim listkom. Razlago za ta naval na omenjeni oddelek dobimo na steni hodnika davčnega urada. Vsa je kar tapcirana z eksekucijskimi naznanili, po deset, dvajset listov visi na enem žebli, vsi pokriti z imeni; ker so navadne papirne pole za to poplavo imen premajhne, so nalepljene druga zraven, da dosegaajo ta oznanila dolžino metra in še več. In na vseh imena, najrazličnejši stanov in poklicev, da se človek kar čudi, zraven pa številke, od 50 dinarjev pa v desetstično in še zraven zarubljeni predmeti: konji, voli, krave v hlevu, orodje pod kozolcem in v shrambi, pohištvo, štedilniki, obleka, vino, jabolčnik, vse, kar ima katerokoli vrednost. Vse se dobi na dražba, razpisanih vsak dan v tednu, le nedelja je prosta za počitek. Le še zemlja je izvezeta, pa se človek s strahom izprašuje, kaj bo potem, če pride še ta na vrsto. In statistika za prvo četrtletje letos na razmeroma majhnem področju mariborskega davčnega urada: V prvem mesecu 485 eksekucij, v februarju 633, v marcu 2392. V treh mesecih skupno 3510 eksekucij, več kakor tisoč na mesec ali približno 40 na dan! Skupno se je z njimi izterjalo okoli 9 milijonov dinarjev! Pa kakor kaže stena hodnika na davkarja in na njej viseči listki, je bil to za letos šele začetek. Prave številke šele pridejo! Povprašaj obupno zročega kmeta, ki ima napisane vole: kedo jih bo pa kupil, saj nimajo sosedje denarja, saj imajo srce in usmiljenje! Pa odvrne: gospodje pripeljejo s seboj mestne mesarje in ti kupijo vse, ker je poceni. Sosedu so kupili dve kravi, ki jih je zastojni gonil na semenj, da bi plačal, kar ga terjajo. In kupili bodo tudi moje vole, ki sem jih imel tudi radi grozeče rubežne že na nešteto sejnih. Samo da jih dobe sedaj pol zastojni, ker ne bo drugih dražiteljev. — Ne samo mesarji, tudi drugi prekupci pridejo z gospodi iz mesta. Dobi se poceni roba, dobiš pohištvo, vino, sode, orodje — vse je poceni in lahko se proda naprej z dobičkom. — Ti ne vprašajo, kako si to prigaral, kako pristradal...

Celje

● Zgrudil se je v nezvesti. Julij Pungaršek, 28 letni brezposelni avtomobilnik se je včeraj dopoldan od lakote zgrudil pod železniškim viaduktom, ki vodi iz Celja proti Zavodni in obležal nezavesten. Vzrok: fant je živel v skrajni bedi in baje že dalje časa ni ničesar zaužil. Obveščena je bila reševalna postaja, ki je Pungarška prepeljala s svojim avtomobilom na rešilno postajo.

● Tiskovna pomoč v torkovi številki v športni rubriki, pod poročilom o prekinjeni nogometni tekmi se je urinila neljuba napaka. Tam stoji: ...čemu se pa Celjani niso vdali in izjavili... pravilno mora stati na mesto Celjani — Laščani.

Zadnja poročila:

Dnevni red konference MZ

Praga, 17. maja (g). Dnevni red konference male antante je določen sledeče: Dan pred otvoritvijo uradnih posvetovanj, to je v ponedeljek 29. maja, bo redno letno zasedanje zastopnikov tiska male zveze. Zvečer bo tiskovna Mala zveza priredila javno zborovanje v praški mestni hiši, kjer bo govoril češkoslovaški minister Krofta o konstruktivnem poslanstvu Male zveze v Podonavju. Nato pa bosta govorila jugoslovanski in romunski poslanik. Pri tej priliki se bo ponovno naglašalo, da Mala zveza odklanja vsa stremiljenja po reviziji mirovni pogodbi. Vse govore bodo po brezličnih postajah oddajali v vse tri države Male zveze. Dne 30. maja se bo otvorila konferenca zunanjih ministrov Male zveze, ki bodo razpravljali v

glavnom o gospodarskih vprašanjih. Zvečer bo sprejem na romunskem poslanstvu, v sredo 31. maja pa se bodo posvetovanja nadaljevala. Opoldne bodo ministri gostje pri predsedniku Masaryku v Lani, popoldne pa bodo obiskali razstavo jugoslovanske kiparja Meštroviča. Zvečer bo češkoslovaški zunanji minister priredil večerjo, na kateri bodo vsi trije ministri imeli kratke nagovore, katere bodo predstavljene oddajali v vse države Male zveze. V četrtek bo potem zaključek posvetovanj, opoldne pa kosilo na jugoslovanskem poslanstvu. V četrtek popoldne bodo vsi trije zunanji ministri na Hradčanih sprejeli časnikarje, da jim razložijo sklepe konference.

Hitlerjev govor je bil zelo pomirljiv

Praga, 17. maja (g). O vtisu, ki ga je napravil govor nemškega državnega kancerja v tukajšnji javnosti, doznava vas dopisnik po razgovoru z merodajnimi češkimi krogi, da je bil govor državnega kancerja v splošnem sestavljen vsekakor zelo spretno. Za neposredne sode Nemčije je važen oni odstavek, v katerem govori Hitler, da je nemogoče z vojno kaj doseči, kar je učinkovalo bistveno pomirljivo.

Sploh je govor presenetil v nekaterih točkah s svojimi zmernostjo in z naglasnim miru. Nadaljni simptomatični znak Hitlerjevega govora je očito spoznanje Nemčije, da se sklenjeno svetovno mnenje ne sme popolnoma zanemarjati. Dasi nekatere točke Hitlerjevega govora, tako n. pr. izjava o vojni krivdi, niso pomirljive, vendar je mogoče razbrati razveselilni aspekt, da je sporazum z Nemčijo mogoč.

Nemčija se umika tudi pred Avstrijo

Dunaj, 17. maja. Ž. Kakor poročajo iz predsedstva vlade, bo podkancler von Papen v najkrajšem času obiskal Dunaj. Smatrajo, da je ta obisk v zvezi z željo, da pride do pomiritev med Dunajem in Berlinom glede incidenta, ki se je dogodil nedavno radi obiska bavarskega pravosodnega ministra dr. Francka in ostalih narodnosocialističnih politikov iz Nemčije.

Berlin, 17. maja. Ž. V političnih krogih presojajo, da so se odnosi med Nemčijo in Avstrijo precej pomirili. Bavarski predsednik dr. Franck je bil pozvan v Berlin, da poroča državni vladi o svojem potovanju po Avstriji. V resnih političnih krogih trdijo, da ni izključeno, da bo radi dogodkov v Avstriji moral dr. Franck nositi osebne konsekvence.

Dunaj, 17. maja. Ž. Danes dopoldne so na novo prisegli državni uradniki v smislu vladne naredbe o ponovni prisegi zvestobe. Prvi so prisegli častniki in uradniki vojnega ministrstva. Častniki so prisegli po novi vojaški formuli, uradniki pa po predpisih za državne uradnike. V teku prihodnjih dni bodo prisegli še ostali uradniki, častniki in vojniki.

Dunaj, 17. maja. AA. Vlada je prepovedala nadaljnje izhajanje nacionalno socialističnega glasila »Deutsch-österreichische Tageszeitung«. To je prva prepoved te vrste v Avstriji. Včeraj je cenzurna oblast zaplenila tudi druge nacionalno socialistične liste v Avstriji.

Iz »tretjega rajha«

Hitleriansko barbarstvo

Dunaj, 17. maja. AA. Iz Monakovega poročila, da je katoliški publicist Gerlich, o katerem so že mislili, da je podlegel zaradi nečloveškega ravnanja hitlerjevcev, ko so ga aretirali, še živ, toda izgubil je oko, ker ga je neki nacionalni socialist sunil s škornjem v glavo, da so se mu zdrobili naočniki.

Zaprti poslanci

Berlin, 17. maja. AA. Oblast je izpustila zaprte centumške poslance, med njimi podpredsednika državnega zbora Essera, da se bodo mogli popoldne udeležiti seje parlamenta.

Med 120 socialno demokratskimi poslanci jih je tudi več zaprtih, tako n. pr. Scheidemann, Severting in Sollmann, ki so zahtevali, da jih izpuste, da bodo mogli na sejo državnega zbora.

Tudi konzumi izenačeni

Berlin, 17. maja. AA. Socialistična konzumna društva so se podredila oblikovanju nemške delavske fronte, ki jo vodi poslanec Ley. Obe zvezi konzumnih društev bosta združeni v enotno organizacijo pod predsedstvom nacionalnega socialista Müllerja, ki vodi gospodarske organizacije nacionalne fronte.

Sport

NADALJEVANJE LIGINEGA TEKMOVANJA
V NOGOMETU

Prihodnjo nedeljo se bo v državnem prvenstvu srečalo kar pet parov. Hajduk bo moral na vroča belgrajska tla, kjer se bo poskusil z BSK, ki smo ga videli preteklo nedeljo v Ljubljani. Tu se bo bil izredno hud boj za točko, kajti oba nasprotnika sta v izborni formi. BSK pa ima še to prednost, da igra na lastnih tleh. Jugoslavija mora v Zagreb, kjer se sreča z lanskim prvakom Concordijo. Tudi tu je izid negotov. Sarajevska Slavija bo imela v gosteh Gradjanskoga, ki ji bo najbrže odvzel obe točki, četudi bo Slavija igrala na svojih tleh. V Osijeku se pa spoprime O. Slavija in Vojvodina. Pa tudi v Ljubljani ne bomo brez tekme. Simpatična in Ljubljancem dobro znana enajstorica

Haška proti Primorju

bo igrala to pot na naših tleh. Tekma se vrši na igrišču ASK Primorja. Hašk igra lepo kombinacijsko igro ter je v tehniki pravi mojster, tako, da se nam obeta za to nedeljo lep nogometni užitek. Od črno-belih pa pričakujemo, da nam zaigrajo tako, kakor so lansko leto proti istemu nasprotniku in s tem vsaj kolikor toliko popravijo neuspeh zadnjih tedaj.

★

Tenis. V nedeljo se je vršila na tenis igrišču poleg evangelijske cerkve v Celju tekma med SK Maribor in Smučarskim klubom iz Celja. Rezultati so naslednji: gospodje posamezniki: Gasperin (M) : Skoberne (C) 10:8, 6:3. Voglar (M) : ing. Rakusich (C) 6:2, 6:2. Mastek : dr. Lichtenegger (C) 0:6, 7:5, 6:3. Babič (M) : Steinboeck 1:6, 5:7; ing. Černigoj (M) : Woschnag 3:6, 2:6. — Gospodje v dvojce: Gasperin-Voglar (M) : Skoberne-Steinboeck (C) 6:2, 2:6, 1:6. Babič-Mastek (M) : dr. Lichtenegger-Woschnag 6:2, 3:6, 6:3. Dame posameznice: Ravnik : Skoberne 6:4, 6:1; Hribar : Westen 1:5, 5:7; Ravnik : Westen 8:6, 4:6, 5:0; Hribar : Skoberne 4:6, 6:0, 6:1. Igra v dvojce: Ravnik-Hribar : Skoberne-Westen 4:6, 2:6.

Lepi uspehi v lahki atletiki. Pri mitingu v Baton Rouge, kjer je atlet Torrance dosegel nov svetovni rekord v suvanju krogle z metom 18.06 m, so bili doseženi še drugi lepi rezultati. Atlet Ablovich je pretekel 440 jardov v 48 sekundah, Norman Pavel je rabil za 220 jardov več zapreke 23 sekund, drug atlet, po imenu Keller, pa je omenjeno progo pretekel v času 23.2 sek., za 120 jardov pa je rabil 14.3 sekunde.

Ameriški lahko-atleti ne pridejo v Evropo. Ameriški lahko-atleti, med njimi več olimpijskih zmagovalcev, ki bi imeli priti to poletje v Evropo, kjer bi absolvirali nekoliko mitingov z evropskimi zvezdniki, so svojo udeležbo odpovedali, ker bi zaradi preložitve ameriških prvenstev ne mogli držati rokav.

Že zopet novi rekordi v lahki atletiki. O priliki nekega mitinga v Los Angelesu je zboljšal Amerikane W. Graber svetovni rekord v skoku s palico na 4.43 m. Dosedanji rekord je držal njegov rojak Miller, ki ga je postavil pri olimpijskih igrah.

Francoz Courtin je v Nansy postavil nov svetovni rekord v hoji na 20 km. Za omenjeno progo je porabil 1:36:32.2. Sedanji rekord je držal Italijan Valente s časom 1:36:34.4.

Sharkey, svetovni prvak v boksu se menda boji boja, ker se izogiba srečanja z mojstrom v tej sportni panogi. Bivši svetovni prvak Jack Dem-

psey je ponudil Sharkeyu 25.000 dolarjev, če se zaveže, da se bo boril letošnjo jesen z zmagovalcem, ki bo izšel iz boja Schmelling-Baer. Sharkey je to ponudbo zopet odklonil, češ, da se bo letos samo s Carnero spoprijel, potem bo šel pa v Evropo na odhiti. Očitno noče še enkrat nastopiti proti Schmellingu, ampak upa, da se bo prihodnje leto pojavila nova bokserska zvezda in proti tej hoče braniti svoj naslov.

Seveda bo imela v tem pogledu zadnjo besedo newyorška boksarska komisija. Ako bo Schmelling 8. junija premagal Maksa Baera, potem se mu mora logično priznati, da se sme potegovati, odnosno boriti za naslov svetovnega prvaka.

Evropsko prvenstvo v sabljanju. Letošnja tekmovalna za evropsko prvenstvo v sabljanju se vrše v Budimpešti. Madžarska sablaška zveza je že poslala tozadevna vabila na vse državne sablaške zveze ter je že tudi objavila program tekmovalja. V petek 9. junija se vrše: pred- in medtekme v floretu za moštva gospodov in dam. V soboto 10. junija: Pred- in medtekme ter finale gospodov in dam, izločilne tekme za floret, posamezna tekmovalja za gospode in dame. V nedeljo 11. junija: Nadaljevanje tekem posameznikov za dame in gospode v floretu in finale. Ponedeljek 12. junija: Pred- in medtekme v meču za moštva. V torek 13. junija: Finale v meču za moštva. Sreda 14. junija: Počitek. Četrtek 15. junija: Tekmovalje posameznikov v meču. Petek 16. junija: Pred- in medtekme v sablji za moštva. Sobota 17. junija: Nadaljevanje tekmovalja za moštva in začetek izločilnih tekmovalj v sablji za posameznike. Nedelja 18. junija: Finale tekmovalj v sablji za posameznike. Tekmovalja se bodo vršila na prostem na nekem otoku kakor leta 1926, in sicer na štirih velikih tenis-prostorih, ki so obdani od tribun, kjer je prostora za več kot 2000 gledalcev. Tekmovalje v meču se bo izvedlo priključno z električnim aparatom, ki se je preizkusilo lansko leto v Nici o priliki mednarodnega turnirja v meču, in ki se je baje dobro obnesel.

Finski atlet M. Järvinen je zopet v izborni formi. Pozimi je absolviral smoten trening v za-prem prostoru, tako, da je že ob pritelju lahko-atletske sezone takorekoč na višku. Kopje je začel že 73 in celo 75 m daleč. Järvinen se namerava udeležiti tudi peteroboja in Finska bo s tem pridobila novo moč mednarodne kvalitete na tem polju.

Sera Martin, znani francoski atlet in svoječasni svetovni rekord na 800 m, se je poslovil od arene.

Kotlje

Gasilno društvo je zadnjo nedeljo ponovilo »Užitkarje«. Tudi tokrat je bil obisk prav dober. — Kakor slišimo, namerava tudi šola koncem maja prirediti materinski dan. Torej se tudi v tem kotu gibljemo.

FOTOAPARATE

svetovnih tiskar: Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Carl Zeiss Jena, i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5.

Slovenska javnost za slovensko gledališče

Uspehi javnega zborovanja za reševanje slov. gledališča

Ljubljana, 17. maja.

Kriza, ki je zajela naše gledališče, je tako poostrela položaj, da je prav gotovo sodelovanje javnosti že nujno potrebno. Morda bo glas vsega slovenskega naroda zadostil, da se za vedno konča boj za obstanek našega gledališča.

Združenje gledaliških igralcev in Podzveza godbenikov, sta povabila za aneči na javno zborovanje vso slovensko javnost, zlasti pa predstavnike našega kulturnega življenja in kulturnih društev. Nad 62 kulturnih društev se je odzvalo povabilu, vendar smo pogrešali še marsikoga, tako ni bilo n. pr. zastopnika Dramatskega društva. Zborovanja so se udeležili tudi upravnik N. g. gosp. O. Zupančič, Predsednik Združenja gledaliških igralcev, G. Drenovec je v lepo zaslednem dramskem gledališču otvoril zborovanje in na kratko orisal razloge, zakaj sta obe društvi naprosili slovensko javnost za pomoč Občutno črtanje državne subvencije, tričetrtinsko črtanje banovinske podpore in še neodobrena mestna podpora, so postavile upravo gledališča v obupen položaj. Kljub redukcijam plač, ni bilo mogoče kriti nastalega primanjkljaja in zato groze še vedno osebne redukcije, ki bi pri tej sedaj vprav minimalnem članstvu pomenile propad gledališča. Vsi se zavedamo, da nam Slovincem gledališče ni luksuz, ampak kulturna potreba in zato ne smemo dovoliti, da ga izgubimo.

Tajnik Združenja gledaliških igralcev, gospod Jerman poroča nato o gnotnem položaju gledališča. Po osvoboditvi se je zdelo, da je slovensko gledališče enkrat za vselej rešeno boja za obstanek in tako je tudi bilo do leta 1923, ko je znanala državna dotacija še 6.430.000 Din. S tem letom pa se pričenja državna dotacija kriti in z zadnjim krčenjem je dosegla višino 3.017.000 Din za leto 1933. Narodno gledališče je izgubilo v zadnjih trinajstih mesecih nad poldrug milijon državnih dotacij. Letni inkaso znaša okrog 1.600.000 Din. Z inkasom ni mogoče kriti primanjkljaja, ker je nemogoče, podvojiti blagajniške dohodke. Članstvo je v dramati in operi skrajno na minimum. Ljubljansko gledališče zaposluje vsega skupaj 200 oseb, zagrebejo pa 339. Gledališče se samo ne more rešiti, tudi če bi hotelo seči v roko ljudskim instinktom, česar pa noče niti uprava, še manj pa članstvo. Bolj utesniti, kakor se je že, se ne more, kajti tudi kriza se ustavi ob vprašanju o eksistenci posameznikov. Kdor le količnik pozna razmere v gledališču, ve, da so plače to mejo že dosegle. Kulturne institucije je treba ceniti in denarno podpirati drugače kakor pa gospodarska podjetja, in da bo to uspelo, naj pomaga javnost.

Nato predlaga predsednik Podzveze godbenikov g. kapelnik Neffat v imenu obeh društev sledeče rešitve predloge:

1. Vlada naj odobri naknadne kredite v kritje primanjkljaja. Na skrajno majhno število skrajno seje dela do izčrpanosti. To se pozna nujno pri predstavah. Dobri solisti odhajajo od nas zato, ker se jim drugje ponujajo mesta maksimalne plače šestih tisočev plače s 5. številkami. Oderska oprema je vprav beraška. Naj velja za vsa tri narodna gledališča pravilo istih dolžnosti produkcije in dela in istih državnih dotacij in brez dvoma bo ljubljansko gledališče najboljšje. Ali ni sramota, da prejema oderski delavec 600 Din mesečne plače na obroke, poročen delavec pa 750 Din?

2. Ne dvomimo, kdo nosi v Ljubljani kulturo, ali Hugenbergov film s šestimi nemškimi predstavami na dan, ali Narodno gledališče. Zato je nujno potrebno, da se odobri predlog mestne občine, naj kinogledalci v Ljubljani plačujejo od vsake kupljene vstopnice 1 Din v prid gledališču. Upravnik Narodnega gledališča v Zagrebu zahteva 10% od inkasa kino-gledališč in je vezal rešitev svoje zahteve s svojim mestom.

3. Radio bi v zvezi z gledališčem lahko spopolnil svoj program. Narodno gledališče bi izvedlo programa lahko popolnoma prevzelo in stroški, ki jih plačuje radio za program vsem mogočim sotrudnikom in ki znašajo na leto 800.000 Din, bi lepo krili primanjkljaje v gledališki upravni blagajni.

4. Osnuje naj se društvo prijateljev slovenskega gledališča, ki je svojčas že obstajalo. To društvo naj ne bi le razširjalo kroga prijateljev gledališča, ampak tudi z nasveti sodelovalo.

G. upravnik Narodnega gledališča g. Otton Zupančič nato omenja, da je storil vse, kar je mogel, da ohrani gledališču isto dotacijo in tako obdrži plače na isti višini in s tem hkrati omogoči obstoj gledališča. Nato prečita pismo, katero je prejel od pomočnika bana dravske banovine v Ljubljani g. Pirkmajerja, ki se glasi:

Podbanovo pismo

Mnogospoštovani gospod upravnik! V zvezi z najinim razgovorom o krizi našega gledališča sem to vprašanje proučeval ter prihajam do sledečega zaključka:

Brez sodelovanja občinstva se vprašanje ne da rešiti, ker je nesmiselno računati s tem, da bi država, banovina ali občina prevzele na sebo obveznost kriti primanjkljaj, ki gre na račun padajočega inkasa. Ako je kino razlog slabega obiska v gledališču, tedaj bi se eventuelno dalo govoriti o izvestni taksi politiki od strani države, ki bi neki del dohodkov iz kinoblagajni prelivala v gledališko blagajno. V ostalem pa moramo računati s tem, da se sedanja dotacija v državnem proračunu ne bo mogla povišati, da banovina prispeva gledališču v Ljubljani v glavnem z vzdrževanjem gledaliških objektov — in ti izdatki niso neznatni — in da bi občina bila poklicana nositi vsaj vse izdatke za čiščenje, kurjavo in razsvetljavo. Ostane potrebe mora v vsakem slučaju kriti inkaso. In tu je treba po mojem mišljenju smotne akcije med publiko, ki bi mogla preprečiti propadanje naše toliko važne kulturne institucije. Prepričan sem, da je kljub gospodarski stiski v Ljubljani še toliko idealizma in smisla za slovensko gledališko umetnost, da bi taka akcija uspela ter zagotovila dobrim gledališkim predstavam polno hišo.

Radi izvršitve te akcije predlagam, da se ustanovi »Društvo prijateljev ljubljanskega gledališča«, čigar člani s plačevanjem članarine, letno ali v mesečnih obrokih, postanejo avtomatično abonenti gledaliških predstav, društvena uprava pa postane posvetovalni organ gledališke uprave. Prepričan sem, da bi se na ta način dalo pritegniti velik krog boljše situiranega prebivalstva, in kar je najvažnejše, interes za slovensko gledališče bi se zasedal tudi v onih slojih, katerim more gledališka umetnost po napornem delu prinesiti blago, dejnega duševnega razvedrila.

Ako se, gospod upravnik, s to pobudo strinja, Vas pooblašam, da jo iznesete povodom današnje ankete o rešitvi gledališke krize ter bi mi bilo v veliko zadoščenje, ako bi s tem pripomogel k reševanju tega perečega problema. Ako taka

prostovoljna akcija v Ljubljani ne bi imela željenega uspeha, tedaj ne vidim druge možnosti, kakor da se s posebno občinsko kulturno davščino ali pa z združitvijo obratov opere in drame vpostavi ravnovesje v gospodarstvu našega gledališča.

G. upravnik Zupančič na to podbanovo pismo omenja, da primanjkljaj ni nastal, kakor meni g. podban radi padanja inkasa, ampak radi striženja dotacije. Prav gotovo bi bila dolžnost banovine in občine, da skupno najdejo nove vire, ki bi krili primanjkljaj. Kulturna davščina bi bila morda umestna. Pač pa je združitev obeh gledališč nevarna, prihranki bi bili le majhni, izgubljen pa bi bil dvojni sobotni in nedeljski inkaso, ki je po dosedanjih izkušnjah največji.

Predsednik Drenovec povdarja, da je treba delati v dve smeri. Prvič je treba doseči v Belgradu, da se dovolijo naknadni krediti in odobri predlog ljubljanske občine za prispevek od kino-gledališč. Glede tega bo odposlana posebna resolucija. Drugič pa moramo storiti v Ljubljani vse, kar se da in najuspešnejše delo bo omogočilo z ustanovitvijo društva prijateljev slovenskega gledališča.

K. debati se oglasi g. ing. Kregar, ki razvija svoj načrt sanacije gledališča. Njegovi predlogi se v glavnem krijejo s predlogi Združenja, ki je o njih poročal g. Neffat. G. Kosem v imenu grafikov predlaga, naj gledališče zniža vstopnino in tako tudi delavstvu omogoči obisk gledališča, s čemer bi samo naraslo število prijateljev narodnega gledališča. G. Jerman pojasnjuje, da je banovina dovolila letno podporo 125.000 Din, od tega pa je Belgrad črtal 90.000 Din. Za prihodnje leto pa se bodo znižale cene tako, da bodo sedanje znižane cene prihodnje leto normalne. Glavni krivec, ki je spravil gledališče v obup, je nerazumevanje v Belgradu in po sistemu črtanja državne dotacije je kaj lahko izračunati, v koliko letih bo ostalo naše gledališče brez vsake državne subvencije. G. svetnik Lajovic povdarja, da je treba doseči z osebno propagando izpolnjene abonmaje, tako da ne bo treba ponizovati repertoarja. Treba je tudi ustvariti kader ljudi, ki bo s svojim obiskom držal gledališče. Društvo prijateljev gledališča bo moralo podpreti naše gledališče s tem, da mu bo pomagalo dvigniti obisk in podpiralo izvajanje kvalitativnega repertoarja in dovršenega izvajanja.

G. Drenovec se zahvali vsem, ki so se udeležili zborovanja, zlasti g. upravniku Zupančiču, ki je dal na razpolago dramsko gledališče za ta večer. Prečtano resolucijo pa vsi zastopniki nad 60 kulturnih društev soglasno sprejmejo. Resolucija se glasi:

Resolucija

Predstavniki kulturnih društev, zbrani na javnem sestanku dne 16. maja 1933 v dramskem gledališču, so po izčrpnem poročilu in vestranskem razgovoru o Narodnem gledališču v Ljubljani ugotovili, da je dejansko stanje tega kulturnega in umetniškega zavoda radi občutno zmanjšane državne subvencije postalo nevarno.

Narodno gledališče v Ljubljani je ena izmed najvažnejših kulturnih in umetniških ustanov našega naroda, radi tega ni mogoče dopustiti, da bi bil ta zavod iz kateregakoli vzroka prepuščen nazadovanju in propadanju; zato smatramo kot nujno potrebno, da:

1. Kraljevska vlada nadomesti z izrednim kreditom primanjkljaj, ki je nastal z večkratnim zmanjšanjem državne in banovinske subvencije; 2. Gospod minister financ na vsak način odobri v polni meri predlog mestne občine ljubljanske o pobiranju izrednega prispevka pri kinovstopnicah v korist Narodnemu gledališču v Ljubljani; 3. Se ugotovi subvencija, ki je Narodnemu gledališču v Ljubljani neobhodno potrebna in da se ista ne zmanjšuje.

Zbor apelira in nujno prosi vse naše gg. ministre, senatorje in narodne poslance, da se vsi po svojih močeh zavzamejo za takojšnjo odobritev zahtev te resolucije, da s tem zasigurajo obstoj Narodnega gledališča v Ljubljani.

Podpisanih 62 kulturnih društev.

Zopet nočni požar

Slovenjgradec, 15. maja.

V nedeljo okrog 3 zjutraj je pogorela Pogorčnikova hiša p.d. Rajsterjeva bajta v Trobriah, v kateri je stanoval žagar Fr. Petučnik s svojo družino. Goreti je začelo zopet na skednju, ki se je držal hiše. Ker je poslopje bilo staro in vse suho je ogenj hitro objel vse poslopje. Na pomoč so prišli pameški gasilci, ki so oteli blizu stoječo drvarnico in pomagali rešiti iz goreče hiše družino, obleko in nekaj pohištva. Domači zajci, ena nova obleka s kovčkom in dve omari — to pa je zgorelo.

Osebna vest

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v generalni štab poveljstva I. armijske oblasti pih. podpolkovnik za generalštabne posle Vladimir Vauhnik; za vodnika baterije topniške častniške šole topniški podporočnik Edmund Globelnik; za upravitelja skladišča voj. železniškega materiala prometnega poveljstva inženjerski podporočnik Alojz Bohte; za pobočnika 1. bataljona 2. pontonirskega polka inž. poročnik Milan Delac; na službo v inž. tehn. oddelku ministrstva vojske in mornarice inž. poročnik Božidar Bauer; na službo v štab 12. samostojnega topn. divizionja topn. poročnik Pavle Vošner; za vršila dolžnosti poveljnika 2. čete 1. tehn. bataljona železniškega polka inž. poročnik Josip Batek; za vršila dolžnosti poveljnika telefonsko-signalnega oddelka topn. častniške šole inž. poročnik Rudolf Merlini; za vršila dolžnosti poveljnika 5. čete 1. bataljona telegrafskega polka inž. poročnik Vendić Simenc; na službo v generalni štab poveljstva osišeke div. oblasti pih. kap. I. razr. Anton Sedmak; na službo v poveljstvo osišekega voj. okrožja pih. kap. I. razr. Ivan Stanišič; na službo pri inž. referentu poveljstva moravske div. oblasti inž. kap. II. razr. Ivan Sekele; za vršila dolžnosti intendant 2. pontonirskega polka inž. poročnik Lazar Klipa; za vršila dolžnosti pobočnika 1. pionirskega polka inž. poročnik Avgust Krapež; za vodnika 4. čete 1. bataljona 1. pionirskega polka inž. podporočnik Simon Goleš; za vršila dolžnosti upravitelja intendantke opreme 1. pion. polka inž. poročnik Jakob Baloh; za vodnika 1. čete 1. bataljona telg. polka inž. poročnik Blaž Pavčič in za vršila dolžnosti pobočnika 1. bataljona 1. pont. polka inž. podporočnik Aleks. Marušič.

Smrt nadarjenega samouka

Guštanj, 16. maja.

Umrli je najstarejši tržan Vidmar Leopold. Rajni je bil znan samouk. Njegova blagajna je bila razstavljena svoj čas tudi na vselejmu. Bila je tako umetno sestavljena, da je dobil za to delo priznanje v obliki diplome. Kako je bil med ljudstvom priljubljen, je pričal njegov pogreb. — Naj počiva v miru! Preostalim iskreno sožalje!

Prijeta tihotapca

Guštanj, 16. maja.

Orožniški patrulji pod vodstvom narednika Mesenela, sta padla v roke dva tihotapca, ki se že od leta 1930 bavita s tem poslom. Seveda so jima denar in blago zaplenili. Oba že dolgo iščejo avstrijske oblasti, katerim pa se ni posrečilo ju ujeti. Sedaj sta na varnem.

Drzen vlom v Novi cerkvi

Nova cerkev, 17. maja.

Na vse zgodaj nas je presenetila novica, da je bilo na izredno premeten način vlomljeno v trgovino g. Jakoba Tajnska. Od 1 na 3 ponoči na sredo so s krampom od pokopališča strli glavna vrata in oropali pošto, ki je bila pripravljena za odhod. Zanimiva je zveza z denarjem, ki ga je vprav prejšnji večer naložil občinski urad v znesku Din 7000 za en. vagon koruze, in iz trgovinske blagajne Din 1000, zlato uro, verižico, različno blago, ves tobak in poštne potrebščine. Pomilujemo pridno in dobro Tajnskevo družino, ki ji je bil vprav v teh težkih časih prizadejan ta hudi udarec. Iskreno želimo, da bi našli krivce in da bi dobili primerno kazen.

Trenutno se vrši preiskava. Posneli so prstne odtise in zaslišujejo ljudi. Storitve imajo že na sumu. Je to letos prvi večji vlom v tej krajini in je zato novica tem bolj pretresla.

Koledar

Četrtek, 18. maja: Erik, kralj; Aleksandra, devica.

Ostale vesti

— Zaplenjene šmarnice. Lavtizarjeve šmarnice je naročila neka knjigarna v Gorici. Italijanska vlada pa jih je zaplenila. Ako je mislila italijanska vlada, da so ji šmarnice nevarne, naj bi jim zabranila vohod v Italijo, ali pa naj bi jih vrnila. Tuje, čisto nedolžno blago zapleniti, pa se ne uje ma s sedmo božjo zapovedjo.

— Kdo gre še z nami na Trsat? Do Vnebohoda se lahko prijavi za nezasledena mesta na romarskem vlakcu, če ne bo že prej vse oddano. — Romarjev z režijsko vozovino pa sprejemamo lahko poljubno število, ker bodo vozovi zanje po potrebi priklopljeni. Vendar, brez naše izkaznice za 40 Din, se ne morejo voziti z našim vlakom. — Romarski odbor pri »Sveti vojski«, Ljubljana, Dunajska c. 17. — Razpisana zdravniška služba. Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje službo zdravnika pripravnika v Državni šolski polikliniki v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje je vložiti pri banski upravi dravske banovine v Ljubljani, oddelek I. do 31. t. m.

— Pri pokvarjenem želodcu, vrenju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski učinkuje že en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti zdravniki za želodčne bolezni izpričujejo, da se »Franz-Josef« voda za z jedjo in pijajo preobložena prebavila izkaže kot prava dobrota. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Razglas. Ravnateljstvo za šume v Ljubljani bo prodalo na licitaciji dne 26. t. m. ob 11 10.000 kg bukovega oglja.

— Prepovedani tisk. Službene novine št. 108 od 15. t. m. objavljajo da je prepovedalo državno tožilstvo v Zagrebu prodajati in razširjati brošuro »Sudenje dr. Vlatka Maček«, ki je izšla v Zagrebu.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 40 od 17. t. m. je objavljen »Pravilnik za izvrševanje zakona o kmetijskem kreditu z dne 12. junija 1925« in »Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v l. 1933«.

PRI TRGANJU V GLAVI ZOBENEM MESU IN ČELJUSTIH

z »ALGO« dobro nadrgnite senca in tilnik, potem ovijte glavo s sukneno ruto, ki jo je treba namočiti z »ALGO«. Polagoma boste začutili ublažitev, ker »ALGO« izhlapeva in odvzema s tem odvisno vročino. Zobno meso in čeljust masirajte večkrat na dan s prsti, namočenimi v »ALGO«. Po masaži ovijte obraz v volneno ruto. Ako Vas boli eden ali več zob vsled prepiha, prehlada ali revmatizma, namočite prste z »ALGO« in drgnite z njimi čeljust in zobno meso. Ako boli votel ali odlomljen zob, vzemite v usta malo žličke čiste »ALGE«, nagnite glavo, da more »ALGO« v zobno votlino. To ponavljajte parkrat. Navadno bolečina preneha že po prvem poskusu.

»ALGO« se dobiva povsod 1 steklenica Din 14.—

— Pregled zgodovine Jugoslovanov. II. predelana izdaja 1932. Ima 132 strani in velja Din 18, vezano v platno Din 24, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — V knjižnici je zajeta in pregledno razporejena celotna naša narodna zgodovina, dejstva so podana kratko in izčrpno, točno in sočno. Zato je razumljivo, da bo ta repertori jugoslovanske zgodovine služil izbornu nele dijaku, ki se pripravlja na izpit, točne podatke in zanesljive smernice bo dobil tudi učitelj, uradnik, novinar ali trgovec in sleherni, kdor hoče z umevanjem zasledovati naše javno življenje. Kljub mali priročni obliki in malemu obsegu (132 strani) segajo zgodovinski podatki do najnovjših dobe (4. aprila 1932). Snov je razdeljena v 37 poglavij, pridejan je tabelaričen statistični pregled Jugoslavije po ljudskem številu z dne 31. marca 1931 v tedanjih banovinskih mejah. Ob koncu pa ima izčrpno osebno in stvarno kazalo, ki omogoča hitro orientacijo in močno podpira porabnost te knjižice.

— Dr. Ivan Eržen, zobozdravnik v Kranju, ne ordinira od 19. maja do 2. junija 1933.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

PYRAMIDON-tablete

so samo pristne, če imajo na zavrtkih Bayerjev križ. Zdravniki celega sveta priznavajo dober učinek Pyramidon tablet pri glavobolu in migreni.

V. z. t. »JUGOFA« a. d., Zagreb, Galvna 32. Oglas je registr. pod št. br. 1031 od 18. 1. 1933.

Slovenska Bistrica

Izredni kulturni dogodek bo za naše mesto cerkveni koncert, ki se vrši prihodnjo nedeljo v tukajšnji cerkvi. Haydnov oratorij »Sedem besed Jezusovih na križu« je eno njegovih najbolj občutenih del. Izvajanje bo povsem na isti način, kakor je bilo prvikat, da dobimo tako tudi sliko cerkvenih koncertov iz prejšnjih stoletij. V celoti sodeluje pri koncertu do 100 oseb, to je zbor, solisti, vojska godba in civilni godbeniki. Vstopnina je razmeroma rezijsko nizka, sedeži po 6, 8 in 10 Din, stojišče po Din 4. Opozarjamo, da si čimprej oskrbite vstopnice v predprodaji v trgovini Pitschl.

Leshovec pri Krškem

Dne 14. maja smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. Število letošnjih prvoobhajancev je doseglo rekord. Bilo jih je kar 151. Po ganljivi svečanosti v cerkvi, se je razvil dolg spoved v dvorano »Pod lipo«. Ne samo cerkev, marveč tudi dvorana je bila vsa v zelenju in cvetju. Srečni prvoobhajanci so se posedli okrog belo pogrnjenih miz, kjer jih je čakala kava in raznovrstno pecivo. Nato so sledile ljubke deklaracije. Pri odhodu je dobil vsak še spominsko podobo. Slovesnosti so prisostvovali tudi starši, učiteljsvo in mnogo drugega občinstva. — Vsem, ki so kaj storili za najlepši dan življenja, naj bo izrečena prisrčna zahvala in Bog povrnil! Oba kateheta.

Marenberg

Prvo sv. obhajilo. Preteklo nedeljo je okrog 50 otrok s šmarničnim šopkom na prsih pristopilo k mizi Gospodovi. Dobra srca so jim preskrbeli dober zajtrk.

Sprememba posesti. Na licitaciji dne 15. t. m. je hiša tukajšnjega gostilničarja gosp. Stefana Praprotnika postala last tukajšnje občinske hranilnice, ki je bila edini kupec.

Moški pevski zbor tuk. godbenega društva je gosp. dekanu za god prirediteljsko podoknico. Pevcem se pozna precejšnja izvežbanost. Krasno so zapeli »Pozdrav« in »Ko dan se zaznava«.

Protituberkulozna liga priredi v nedeljo, dne 21. maja skiptično predavanje. Po rani sv. maši bo slovensko, zvečer pa nemško predavanje o jetiki. Predavanje bo ponazorjeno z 90 slikami.

Edino le milo »LA TOJA« je priporočljivo za mačno kožo in nečisto polt. Izrežusite to milo in dosegi boste uspehi, k ste jih doslej pri uporabi drugih sredstev zastoj prižigovali.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: »CHEMOTECNA« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 18. maja: 12.15 Radiokvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, radiokvartet, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Red in snaga (ga. Govekarjeva) — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 20.00 Prenos koncerta Ferijalnega saveza iz Maribora — 21.30 Harmonika solo, igra g. Piliš — 22.00 Čas, poročila, salonski kvintet.

Petek, 19. maja: 11.15 Šolaka ura; Igrkaz »Ilirija«, zgodovinska slika s petjem, izvaja osnovna šola Cerklje pri Kranju 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza 18.00 Salonski kvintet 19.00 Francosčina (prof. Prezelj) 19.30 Podzemeljsko vodovje (prof. Peterlin) 20.00 Nauk o instrumentih (L. M. Škerjanc) 20.30 Večer slovenskih pesmi. Poje oktet I. dr. realne gimnazije v Ljubljani. Vmes harmonika solo, g. Kokalj 21.45 Čas, poročila 22.00 Prenos iz kavarne »Zvezda«.

Drugi programi

Četrtek, 18. maja: 20.00 Koncertni večer — Milano: 20.30 Germanija, opera — Barcelona: 21.30 Vokalni koncert 22.00 Gledališki večer — London: 19.30 Koncert orkestra kraljeve garde 20.45 Balalajke 21.25 »Parsifal«, Wagner — Stuttgart: 20.00 Zabavni koncert simfoničnega orkestra — Rim: 20.45 Pester koncert in plesna glasba — Langenberg: 20.30 Edwin Fischerjev koncert — Praga: 20.00 Večerni koncert — Dunaj: 21.00 Koncert sodobnih nemških kompozitov — München: 20.00 Brahmsov vokalni kvartet 21.15 Simfonični koncert radio orkestra — Budapest: 20.15 Pianinski koncert — Varšava: 20.00 Koncert lahke glasbe.

Petek, 19. maja:

Zagreb: 20.00 Prenos koncerta iz Belgrada — Milano: 21.00 Simfonični koncert — Brno: 20.10 Gledališki večer — London: 21.00 Koncert BBC gledališkega orkestra — Stuttgart: 20.20 Simfonični koncert — Leipzig: 20.30 Koncert simfoničnega orkestra — 22.05 Poročila, nato 23.30 Wilhelm Bengerjev koncert. — Berlin 20.30 Opera glasba — 21.30 Koncertna glasba — 22.00 Poročila, nato do 24.00 Plesna glasba. — Beograd: 20.00 Brahmsov koncert. — Rim 21.00 Simfonični koncert — Langenberg 20.05 Ko se budi ljubezen, opereta. — Budapest: 19.25 Pester koncert. — Varšava: 20.15 Simfonični koncert.

General Blücher kaže Japoncem jekleno pest

Sovjetska vojska je pripravljena

Ves svet se danes zanima za dogodke na Daljnem vzhodu, še posebno, ker obstoji nevarnost, da se spopadeta stara nasprotnika Rusija in Japonska. V zvezi s temi dogodki je zanimivo vedeti, s kakšno armado razpolaga prav za prav sovjetska Rusija na Daljnem vzhodu.

Sovjetski vojski poveljuje general Blücher. Njegova vojska je razdeljena v primorsko in zabajkalsko. Primorski oddelek ima namen zavrniti napad z morja, medtem ko je zabajkalska armada zbrana na mejah Mandžukua, to je nekdanje Mandžurije. Glavni del primorske armade je koncentriran južno od okraja Po-sjet - Vladivostok - Razdolnoje - Nikolski. Tu je zbranih osem strelskih polkov, štirje konjeniški, 250 letal, 184 topov, 40 tankov, 3 oklopni avtomobili, 15 oklopnih strojev, 1 pontonski bataljon in kemični bataljon. Tem četam stoji ob strani korejski komunistični polk in kitajskokorejski mednarodni polk.

Nekoliko vstran od te skupine je še druga, to je blagoveščenska skupina, ki se prištevata tudi k primorski armadi. V tej so: en strelski polk, en amurski konjeniški polk in 36. pogranični oddelek GPU. GPU ima svoje čete v vsem zasedenem ozemlju: 59. pogranični oddelek GPU je v Vladivostoku, 58. v okraju Nikolsk-Grodjekovo, 57. oddelek in drugi konjeniški polk GPU sta v okraju Habarovska. V Habarovsku je tudi štab posebne armade na Daljnem vzhodu, to je Blücherjev glavni štab. V to skupino je treba uvrstiti tudi sibirsko mornarico in posebno neredno skupino, ki je razvrščena na kitajskem ozemlju v okraju Hunčun, to je oddelek 2000 starogirinskih vajakov.

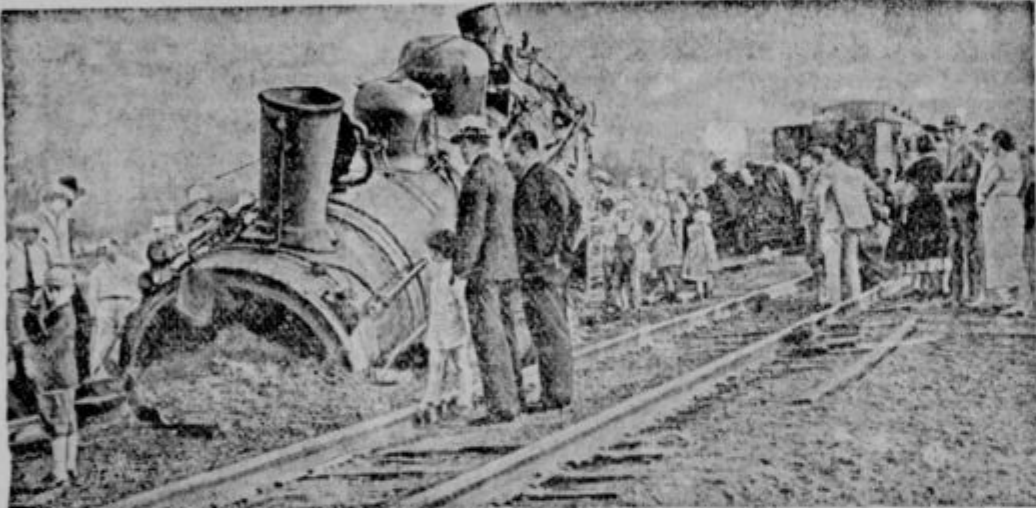
Zabajkalski oddelek Blücherjeve armade čaka ob mandžurski meji. Ta oddelek sestoji iz 18. strelskega armadnega zbora, ki ga sestavlja 9 strelskih polkov, 7 konjeniških polkov, 60 letal, 117 topov, 3 čete tankov, 19 oklopnih avtomobilov in 1 kemični bataljon.

Tej skupini je podrejen 55. pogranični oddelek GPU.

Vladivostok danes ne pomeni mnogo kot trdnjava. Tudi ni preskrbljen s topništvom. Lanske spomladi so Blücherjevo armado izpopolnili z vojači iz moskovskega, severokavkasskega in povolskega vojnega kroga. Blücherjeva armada se lahko opira na Verhnjoudinsk in na Irkutsk. Okraj Verhnjoudinsk je glavno oporišče proti vzhodni Mongoliji. V Irkutsku je zgrajeno glavno oporišče za letalske sile vzhodne armade.

V Irkutsku, Krasnojarsku, Tomsku, Novonikolajevsku in Omsku so zbrane čete sirskega vojnega kroga, to je rezerva Blücherjeve armade. To armado tudi dopolnjuje armada Mongolske narodne republike, ki je popolnoma pod sovjetskim vplivom. Reorganizacijo te armade je izvedel Hekker, bivši polkovnik generalnega štaba, v političnem pogledu pa Borodin, bivši sovjetski predstavnik na Kitajskem. Armado so pričeli reorganizirati že l. 1929. V Mongolijo je bilo poslanih 10 letal, 25 tankov, 25 oklopnih avtomobilov in več desetih traktorjev. Nadalje so tjakaj poslali 2000 komunističnih prostovoljcev, ki so po večini dokončali vojno šolo v Moskvi. Mongolska armada šteje 7 konjiških divizij, 3 strelske divizije, 2 diviziji težke artiljerije (18 topov) in 36 oklopnih avtomobilov. Poleg tega ima Mongolija tanke in tudi vojna letala. Dejansko je Mongolija vojno okrožje sovjetske armade, ki je podrejeno sovjetski armadi na Daljnem vzhodu.

Na proslavi 1. maja je general Blücher v Habarovsku dejal zbranim vojakom: »Danes boste prisegli zvestobo Leninovemu delu. Naj vaš glas odjekne po vsem svetu kot vojaški poziv na naše razredne brate v inozemstvu, kot strašen opomin vsem nasprotnikom sovjetske zveze. Z jekleno pestjo bomo zadeli vsakega, ki bi se drznil dotakniti samo enega hektarja sovjetske zemlje, ali samo enega sovjetskega traktorja.

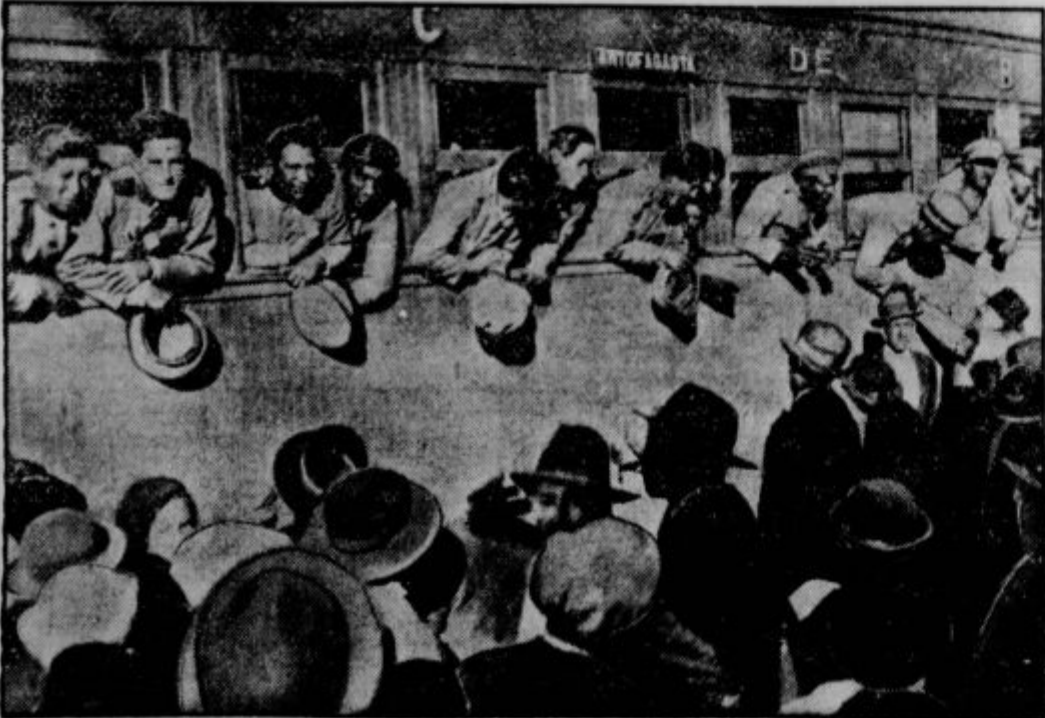
To je vse, kar je ostalo od železniškega stroja, ki je eksplodiral. Kotel, ki se je razpočil, je vrglo 25 m vstran. Pri strašni nesreči, ki se je pripetila na progi St. Louis—San Francisco, je bil en mož mrtev, več hudo ranjenih.

Za tri vrabce 10.000 Din

V mestu Vidin, bolgarskem pristanišču ob Donavi, je bil pred kratkim kaznovan z globo 20.000 levov (okoli 10.000 Din) neki meščan, ker je ubil tri vrabce. Z globo 52.800 levov sta bila druga dva meščana kaznovana, ker sta vlovila v kletke 2464 vrabcev. V Bolgariji je v veljavi zakon za varstvo ptic pevk; zadevni prestopki se strogo kaznujejo. Oblasti v mestu Vidin so izrekle gorjo sodbu po omenjenem zakonu, očitno v domnevi, da v vrsto ptic »pevk« se smejo prištevati tudi naši navadni vrabci. Proti strogi obsodbi so obsojenci vložili priziv. Javnost se že zdaj zanima za stališče, ki ga bo zavzela druga instanca.

100 oseb se je zastrupilo z mesom

Iz Bruslja poročajo, da se je v Nazaretu pri Gentu zastrupilo 100 ljudi, ker je zaužilo pokvarjeno meso. Eden izmed zastrupljenih je že umrl, 20 zastrupljenecv pa visi med življenjem in smrtjo. Nadzorstvene komisije so odkrile večje zaloge pokvarjenih sardin, kakor tudi ponarejenega masla, ki so ga hoteli sleparji spraviti v promet

Bolivija je poklicala pod orožje rezerviste, ki morajo na bojišče proti Paragvaju. Vlak odhaja iz La Paza. Paragvajci čete prodirajo v Bolivijo, in ta skuša na vsak način zavarovati fronto na Gran Chaco.

250 letnica obleganja Dunaja

Sv. maša na prostem na Dunaju, ki je v nedeljo slavil 250-letnico osvoboditve prestolnice, ki so jo oblegali Turki. Cisto na levi, v civilni obleki, prosvetni minister Rintelen, knez Starhemberg (s palico), kancler dr. Dollfuss kleči v sredi (v heimwehrovski obleki), na desni vojni minister Vaugoin.

Čudovito delo strasburškega urarja

Astronomska ura za katedralo v Messini

Te dni je vsa radovednost Strasburžanov usmerjena na mehansko čudo v ateljejih urarske velevtrde Ungerer. Lahko se hvalijo, da so videli originalno astronomsko uro messinske katedrale, dasi se niso ganiili s francoskih tal. Kup pisem s prošnjami največjih evropskih dnevnikov za pojasnili in slike prič, koliko zanimanja je vzbudilo to delo tudi v inozemski javnosti.

Messinska katedrala je bila zgrajena v 12. stoletju za vlade kralja Rogerja. L. 1908. jo je napol razdejal močan potres, ki je uničil polovico mesta in zahteval preko 100.000 smrtnih žrtev. Radi pomanjkanja denarnih sredstev so se lotili temeljitega popravila šele pred leti, ko je dobila Cerkev v Italiji v smislu lateranske pogodbe od države podporo za vzdrževanje in popravilo zgodovinskih stavb. Ob tej priliki so zgradili po italijanski navadi ob strani katedrale, železobetonski stolp, v katerega bodo namestili mehanizme, ki bodo označevali čas in prikazovali nekatere prizore iz krajevnih legend in iz sv. pisma.

Prav pod vrhom bodo 4 velikanse ure v premeru 3 metrov, vidne z vseh štirih strani. Na pročelju bo postavljen pod uro 5 m visok bronasti lev s krono na glavi, simbol messinske province. Točno opoldne bo zamajal lev svoje močene šape, v katerih drži na dolgem drogu zastavico, iz ust pa se mu bo iztrgalo presunljivo rjovenje, slišno po vsem mestu. Nato bo udaril 2 m visok petelin, stoječ pod levom, 3 krat s peruti in zakikirikal. Pod petelinom bo v stolpu 5 velikih odprtih, v katerih bodo nameščene razne scene. Na petelinovo petje se bo pojavil v eni teh odprtih zlat golob in takoj za njim bo vzrasla iz tal »bazilika in Monte alto« v Messini, v miniaturni sevedu. V gornji odprtini se bodo prikazale zaporedno vsake četrte ure postave, predstavljajoče 4 dobe življenja: Detinstvo, Mladost, Moška doba in Starost. V redu bodo korakale mimo Smrti, ki bo zaznamovala z zamahljaji kose črtiti. Te bodo tolkle ob zvonova na vsaki strani petelina deklici Dima in Clarenza, ki sta l. 1282. rešili oblegano mesto.

V naslednji odprtini bodo prikazani 4 največji liturgični dogodki cerkvenega leta. Scenerija se bo temu primerno štirikrat menjala. Od božiča do Sv. treh kraljev bo vidno rojstvo Jezusovo, od Sv. treh kraljev do velike noči počaščenje Jezusovo po treh modrih z Jutrovega, o veliki noči vstajenje Gospodovo, o binkošti prihod Sv. duha v podobi goloba nad glave dvanajsterih. V najspodnejši odprtini se bodo vsake četrte ure pojavila na rimekih dirkalnih vozovih starodavna božanstva, predstavljajoča 7 dni v tednu.

Za Messino najznačilnejši in morda najzanimivejši prizor pa se bo odigral o osrednji odprtini. Stara messinska legenda pripoveduje, da se je nekoč prikazala nebeška Gospa, ka-

teri je prinesel angel nek dokument, da ga preda mestnim očetom. — Ker so postave v naravni velikosti, vidiš ves ta prizor kot da bi se zares vrstil pred tvojimi očmi.

Na drugem pročelju zvonika bodo nameščeni: spodaj veliki »večni koledar« v obliki okrogle plošče, na kateri bo angel pokazoval tekoči dan, mesec in leto. Tu bodo vsako leto označeni tudi premični prazniki, kot o veliki noči i. dr. Nad koledarjem se bodo pomikali v premeru 5 m v naravni hitrosti planeti: Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn in novejši Neptun, Uran in Pluton. 1 m debela, napol črna, napol zlata krogla nad planetarijam bo prikazovala lunine faze.

Nedvomno je to delo popolnoma svojevrstno na svetu. Po istih principih je tvrdka Ungerer zgradila sicer že več astronomskih ur, toda nobena ne dosega v naravni izvedbi in praktični zamisli te v Messini.

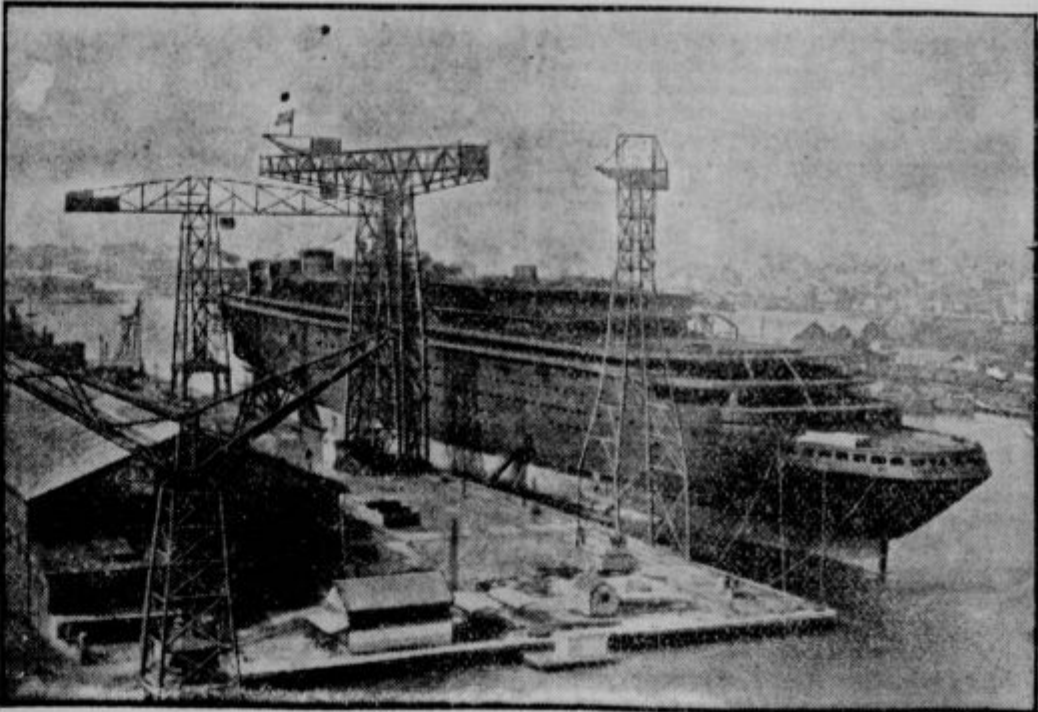
Odlikovanje francoskega duhovnika

Francoski general Gourand pripenja na prsi duhovnika Charlesa Gilleta, red častne legije v priznanje za njegovo delo na bojišču. Odlikovanece kakor tudi odlikovavce sta zgubila v vojni roko.

V Ameriki največ umorov

Po najnovejših podatkih iz Newyorka je prišlo v Ameriki v letu 1932 10,8 umorov na vsakih 100.000 prebivalcev. Po vsem tem je število umorov v Združenih državah najvišje. Daleč za Ameriko pride prva Anglija, ki ima 0,5 umorov na 100.000 prebivalcev.

V zadnjih letih je francoska trgovinska mornarica zgubila več krasnih ladij. Zato Francozi zdaj s tem večjo hitrostjo gradijo največjo ladjo sveta, ki se bo imenovala »Normandie«. Ladja bo obsegala 75.000 ton

KULTURNI OBZORNIK

Misli ob gledališki anketi v drami

O sinočnjem zborovanju o krizi gledališča v drami poročamo danes na drugem mestu. Tu so podani vsi podrobni načrti, nasveti, resolucije itd., na tem mestu pa bi radi poudarili le nekaj misli, katere so se nehote dojmile človeka, ki je iskreno sledi vsemu delu in stremelju našega Narodnega gledališča od njegove cvetoče dobe do današnje krize.

Zborovanje je zapustilo porazne misli o dejanskem stanju našega Narodnega gledališča: na eni strani se je čutila velika udeležba skoraj apatična brezinteresiranost javnosti ob tako velikem trenutku, na drugi strani pa je presenečalo dejstvo, da so se vse misli za rešitev strnile le na gnotni zadregi, v globino ni šel vzrokov nihče iskat. — Gotovo je umesten protest proti neenaopravnosti državnih subvencij vseh treh centralnih gledališč, med katerimi je ljubljansko smatrano za nekako pastorko; država kajpada mora vedeti, da je Narodno gledališče Slovincem nenadomestljiva kulturna potreba, a z ukinitvijo tega zavoda (do česar bi utegnili priti radi vsakoletnih nižanj drž. subvencij) bo legla na Slovenijo tema, kakršna je bila v najtežjih letih nemškega fanatizma. To pa seveda ne bo pozivilo bratskih vezi treh jugosl. narodov. Toda ali je res, da je vsa kriza našega Nar. gledališča edinole v finančni zadregi?

Sinočna mlačnost delegatov kulturnih društev, sinočni molk članov Nar. gledališča odpirata vrata v bolešno stran našega kulturnega življenja. Mlačnost in brezbriznost slovenskih ljudi za gledališče ima neke svoje vzroke. Sicer je rekel predsednik Drenovec, da niti stodoletni povisek gledališkega obiska ne bo rešil gledališča (recimo, da je v gnotni smislu to res), toda ali ni pregrozno dejstvo, da se slovenska javnost ob pretresljivem klicu Nar. gledališča po rešitvi niti ne zganje, ko da se vse to godi nekje na Daljnem vzhodu? Slovenska javnost ni doživela te svoje kulturne institucije, ne čuti z njo. Pomislimo samo, kak krik se je razlegel, ko so se podobni glasovi širili o ukinitvi ljubljanske univerze! Vsa Slovenija je zaklicala: ne! Naše narodne svetlinje se ne dotikajte! Tu pa malone — molk. Mar. Nar. gledališče ni bilo v preteklosti in je v sedanosti glasnica slovenske kulture! Odkod

torej ta brezinteresiranost slovenske javnosti? Kje je krivda? Saj priznavamo, da je današnja doba tako zmaterializirana in trudna, da si išče njen človek razvedril vse drugje kot v lepi hiši umetnosti, vendar pa je tu še velika plast ljudi, ki vendar še čuti potrebo po pravi plemeniti umetnosti. In zakaj so tudi ti ljudje odtrgani od gledališča? Kje je torej krivda? Morebiti v gledališču? Mar to ne vrši one kulturne naloge, ki jo ima? Zdi se, da veje od tu hlad na občinstvo, od tu se koplje prepada med slov. javnostjo in gledališčem. Radi tega nepoznanje vzvišenosti te narodne institucije in — molk, ko bi bilo treba z vsem srcem nastopiti. Ali ni morda krivda v pogreških upravnih vodstvih? Mislimo, da tudi. Poglejmo samo, kako ono vrši svoje umetniško poslanstvo. Kako usmerja svoj izbor del in kvaliteto njihove izvedbe. Prepričani smo, da če bi uprizarjalo dela s sodobnimi problemi, dela, ki bi bila v duhovnem stiku z ljudmi, dela s pomembno duhovno vsebino, bi ob sleherni premijeri vsa javnost prisluhnila in večer za večerom polnila gledališke prostore; gledališče bi postalo slovenskemu človeku srčna potreba. Dalje, če bi bila dela kvalitetna (kolikor je pač možno z danimi sredstvi) in končno sistematično po jasnem načrtu izbrana ter igrana, bi slov. javnost sama po sebi spoznala veličino poslanstva svojega Nar. gledališča. In čutila bi vsak bolesten njegov utrip ter mu prihтела na pomoč. — Pa ni morebiti še kje drugje kaj gnilega?

Iskreno pozdravljamo vse zasnove, o katerih je razpravljalo sinočno zborovanje in jih sprejelo kot učinkovit lek v resoluciji, pa naj bo to obdajanje kinematografskih vstopnic na importirani nemški fund ali ustanovitev Društva prijateljev gledališča ali prevzem radija od gledališke uprave in končno odločna zahteva, da Belgrad določi trajno višino sorazmerne dotacije! Toda dokler se notranje gledališko življenje ne izčisti in ne usmeri v umetniško, etično višino in dokler s tem ne zajame širkega naroda, ki bo začutil Nar. gledališče kot svojo najprvotnejšo potrebo — dollej je vse reševanje gledališke krize brez trajnega uspeha.

L. G.

Ljubljanska drama: Karl in Ana

Leonhard Frank, čigar dramatičarstvo zgozdbo »Karl in Ana« je uprizorilo za mnogimi odri tudi naše gledališče, ni samo naturalistični raziskovalec skrivnih svetov v človeškem srcu, ampak je v svojih zgodbah tudi nov zakonodajec človeške družbe. Njegov naturalizem ni toliko pesem narave, kakor so jo znali zlasti prvi nemški naturalisti upodabljati sladko zapeljivo ali pa trdo neizprosno, ni zgolj nujna narava, ampak načtena podoba novega sveta na osnovi naturalistične etike, kakor jo je Frank izrazil zarezal že v zbirki vojnih novel »Človek je dober« (1918). Njegova novela »Karl in Ana« pripoveduje zgodbo o dveh vojaki, Rihardu in Karlu in o Ani, Rihardovi ženi, kako so doživeli svojo vojno usodo. Karl se iz samega prijateljevega pripovedovanja zaljubi v njegovo ženo, spozna vsako malenkost v etanovanju, zve za vse njuno življenje, se vrne kot njen mož in z njo začne živeti v srečnem zakonu. Čeprav Ana sprva ne more verjeti, da bi bil to res Rihard, se zivi vanj, in česar prej ni hotela, v to privoli takoj — v otroka. Ko je njen čas že blizu, se vrne Rihard. Kako se reši vzol? Karl in Ana odideta v svet, Rihard ostane sam. Toda Ana prijateljica Marija, ki skrivaj ljubi Riharda, ostane pri njem. Tako je zakon preurejen z zgodbo, ki veže pravice človeka (Karl, Marija) z etičnimi vezmi, ki usodno poostrejuje spor — (otrok). Frank je v svoji dramatizaciji poostрил konflikt med prijateljstvom in zakonom še s tem, da Karl reši v ujetništvu Rihardu življenje prav iz prijateljstva in ljubezni do Ane, poostрил je etični konflikt tudi z okolico, v kateri se gode strašni zakonski obračuni in še z mislijo — da je vsega gorja kriva vojna, ki še vedno divja — v družinah. Začetek spora pa je za naše pojmovanje vendarle jaseen: tuja žena v domišljiji tujega moža in tuj mož ob neodoljivosti ženskega nagnjenja pripravila bolj romantičen kot etično opravičljiv konflikt, in čeprav ga je Frank trdno zavezal z otrokom, ta začete konflikta, na katerem sloni vsa dramatična zgodba, ni etično trden, dasi mu ni odrekati močne tragike. Preveč nas moti tudi pustolovska osnova. Priznati je vendarle treba, da sta prav tragika in dramatični red, ki ju odkriva pisatelj, kljub mnogim pomislekom o verjetnosti in pravičnosti vendarle umetniško močna, premagajoča. Delu se tudi pozna, da je preneseno iz epičnih dimenzij na odrski prostor, zato sicer budi močno občutje, in sočutje, bolj kakor popolno prepričevalnost, in utegne zapustiti tudi tistemu, ki ga ne moti etična osnova, občutek nerazvitih in ne dovolj pojasnenih vzrokov.

Delo je v odski pripravi gosp. C. Debevca doseglo lep uspeh. Igra štirih oseb: Riharda, Karla,

Ane in Marije je zajeta v močno poudarjeno okoličje. Najprej imamo ruski tabor z dolgočasjem, domotožjem in sirovim paznikom, kar je režiser najbolj izrazil oživil; odsko kočljiv trenutek na koncu I. dejanja, ko Karl ubeži, je izdelan mojstrsko in prepričevalno. Tudi naslednja dejanja v Aninem stanovanju so glede občutja pristna, čuvstvena in dramatično nevsiljivo podčrtana. Izmed igralcev ima najtežje delo gosp. Jan, ki igra Karla. Raste iz zasanjanega mladeniča v vdanega in požrtvovalnega moža, ki vendar ne more skriti nemira pred prihodnostjo in ga vse sili k izpovedi. Z močno notranjo igro skuša izčrpati vse stopnje pisateljevih dramatičnih poudarkov in vpliva v resnici močno. Ana gđ. Boltarjeva je močna v dramatičnih prizorih, dočim v tihi igri ni v isti višini; njena igra je vendarle v splošnem zelo prikupna. G. Debevec igra Riharda. V taborišču, ko mu telesna bolečina prekrija vedne sanje o ženi, ko je vase zaprt mlad zakonec, je v svoji krhkosti in mrkem trpljenju odlični. — Mnogo težja je naloga na koncu, ko udari vanj neverjetno in blazno dejstvo. Tudi ta del je izdelan sicer močno, vendarle neenako in v nemi igri bolj kot v govoru. Ga. Šaričeva je v Marijo opravila eno izmed tistih manjših vlog, ki jih je treba tembolj intimno poudariti, čim globlje sežejo v rešitev igre. Njena Marija je jasna in preprosta in kot oseba pisateljeve končne razrešitve, tudi idejno nevsiljiva.

F. K.

Slovenski prevod „Lovčevih zapiskov“ zagotovljen

Jugoslovanska knjigarna se je namenila proslaviti petdesetletnico smrti velikega ruskega pisatelja Ivana Turgeneva z dostojnim slovenskim prevodom njegovega nesmrtnega dela »Lovčevi zapiski«. Kakor je splošno znano, je poverila založba prevod izvrstnemu prevajalcu iz rusčine, Bogomilu Vdoviču. Ko je prevajalec dohitel sredi dela smrt, je založnica iskala človeka, ki bi v duhu pokojnika dokončal prevod. Uspelo ji je pridobiti brata B. Vdoviča, znanega v literarnem svetu pod psevdonimom Janez Rožencvet, ki se je z vso vno in sposobnostjo, pa tudi s pieteto lotil težkega dela, tako da je slovenski javnosti zagotovljen izid prevoda »Lovčevih zapiskov« v decembru letošnjega leta.

Pridobivaite novih naročnikov!

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Marija Verbič roj. Prestor

soproga trgovca

dne 16. maja po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo blagopokojne prepeljemo na Vrhniko, kjer bo pogreb v petek 19. maja ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče pri Sv. Pavlu.

Vrhnika-Ljubljana, dne 17. maja 1933.

ANTON VERBIČ, soprog: ANTON, NACE, MIRKO in JOŽE, sinovi; IVANKA, sinaha; ANČKA in MARJETICA, vnukinji in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Rujava polt NIVEA CREME * OLJE

Zračna kopel! Solnena kopel! Uživate jo, kolikokrat morete! Popre, se pa morate nadgrniti z Nivea-Creme ali — oljem To pos eši pomembnej, obenem pa omili nevarnost solnčarice

Odkod ta učinek? Od eucerita. Tega ne vsebuje nobeno drugo sredstvo za negovanje kože na svetu. Nivea je torej nenadomestljiva.

NIVEA je poceni: Creme: Din 3'50, 6'—, 12'—, 25'—.

Davek na poslovni promet Izpremembe in dopolnitve v tarifi

V Službenih novinah je objavljena nova lista predmetov, za katere je treba plačati davek na poslovni promet in obenem tudi nove tarife za te predmete.

V naslednjem navajamo listo izprememb in novih predmetov ter tarif: prva številka pomeni stopnjo skupnega davka v domačem prometu, druga pa za izravnavanje pri uvoženem blagu.

Tar. post. 30 kokosovi orehi, drugi eksotični orehi za jelo itd. —, 6, tar. post. 38 začimbe v zrnu itd. —, 6, tar. post. 63 in 63 a meso —, 5, post. 71 svinjska mast topljena ali prešana —, 5, tar. post. 71a umetne masti 2.8, 5, tar. post. 72 gosja mast —, 6, tar. post. 81 biser in korale, sirove —, 6, tar. post. 85 slonova in ribja kost itd. —, 6, tar. post. 109 sirova pluta —, 2.2 (podvojitev prejšnje postavke) tar. post. 114 žitne moke in ostali žitni proizvodi 6, 6.8 (doslej 2.2, 2.8), nova je postavka 114 a koruzna moka 2.4, 3.6, tar. post. 132 močne alkoholne pijače 1. arak, rum itd. —, 7, 2, konjak 6, 7, 3, likerji itd. —, 7 (doslej skupna postavka —, 12), tar. post. 138 šampanj in druga penasta vina 6, 7 (doslej 7, 12), tar. post. 140 vino z dodatki za zdravljenje itd. 6, 7 (doslej 5, 5), tar. post. 348 eterova olja, a brez alkohola 5, 6, 349 2 z alkoholom 5, 6, novi so še pod 348 eterna olja od lesenega katrana, kavčuka, olje jelenovega roga, terpentinsko olje, smolna olja, kamferovo olje (tekoči kamfer) 3.4, 6, 349 pa olje: lovoričje, jasmina, rožno itd. 5, 6, tar. post. 350 umetne dišeče materije brez alkohola 5, 6 (doslej 1.7, 5), tar. post. 351 brez alkohola 5, 6 (doslej 1.7, 8), tar. post. 352 dišeče materije mineralna olja brez alkohola —, 6 (doslej 1.7, 5), 353 z alkoholom —, 6 (doslej 1.7, 8), tar. post. 354 parfumerije z etrom ali alkoholom, esence, ekstrakti itd. —, 6 (doslej 2, 3, 12), tar. post. 355 dišeče vode brez eterja in alkohola —, 6 (doslej 2.8, 8), tar. post. 356 puder, rdečila in belila, dišeča brez alkohola —, 6, z alkoholom —, 6 (doslej 3, 8, oziroma 3, 12). — Tar. post. 369 predelani bombaži —, (doslej 1.5, 1.5), tar. post. 370 bombaži za čiščenje strojev 2.8 4 (doslej 1.4, 2), tar. post. 371 bombažna vata, kardirana itd. 2.8, 3.4 (doslej —, 3.5), tar. post. 372 bombažna vata hidroscopska in antiseptična 4.4, 7 (doslej 2.2, 3.5), tar. post. 373 bombažna predvina enolična itd. razen predv za industrijsko porabo 5, 5.5 (doslej 1.2, 1.2), tar. post. 374 predv itd. 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), tar. post. 375 bombažna predv itd. 5, 5.5 (doslej 1.2, 1.2), tar. post. 376 predv itd. 2.2, 2.5 (doslej 1.2, 1.2), tar. post. 377 predv za prodajo na drobno itd. 1. sirova 5, 5.1.

Pred pogajanji z Nemčijo. Iz Berlina poročajo, da se bodo v kratkem začela zopet prekinjena pogajanja med našo državo in Nemčijo.

Naša lesna industrija in dunajski odbor. Na zadnji seji osrednjega odbora lesnega gospodarstva je bilo sklenjeno, da se naša dva delegata sicer udeležita seje stalnega odbora za lesno industrijo na Dunaju, vendar kot opazovalca. Vprašanje izstopa se bo rešilo kasneje.

Z zagrebške borze. Na zagrebški borzi sta odstopila dva mešetarja: Hinko Kohn in Robert Wilczek. Oba sta delala v blagovnem oddelku, kjer se je s tem številom senzalov (mešetarjev) zmanjšalo na 4 in v oddelku za vrednote na 7.

V popolnitve naše pripombe k poročilu »Zborovanje kmetijskih strokovnjakov«. K poročilu »Zborovanje kmetijskih strokovnjakov«, ki smo ga priobčili v »Slovenec« dne 9. maja 1933, moramo opombo uredništva v toliko popolniti, da je bilo lani v dravski banovini odpuščenih šest agronomov (in ne samo pet), dva pa sta bila predčasno upokojena.

Jugoslovanskemški plačilni promet. Iz Berlina poročajo, da se vrši plačila v Jugoslaviji plačanih nemških terjatev sedaj tako hitro, da bodo kmalu vse nemške terjatve krite. To je v zvezi z dejstvom, da je zaradi odpovedi trgovinske pogodbe med našo državo in Nemčijo postala trgovinska bilanca za Nemčijo pasivna.

Izvoz krompirja v ČSR. Zbornica TOI opozarja, da je češkoslovaško ministrstvo za poljedelstvo odobrilo za leto 1933 uvoz jugoslovanskega krompirja. Pojasnila o pogojih uvoza daje Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani.

Najpraktičnejši pouk o razvoju stanja našega gospodarstva nudi vsem slemoj XIII. Ljubljanski velesojem od 3. do 12. junija. Istočasno pa vzbuja tudi nacionalno zavest, saj je velesojem edini forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmoglost in organizacijski talent Slovence. Nikomur naj ne bo žal 10 Din za vstop na sejmšče, saj je ta vstopnina v primeri s tem, kar velesojem nudi poučnega in zanimivega, malenkostna. Odložite svoje izlete na prihodnje nedelje in izkoristite čas prireditve velesoja za obisk.

Potrjena poravnava: Konzumna zadruga v Hrastniku, r. z. z. o. z. za 40% v 12 mesečnih obrokih.

Občni zbori: Tovarna usnja Frane Woschnagg in sinovi, d. d. v Šoštanju 30. maja ob 15. D. d. Triglav, tovarna hranil v Šmarci 31. maja ob 9 v Celju, hotel Union, Zveza gospodarskih združenj za Slovenijo 25. junija ob 10 v Del. zbornici.

Borza

Denar

Dne 17. maja.

V današnjem deviznem prometu je narasel edino New York, dočim so druge devize ostale deloma neizpremenjene, deloma so bile nižje. — Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani (zaključek 8.63, 8.85), v Zagrebu 8.80, v Belgradu 8.75. — Grški boni so notirali v Zagrebu 41—42.50, v Belgradu pa 42.50 bl. (42.50).

Ljubljana. Amsterdam 2307.63—2318.99, Berlin 1316.80—1327.60, Bruselj 799.13—803.07, London 192.75—194.35, Curih 1108.35—1113.85, New York 4897.15—4925.41, Pariz 225.88—227, Praga 170.90 do 171.00, Trst 297.13—299.53.

2. beljena 5, 5.1, 3. barvana in tiskana 5, 5.3 (doslej skupno 1.2, 1.2), t. p. 378 gladke bombažne tkanine 5, 5.8 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 379 žamet, pliš in slično 5, 5.8 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 380 til bobine itd. 5, 5.8 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 381 pleteno in mrežasto blago 4.6, 5.4 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 382 čipke vseh vrst, tudi vezene 4.6, 5.4 (doslej 1.5, 3.1), tar. post. 383 vezila na bomb. tkaninah itd. 3, 4.6 (1.5, 3.1), t. p. 384 bomb. traki tkani 5, 5.8 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 385 pozmanterija itd. 5, 5.8 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 386 vrvi itd. 5, 5.6 (doslej 1.5, 3.1), t. p. 387 5, 5.6 (1.5 3.1) tarifna postavka 388 predmeti za tehnično porabo 5, 5.6 (1.5, 3.1), t. p. 389 konoplja itd. —, (1.5, 1.5), t. p. 390 vata 2.8, 3.4 (—, 3.5), t. p. 391 predv itd. 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 392 predv itd. 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 393 predv za na drobno prodajo a) konoplino in ramije 5, 5.5, b) laneno 4, 4.5 (doslej skupno 1.2, 1.2), t. p. 394 jutino predv itd. 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 395 predv jutina itd. 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 396 predv itd. 5.5, 5.5 (1.2, 1.2), t. p. 397 tkanine lana, ramije, itd. 5, 5.8 (1, 1.7), t. p. 398 til, bobine itd. 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 399 trakovi tkani 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 400 pleteno in mrežasto blago 4.6, 5.4 (1.5, 3), t. p. 401 čipke itd. 4.6, 5.4 (1.5, 3), t. p. 402 žamet itd. 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 403 pozmanterija itd. 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 404 vrvarski izdelki 4.6, 5.4 (1, 2.5), t. p. 405 vedra lestvice vrvi itd. 5, 5.6 (1, 2.5), t. p. 406 vreče iz jutine tkanine 5, 5.6 (1, 2.5), t. p. 407 preproge za tla 5, 5.6 (1, 2.5), t. p. 408 5, 5.6 (1, 2.5), t. p. 409 —, (1.5, 1.5), t. p. 410 2.8, 3.4 (0, 3.5), t. p. 411 —, (1.5, 1.5), t. p. 412 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 413 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 414 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 415 5, 5.5 (1.2, 1.2), t. p. 416 4.6, 5 (1.2, 2.7), t. p. 417 4.6, 5 (1.2, 2.7), t. p. 418 5, 5.5 (1.5, 3), t. p. 419 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 420 4.6, 5.3 (1.5, 3), t. p. 421 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 422 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 423 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 424 4.6, 5.3 (1.5, 3), t. p. 425 5, 5.8 (1.5, 3), t. p. 426 4.6, 5 (1, 2.5), t. p. 427 2.2, 2.5 (1.5, 1.5), t. p. 428 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 429 2.8, 3.4 (—, 3.5), t. p. 430 2.2, 2.5 (1.2, 1.2), t. p. 431 5, 5.5 (2, 1.2), t. p. 434 5, 5.8 (1.5, 3.1), t. p. 435 4.6, 5 (1.5, 3.1), t. p. 436 5, 5.8 (1.5, 3.1), t. p. 437 4.6, 5 (1.5, 3.1), t. p. 438 4.6, 5.4 (1.5, 3.1), t. p. 439 4.6, 5.4 (1.5, 3.1), t. p. 440 5, 5.8 (1.5, 3.1), t. p. 441 4.6, 5 (1, 2.5), t. p. 442 4.6, 8 (1.5, 4), t. p. 443 4.6, 8 (1.5, 4), t. p. 444 4.6, 8 (1.5, 4), t. p. 445 4.6, 8 (1.5, 4), tar. post. 446 4.6, 8 (1.5, 4) itd.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.956 Din.

Curih. Pariz 20.38, London 17.44, New York 445.5, Bruselj 72.175, Milan 26.85, Madrid 44.30, Amsterdam 208.25, Berlin 119.20, Dunaj 73.32 (56.75), Stockholm 89.60, Oslo 88.50, Kopenhagen 77.60, Praga 15.42, Varšava 58.10, Atene 2.93, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje evrstejša in so tečaji večinoma bili višji kot včeraj. Promet je tudi narasel in je znašal na zagrebški borzi: 8% Blerovo posojilo 2000 dol. in 7% Blerovo posojilo 1000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 48—45, agrarji 23.50 den., vojna škoda 193—196, begl. obv. 31.50 den., 8% Bler. pos. 32—36, 7% Bler. pos. 31—33, 7% pos. DHB 35—39.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 48—45, agrarji 23.50 den., vojna škoda 193—195, 6% begl. obv. 31.75 den., 8% Bler. pos. 32—34 (34), 7% Bler. pos. 31—31.50 (31). — D e l n i c e : Narodna banka 3000—3900, Priv. agrar. banka 215—220, Seferana Osjek 145—150, Impex 50 den., leis 15—25, Trboveljska 140 den.

Belgrad. Narodna banka 3700—3850, Priv. agr. banka 219—220 (219, 215), 7% inv. pos. 44.50 bl., agrarji 25 bl., vojna škoda 194.50—196 (195), 6% begl. obv. 32—32.25 (32, 31.60), 8% Bler. pos. 34.50 bl., 7% Bler. pos. 31.25—31.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 57.10, Zimova 69, Aussiger Chemische 106.50, Alpine 12.75, Riva Murany 21.15.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bč. ladja Sava 64—66, bč. ladja Begej 65—67, bč. ladja Tisa in Donava 66 do 67. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. — Promet: 63% vagona.

Budimpešta. Tendence: slaba. Promet: srednji. Pšenica: maj 11.85; junij 11.82—11.95; zaklj. 11.81 do 11.83; oktober 10.80—10.94. — Rž: junij 6.80, zaklj. 6.75—6.78; oktober 7.22—7.37, zaklj. 7.32 do 7.33. — Koruza: maj 7.12—7.15, zaklj. 7.13—7.15; jul. 7.28—7.32, zaklj. 7.28—7.29; avgust 7.57.

Chicago. Pšenica: maj 72.125, julij 73.50, sept. 74.50, december 76.50. Koruza: julij 46, september 48.125, december 49.50. Oves: maj 25.625, julij 26.25, sept. 26.25. Rž: maj 55, julij 55.75, sept. 59.125.

Winnipeg. Pšenica: maj 64, julij 64.875, oktober 66.75.

Živina

Sejmško poročilo (Slovenjgradec). Zadnji živinški in kramarski sejem, ki se je vršil protekli petek, ni bil obiskan tako številno kakor se je pričakovalo. Ni bilo kupeev, pa tudi živine ni bilo prignane veliko. Prav posebno je bilo opaziti pomanjkanje lepe rejene živine, katero so zaradi stalnega padanja cen pri živini in dragi krmi tekom zime poklali doma. Prignano je bilo samo okrog 120 glav goveje živine, 1 konj in okrog 40 glav drobnice. Prodalo se je malo. Prodajalo se je povprečno po 4 Din vole za 1 kg žive teže. Prišel je tudi kupec od Kmetijske družbe, ki je imel namen, nakupiti en vagon lepe rejene živine, predvsem volov. Plačeval je povprečno po 5 Din za 1 kg žive teže, torej 1 Din višje kakor je lokalna mesarska cena. Vendar zaenkrat še živine ni kupil in to v sled pomanjkanja lepe rejene blaga. Pač pa si je nekaj živine izbral in zaznamoval, h kateri se bo dokupilo še nekaj parov volov.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka peščena vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčejo

Mizarski pomočnik

vajen stavbenega in pohištvenga dela išče službo. Peter Cegnar, Škofja Loka, Karlovska 14. (a)

Službo dobe

Trgovskega vajenca

z dežele, ki je vajen dela, zdravega, močnega, iz poštene hiše, z dobrimi šolskimi spričevili, takoj sprejme Plemenitaš Jožef, trgovec, Planina pri Sevnici. (v)

Čevljar

ki obvlada delo na »doplerici« (Doppelmachine) — se išče. Tovarna Ant. Krisper, Zgor. Šiška 5. b

Kovašk. pomočnika

sprejemem. Pavel Sterle, Brest, p. Ig pri Ljubljani.

Uradnico

perfektno v knjigovodstvu in vseh pisarniških delih, zmerno slovenskega, srbohrvatske, in nemškega jezika, takoj sprejemem. Le zmerno, z večletno prakso pri zadržanju ali pri večjem podjetju naj pošljejo ponudbe s prepisi spričeval na upravo »Slovenca« pod števil. 5600. (b)

Mlinar iz Podbrezja

na Gorenjskem naj javi svoj naslov radi službe trditi A. Gorec, Ljubljana

Stanovanja

Soba in kuhinja

se oddaja: Tovarniška ulica 16. Udmat. (c)

Stanovanje

dvo- in trisobno se odda. Istotam se odda skladišče in trgovina Stari trg št. 24. (c)

Večje stanovanje

v moderni vili, 5 sob in kabinet s pritlikino, visoki parter, solnčna lega za Narodnim domom, z uporabo vrta, prosto po 1. avgustu, se odda. Dopisi na poštni predal 219 — Ljubljana 1. (c)

Trisobno stanovanje

in trgovski lokal s sobo oddam. Val. Vodnikova št. 15, Zelena jama. (c)

Dve opremljeni sobi

z dvema posteljama, s separatnim vhodom, se odda za 1. junij. Poizve se: Borštnikov trg 1. (s)

Vnajem

Prodajalki

ali natakariči oddam na račun vinotoč in delikateso. Potrebno 6000 Din. Ponudbe pod »Delikatesa« št. 5620 na podružnico »Slovenca« Celje. n

Pekarno in gostilno

z osebno pravico takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5362. (n)

Denar

Posojila

proti dolgotrajnemu odplačevanju, za razdolžitve, nakup najrazličnejših premičnin in nepremičnin za doto itd. podeljuje: »Mobilna zadruga«, Ljubljana, Mestni trg 25-1. — Iščete novotod poverjenike! (c)

Solidno, dobro vpeljano

podjetje (damska obrt), ki ima svoj lokal že več desetletij na zelo prometnem kraju v središču mesta, želi sprejeti

družabnika

z večjo vlogo v svrhu reševanja obrata. Le resne neanonimne ponudbe pod »Obrt 120« št. 5622 na upravo »Slovenca«.

Posrestva

Penzionistil

Hišo in vrt v Ptuj ugodno prodam proti hranilni knjigi. — Delikatese z gostilno, edino obstoječo v Mariboru. Prometna točka. Odkup inventarja. — Dam v najem gostilno, kavarno z inventarjem. Maks Plauc. Maribor. p

Kupimo

Cankarjeve Zbr. spise antikvarične — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 5631. (k)

»Werkel« tehcnico

še v dobrem stanju — kupim. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5636. (k)

Vsakovrstno

zlato kupim po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Parni stroj

8 ks, stoječ, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stroj« št. 5626. (k)

BOTOT-pasta v tubah odstranjuje vse obloške na zobeh!

Razno

Kožuhovino

shranite čez poletje najvarnejše pri krznarju Peter Semko, Maribor, Gosposka 37. (r)

Auto-motor

Auto limuzino

pet sedežno, prodam na hranilne knjižice. Poizve se: Borštnikov trg 1. (f)

Motorno kolo A. J. S.

350 cm³, prodam za 3000 dinarjev. F. Plevelj, Tovarniška ulica 28, Moste.

Objave

Javna prost. licitacija

pravih perzijskih preprog, raznih veličin, s posestva grofa Jankoviča in dr., se bo vršila v Celju v poslopu Javnega skladišča. Radi ogleda prijaviti se pri upravniku Javnega skladišča na dan 20. maja. Licitacija bo 22. maja ob 10. uri v Javnem skladišču. (o)

Modna konfekcija!

Najboljši nakup! A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

Čebelnjak

za 21 žnidarskev ugodno prodam. Gašperin, Hrenova ulica 17. (l)

Hraste in izpuščaie

po nosu, ušesu, obrazu in telesu popolnoma posuši in ozdravi Ljekovita Bartulovičeva mast. Cena 1 škatle samo 10 Din. Proizvaja in stavlja v promet stara, leta 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, Zagreb, Dolac, poleg tržnice, lekarnar Vladko Bartulič.

Volna, svila, bombaž

staino v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trditi Karl Prelog Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Dne 18. maja 1933

ob 9 določena dražba v Trbovljah pri Antonu Božiču se preklicuje. (l)

Na javni dražbi ugodno naprodaj:

Stroji za praženje kave, kolo in razno pohištvo, dne 18. maja 1933 ob 15 na Glincab, Tržaška cesta št. 12.

7 m² mecesnovnega lesa, plohi, stroj skobelnik za mizarstvo, dne 19. maja 1933 ob 18, Ljubljana, Jenkova ulica 7.

Moško kolo, dne 20. V. 1933 ob pol 16. Moste pri Ljubljani. Prešernova ulica 21.

2 ogledali, 2 brivska stola-naslanjača in drugo, dne 19. 5. 1933 ob pol 16 na Viču, Tržaška cesta 19/a.

2 kuhinjski kredenci in druga gostilniška oprema, dne 22. maja 1933 ob 9, Slov. Bistrica 166.

Kolo in razno pohištvo, dne 20. maja 1933 ob 9, Kočevje 245

2 bika, 2 teleti, 1 svinja, 1 košeseli, dne 20. maja 1933 ob 8, Zenkovi 2, Bodonci pri Murski Soboti.

Stroj za brušenje orodja, dne 22. maja 1933 ob 10, Litija 79. (l)

Obrt

Turdka A. Volk

Ljubljana, Resljeva cesta 24, nudi najceneje vse vrste pšenične moke in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Berite

»Slovenca«

in oglašujte v njem!

Napravite Vašo kožo belo

Ves Pariz govori o čudoviti lepoti nove, bele in sveže kože. Nova krema Tokalon, hrava za kožo bele barve (ne mastna) vsebuje sedaj pripravljeno avžo smetano in olivno olje kombinirano z dodatki, ki krepijo, napenjajo in obelijo kožo. Takoj prodirajoč v kožo umiri to sredstvo razdražene kožne žleze, skrči razširjene znojnice, uniči takoj vse škodljive kalj v koži in najtemnejša in raskava koža postane nežna in bela v 3 dneh. Krema daje koži nepopisljivo lepoto in novo svežost, ki je na drug način ni mogoče doseči. Uporabljajte novo kremo Tokalon bele barve vsako jutro in opazujte učinke in uspehe.

Inteligentnega

podmojstra ali mojstra

za suharno (cviurnarno) in motarno

z večletno prakso, jugoslovanskega državljan, sprejme predilnica bombaža v Jugoslaviji. Ponudbe z navedbo referenc pod šifro: »Zanesljiv« na upravo Slovenca Maribor.

Ako želite, da Vam bo dete tako zdravo in veselo - dajte mu

Energin

za krepitev krvi, živcev in teka

„Energin“ krepi kri, krepi živce, daje tek in pospešuje razvoj otroka. Otrokom od 5 do 15 let 3 krat na dan po 1 malo žličko okusnega „Energina“.

„Energin“ se dobiva v lekarnah v poliliterskih steklenicah po Din 35.— S pošto razpošilja Laboratorij „ALGA“ na Sušaku. 3 steklenice „Energina“ Din 110.—, 6 steklenic „Energina“ Din 220.— in 1 zastoni, 12 steklenic „Energina“ Din 440.— in 2 zastoni.

(Odobreno po min. soc. politike in nar. zdravja št. 4787 z dne 28. marca 1932)

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Uspeh je bil strašen. Trinog je gomill krivico na krivico, tlačeni je pa brezupno trpel, a si vse zapomnil. Vsak nov napad z ene strani je povečal mržnjo na drugi strani. Leta 1797 so se začele presti nove niti med nezadovoljneži na Irskem in eksekutivno francoske vlade.

Eden izmed agentov je bil de Lacy. Bil je častnik v francoski armadi, ki se je prostovoljno ponudil, da obišče Irsko in Angleško, da se prepriča, ali bi tam uspelo revolucionijsko gibanje in kako tam mislijo o revoluciji.

Na Francoskem tedaj niso prav nič vedeli, kakšne so razmere v združenih dominijih Velike Britanije.

Dasi so jim večkrat zagotavljali, da bodo sodelovali pri napadu na Irsko, so vendarle vedeli, da bi pa tak poskus na Angleškem nič ne pomagal, zato so se vseeno ukvarjali s smešnimi načrti in spuščali na Angleško francoske obupance, ki so tam organizirali tajne zarote.

Najdelavnejši in najinteligentnejši irski emisar, Teobald Wolfe Tone, ki je takrat živel v Parizu, je večkrat prepričeval francoskega člana eksekutive, da je manj ko brezupen, a ga ni mogel prepričati. In general Clarke, takratni vojni minister, je mislil, ker je imel irsko ime in bil irskega pokolenja, da kaj razume o teh rečeh, dasi na Irskem nikdar ni bil. Potrjeval jih je v ti veri in se ni dal prepričati, čeprav mu je Tone še tako dokazoval in ga zagotavljal. Ni bil prej zadovoljen z njegovimi trditvami, preden ni poslal svojega lastnega odposlanca na Irsko, da mu poroča o tamkajšnjem položaju.

De Lacy je bil človek, ki se je prostovoljno ponudil za tako službo. Čez kanal se je pripeljal v čolnu tiho-

Samuel Lover:

21

tapca, ki je obalo dobro poznal in bil neprestano v zvezi z Angleško in Irsko, zlasti z zadnjo. Preden je obiskal Irsko, je bil nekaj časa v Londonu in po angleških provincih. Tja je došel pred kratkim, takrat, ko ga je v kočiji spoznal Rory O'More kot sopotnika.

Kakšen vtis je nanj napravila Angleška in kaj je tam videl, pove naslednje pismo, ki ga je na Francosko odnesel mornar z ladje, ki je vozila med Dublinom in Francosko, in sicer pod švedsko zastavo in osebnim varstvom lorda ..., ki je bil takrat, visoka glava v irski vladi in najhujši sovražnik liberalne stranke, ki se je borila za svobodo.

Zakaj je lord ... to dovolil? Zato ker je bila ladja last trgovca, kateremu je lord bil dolžan celo premoženje. Svoj dolg mu je torej lord ..., čigar vpliv je bil na Irskem mogočen, in čigar beseda je jamčila za varnost njegove ladje, tako da so carinarji zatisnili oči in z navidezno švedsko ladjo postopali kar najstrpljiveje — deloma plačal z dovoljenjem, da sme neovirano trgovati s Francijo.

Veliko poročil iz Francije je prihajalo po tej poti. Dočim jih je dobival tudi lord in njegova družba, se mu niti sanjalo ni, da si jih pošiljajo po istem kanalu tudi njegovi sovražniki.

Pismo, katero je pisal de Lacy, je bilo pisano v visoko donečem slogu, zakaj ton tistega časa je bil našopirjen, zlasti na Francoskem. De Lacy pa je bil prav v takih letih in takega poklica, da je ljubil okraske.

Pismo je bilo naslovljeno na meščana Madgett-a v Parizu, ki ga je tiste dni irska republikanska stranka dobro poznala, in kateremu naj bi na željo generala Clarka De Lacy poročal. Vsebinska pisma je bila ta-le:

»Veste, s kakšnimi čustvi sem zapustil Francijo. Tam sem se veselil skupno s svojimi rojaki v zmagovalstvu, da je dobro premagalo slabo; v veličanstvu človeške narave, ki premaga kralje, ki bi jo radi zaslužili; v sijajni dobi

poplačevanja in probujanja, ki je odrešilo več kakor trinošče in trpljenje.«

»Veste, kako sem iz globočine svojega srca in svoje duše upal, da si bo človeštvo delilo blagoslov, ki smo ga tako drago kupili s svojo krvjo, da bi bili vsi ljudje na svetu, oproščeni suženjstva na veke, samo ena družina, ki naj bi pozabila predsodke in razlike med državami, in da bo prerajeno človeštvo, en narod, klečalo pred novo vzišlim soncem svobode.«

»A ta blažen sen se je zrušil, odkar sem vas zapustil. Angleško sem obiskal, da bi zapalil na tisočih oltarjih ogenj svobode, ki sem ga prinesel s seboj prav iz templja svobode: a morala Angleške, če jo primerjaš z deželo vina, je mrzla in vlažna kakor njeno ozračje. Razočaran sem in ostalo mi je malo ali nič navdušenja.«

»Moja himna svobode ni pol tako močno zvenela kakor so rožljale verige John Bulla in svečenik svobode je kakor vsak drugi svečenik, žalostna figura, če nima občine.«

»Čez nekaj časa, ko sem videl, kako je, sem začel pozorneje opazovati.«

»Morda,« sem si dejal sam pri sebi, »je pa John Bull tak kakor njegov kremen, ki ima zadosti ognja v sebi, samo da ga moraš močno kresati.«

»A če sem mislil, da se bom približal svojemu cilju, sem se motil. Ko sem izgubil čas brez vsakršnega uspeha, sem spoznal, da glavno mesto kraljestva ni kraj, kjer bi lahko sodil o resničnem položaju dežele, ali kjer bi lahko meril ljudsko mišljenje.«

»Tu, v Londonu,« sem dejal, »kjer imajo plemiči svoje palače in trgovci svoja razkošna poslopja, je neizmerno bogastvo in razkošje, ki kvarita vso okolico in slepita meščana, da misli, da je tistega bogastva, ki ga razsipajo bogataši, deležen tudi on. To ni kraj svobode in pravice prerajenega človeka!«

25 let

župnikovanja pri Sv. Joštu

Sv. Jošt nad Vrhniko, 17. maja.

Danes je preteklo 25 let, ko je 17. maja 1908 prvič maševal g. župnik Josip Nagode v naši cerkvi sv. Janeza. Vem, da takrat g. župnik ni mislil, da bo toliko časa služboval v šentjoški župniji. A vendar je vztrajal dolga leta in iskal izgubljene ovčice, da jih privede na pravo pot. Bodisi na prižnici ali v župnišču, povsod nam je kaj novega povedal. Še vedno in vedno — kljub svoji starosti — je pripravljen vse žrtvovati za svoje župljane. Mnogo je bilo že primerov, ko je bil klican s sveto potnico k bolnikom, bodisi podnevi ali ponoči, v snegu ali dežju, ob vsaki uri je šel brez obotavljanja. Pa ne samo to. Koliko je pomagal revežem v stiskah in nadlogah! Nihče ni šel od njega praznih rok. Ustanovil je Hranilnico. Nakupil je mnogo sveta za cerkev, posredoval je pa tudi pri zgradbi Prosvešnega doma. Predvsem gleda na to, da povzdigne Sv. Jošt v duhovnem in kulturnem oziru. Zato se mu ob 25 letnici zahvaljujemo za ves trud in delo.

Želimo mu še mnogo let pastirovanja v naši župniji! Bog ga živi zdravega in čilega! —a.

Glavna skupščina

Zadružne zveze

Za glavno skupščino Zadružne zveze, dne 1. junija t. l., je železniški minister dovolil polovično vožnjo. Polovična vožnja velja za čas od 30. maja do 3. junija. Delegati za glavno skupščino kupijo na vstopni postaji celo karto, katere pa naj v Ljubljani po svojem prihodu ne oddajo, ker velja tudi za vožnjo nazaj. Na obnem zboru bodo dobili potrjeno, da so se udeležili obnega zbora.

Slov. rudarski inženierji

Glavna skupščina Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženierjev, sekcija Ljubljana.

V nedeljo, dne 15. t. m. se je v prostorih Rudarskega inštituta tehnične fakultete v Ljubljani, pri obilni udeležbi članov, vršila glavna skupščina ljubljanske sekcije Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženierjev. Iz poročil odbornikov je razvidno, da je delovanje te strokovne organizacije naših rudarskih in topilniških inženierjev, v vsakem pogledu plodonosno.

Iz celokupnega delovanja sekcije in razprave vprašanj na skupščini, ki so življenjskega pomena za razvoj naše narodne rudarske in topilniške industrije, kakor tudi v obrambi stanovskih interesov svojih članov, je sekcija dosegla hvalavredne uspehe. Te velike uspehe sekcije je pripisovati aktivnosti glavnega odbora pod predsedstvom gosp. univ. prof. inž. V. Gostiše, ter sekcijskega odbora pod predsedstvom gosp. univ. prof. inž. I. Pehanija, kakor tudi tajnikov združenja, gg. inž. V. Kersnič in inž. L. Ivanoviča ter tajnika sekcije inž. L. Zupančiča, ki so zbrali v združenje skoraj vse rudarske in topilniške inženierje v Jugoslaviji. Odboru je bila izražena soglasna zahvala in polno zaupanje, nakar je bil vnovič izvoljen za prihodnjo poslovno dobo.

V priznanje izrednih zaslug našim rudarskim in topilniškim inženierjem, naši univerzi in napredku rudarstva in topilništva v obče, je bil z aklamacijo izvoljen za častnega člana sekcije dvorni svetnik in rudarski glavar gosp. inž. Vinko Strgar, kakor tudi stavljen predlog, da ga sekcija na glavni skupščini Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženierjev, ki se bo vršila dne 26. t. m. v Sarajevu, predlaga za njenega prvega častnega člana.

Kljub kratkemu obstoju Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženierjev, obstojata poleg ljubljanske sekcije tudi še sekciji v Beogradu in Sarajevu, kateri z enako aktivnostjo podpirata delovanje glavnega odbora Združenja.

Žrtev pasje stehline

Šoštanj, 16. maja.

Dne 15. maja je bil v Šoštanju pokopan marenberski občinski odbornik in trgovec g. Rajko Ritošek. Pred enim letom ga je ugriznil stekel psiček. Bolezen se je pokazala šele 8. maja. Takoj naslednjega dne je bil še pri popolni zavesti sprevleden. V sredo 10. maja so ga prepelali v mariborsko bolnišnico, kjer je v četrtek popoldne umrl, star 42 let. Njegovo truplo so prepelali v Šoštanj, kjer je bilo pokopano. N. p. v m.l.

Gobe obetajo bogato letino

Črnomelj, 16. maja.

Ker gredo iz našega kraja skoraj večina vseh suhih gob v Ljubljano, vas bo gotovo zanimalo poročilo, da smo našli včeraj v gozdu prav lepe jurčke, ki morda obetajo, da bo letos bogata žetev tega zaželjenega sadu. Naše ljudstvo je zelo reвно in željno pričakuje, da bi se nudila kaka prilika zaslužka.

Po 7 mesecih najden obešenec

Šoštanj, 16. maja.

V začetku lanskega oktobra je izginil od doma 36letni delavec Jožef Mežnar v Skrnem. »Enkrat bom šel in ne boste me več videli,« tako je v svoji duševni zmedenosti in obupanosti večkrat dejal. Lansko leto je enkrat res odšel, a se je kmalu vrnil. Dne 9. oktobra je zopet izginil. Tokrat so vsa iskanja ostala brezuspešna. Ko pa je v ponedeljek delavec Gerlovšek klesil drevje v tako zvani šentjerjanski planini, je na neki bukvi opazil obešenca. Po obleki so domači spoznali, da je to truplo Jožeta Mežnarja.

Človek obstreljen v hrbet

Središče ob Dravi.

Mnogo se govori tukaj o žalostnem dogodku, ki se je zgodil v šaloveh pretekli teden. Lovski čuvaj je ustrelil v Zorjanovi šumi v hrbet nekega L. iz Vodranskega vrha. Ta je šel z žagico v roki v gozd. Morda je hotel užagati grabljišče, ko zaslisi za seboj klic: Stoj! Misleč, da je lastnik šume g. Zorjan, je zbežal proti svoji šumi in se niti ni ozrl. V tem pa je že počel strel, ki je zadel. L. je padel. Na srečo je v bližini pasel živino gosp. Mežnar, ki je prej srečal čuvaja, slišal strel, pozneje pa klic na pomoč. Poiskal je ranjenca, ki bi na mestu izkrmel, če bi ne bilo rešitelja k njemu. G. Mežnar je poklical več moških, ki so hudo ranjenega L. spravili v ormoško bolnišnico. L. je dobil 12 debelejših zrn, ki so zadela od ramen do nog, k sreči pa niso raztrgala večje žile in tudi pljuča so bila le malo ranjena. Med prevozom je sicer izgubil mnogo krvi, tudi iz ust je krvavel, ker pa je pomoč prišla še pravočasno, je upanje, da bo okrevljal. — Lovski čuvaj izjavlja, da je imel ustreljeni v roki puško in da se je le branil. Priča pa trdi, da puške ni nikjer našel, le ranjenca z žagico.

SARGOV

KALODONT

Važna odredba banske uprave

Vse zavarovanje z dokladnim kritjem ustavljeno

Vse registrirane pomožne blagine se ustaviijo

Banska uprava je izdala 15. t. m. naslednjo odredbo:

V poslednjih letih je nastalo ter posluje v dravski banovini mnogo reg. pom. blagajn in tudi zavarovalnic na zadružni podlagi, ki vrše zavarovalne posle na takozvanem dokladnem kritju, t. j. na ta način, da je višina zavarovalnine, ki se ob pogodbi dogovorjenem dogodku (smrt, poroka) izplača v višji ali manjši izmeri in to zavisno od števila članov v dotični zavarovalni panogi odn. v dotičnem razredu zavarovalne panoge. Tudi so člani sklepali zavarovalne pogodbe na pogrebno gled oseb, ki so izven tesnega okvira § 18. zak. od 16. VII. 1892 drž. zak. št. 202. Tudi višina zavarovanja nikakor ni v skladu s § om 1. navedenega zakona.

Velik podvig teh ustanov je pripisovati ne le delovanju agilnih, tu in tam dobro in predobro honoriranih provizijskih agentov (zaupnikov) in reklam, temveč tudi in to v prvi vrsti okolnosti, da nudi omejen način zavarovanja najširšo možnost spekulacije, katere možnosti so se dejansko polotili najširši, predvsem siromašni in v bedi živeči sloji naroda. Da to ne more biti samo domneva, dokazuje že dejstvo, da se zavarovanje zoper škodo po požaru kljub razmeroma nizkim premijam in eminentne gospodarske važnosti in kljub množičnim požarnim katastrofami ne razvija in ne posploši, kakor bi bilo z ozirom na kulturno stopnjo našega naroda pričakovati, dočim je zavarovanje pri uvodno omejenih ustanovah z dokladnim kritjem vključ gospodarski krizi v bohotnem razmahu.

Kraljevska banska uprava je prišla do zaključka, da sistem dokladnega kritja ni samo po zakonu nedopusten, temveč da v praktičnem izvajanju nima trajnosti, da je torej neizvedljiv in tudi ob še tako solidnem poslovanju upravnih in nadzornih odborov neuporaben ter vsled svoje nesigurnosti

za naše narodno gospodarstvo nepregledno škodljiv. Zato kraljevska banska uprava kot nadzorstveno oblastvo po svoji službeni dolžnosti

odreja,

da se nadaljevanje zavarovalnih poslov vseh registriranih pomožnih blagajn in zavarovalnic na zadružni podlagi s sistemom dokladnega kritja začasno in do preklica ukinja,

da se izvrši revizija statuten in poslovanja. Od danes naprej se novih zavarovanj, če tudi že prijavljenih in morda na seji upravnega odbora celo sprejetih, ne izvede.

Nabiranje novih zavarovalnih prijav se istakotako ukinje, dokler se pravila, ki jih je z eventualnimi pravilniki vred potom prvostopnih obče upravnih oblastev predložiti, ne pregledajo vnovič ter ne izda novih pravil, kako je sedanji nedopustni in nezakoniti sistem prevesti na edini dopustni sistem takozvanega kapitalnega kritja, t. j. premijskega zavarovanja z zavarovalno-tehnično pravilno preračunanimi rezervami.

„Karitas“

posluje nemoteno dalje

Z ozirom na odlok banske uprave dravske banovine, da se ukinja nadaljevanje zavarovalnih poslov vseh pomožnih blagajn (samopomoči) in zavarovalnic na zadružni podlagi s sistemom dokladnega kritja, obveščamo tem potom javnost, da »Karitas« s tem ni prizadeta.

»Karitas« temelji na zavarovalno-tehnični podlagi in nudi svojim članom popolno varnost (kapitalno kritje).

»KARITAS«,

Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

Profesor Turk oproščen

Obravnava o „zadnjih ostankih pasjega plemena“

Zanimive izjave 15 profesorjev dijakov

Ljubljana, 17. maja.

Obravnava proti prof. dr. Ernestu Turku zaradi žaljenja časti se je danes nadaljevala pred okrajnim sodiščem v sobi št. 28. Mala soba je bila nabit polna poslušalstva, v prvi vrsti dijaštva, ki se je zelo zanimalo za potek današnje razprave in sodbo. Sodnik g. Branko Goslar je k razpravi povabil 15 dijakov VII razreda humanistične gimnazije za priče. Razprava je trajala od 8 dopoldne do 12.45. Vse priče so morale opisati potek dogodkov, ko je g. profesor vstopil v dvorano in zaplenil pri dijaku Antonu Hočevarju posebno izdajo »Slovenca«. O prvi razpravi, ki se je vršila 3. t. m., je »Slovenec« že obširno poročal.

Dijaki pričajo

Danes je bil prvi zaslišan: dijak Ciril Miklič, ki je najprej opisal, kako je obdolženec zaplenil »Slovenca«, nato pa je prijel Hočevarja, zakaj se je smejal. Sodnik: »Ali je kaj govoril o državnem sodišču?« Priča: »Se točno ne spominjam. Slišal sem samo, da je dejal: »Se premalo so dobili in da so plačanci Italije.«

Sodnik: »Ali je govoril o pasjem plemenu?« Priča: »Na to se ne spominjam. Prej eno uro je Ciril Zakelj omenil, da nacionalizem propada. On je navedel dokaze, da to ni res in pristavil, da to govore ljudje, ki hočejo nas potisniti na stopnjo pasjega plemena.«

Sodnik: »V kakšni zvezi je vse govoril?« Priča: »Ne vem v kakšni. Na to nisem polagal posebne važnosti in pozornosti. Ne morem trditi, da bi bil obdolženec dejal ob tej priliki: »To so zadnji ostanki pasjega plemena. Spominjam se, da je rabil te besede ob neki drugi priliki.« Sodnik: »Ali je govoril o italijanskih sodiščih in Gortanu?« Priča: »O Italiji, vem, da je dejal: »Italijani komaj čakajo, da bi se polastili naših krajev.« Sodnik: »Ali ste imeli vtis, da besede merijo na one, ki so bili sojeni v Beogradu?« Priča:

»Bila so različna mnenja.«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?« Priča: »Ne!« Sodnik: »Ali je bil razburjen?« Priča: »Da, zato, ker je dobil pri Hočevarju »Slovenca«. Mislim je tudi, da so med nami še drugi letaki.«

Priča Ciril Zakelj: »Slovenca« je dal na mizo. Pozneje ga je držal v levi roki. Udaril je z roko po »Slovencu« in rekel: »To so največje kukavice, ki si ne upajo nič priznati. Plačanci, ki so bili v Avstriji z vsem zadovoljnim, dočim z državo, za katero smo dali mnoge kaplje krvi, pa niso zadovoljni. Svinec v hrbet!« Sodnik: »Ali je govoril o pasjem plemenu?«

Priča: »Rekel je: To so zadnji ostanki pasjega plemena. Vse to je govoril naenkrat po vrsti.«

Sodnik: »Na koga so merile te besede?« Priča: »Vtis imam, da na obsojence v šenčurškem procesu.«

Sodnik: »Ali je govoril o Gortanu in Italiji?« Priča: »Ne! O tem sploh nič.«

Sodnik: »Ali je bil razburjen?« Priča: »Precej.«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?«

Priča: »Med uro sem bil prepričan, da ni bil vinjen.«

Sodnik: »Na koga so besede letele?«

Priča: »Imel sem vtis, da so besede veljale obsojencem v šenčurškem procesu. Možno pa je, da je g. profesor mislil vse, ki niso nikoli nič žrtvovali za domovino.«

Sodnik: »Ali je govoril o Italiji?«

Priča: »Ne! Tudi o Gortanu ne!«

Dr. Krek: »Ali je rekel, da v Sloveniji rova-

rijo, v Beogradu pa vpijejo »Živelo narodno edinstvo!«

Priča: »Menim, da.« Sodnik: »To je premalo za mene!«

Priča je še enkrat pripomnil, da je obdolženec v začetku svojih izjav udaril po »Slovencu«.

Priča Boguslav Grafenauer je najprej jasno očrtal položaj v razredu po vstopu prof. dr. Turka. Profesor je udaril z roko po »Slovencu« in rekel: »To so kukavice pasjega plemena. Nobenega ni imenoval. Vzel je list v roke in dejal, da so doma rovarili proti državi, v Beogradu pa vpili: »Živelo narodno edinstvo!« Trdil je, da so to

ostanki pasjega plemena.

Se premalo so dobili. Svinec v hrbet. Konec ure se je Hočevar opravičil, ker se je prej smejal. Trdil je tudi, da so to oni, ki skušajo s svojimi federalističnimi težnjami razbiti državo in še ponovili besede: »To so zadnji ostanki pasjega plemena. Zaslužijo svinec v hrbet!«

Sodnik: »Ali je to skupaj strnjeno govoril?« Priča: »Meni se zdi, da.«

Dr. Krek: »Ali je rekel, da so plačanci sedne države?«

Priča: »Tega ne vem. Rekel pa je, da so v Avstriji vsemu pritrdjevali, v Jugoslaviji pa niso zadovoljni.«

Branilec dr. Cepuder je vprašal pričo, ali ni Vrhunca opozarjal, da

ne sme krivo pričati.

Priča: »Vrhuncu sem res dejal: Če boš krivo pričal, boš izključen iz vseh jugoslovanskih šol. Moj oče me je opozoril, naj tako povem sošolcem.«

Dr. Krek: »Kaj vam je pozneje rekel g. profesor Turk?«

Priča: »Da razred teroriziram!«

Priča Henrik Gros je opisal dogodka pristavil, da mu je sošolec Vodopivec poslal listek, s katerim ga je opozoril, kakaj govori okrog, da on na zadnji razpravi ni pravilno govoril. Svaril ga je, da se naj ne spušča ž njim v boj. Drugače je izpovedal, da se je g. profesor obrnil proti razredu in dejal: »To so največje kukavice, doma rovarijo, ko pa pridejo pred sodišče, pa si ne upajo priznati. Taki ljudje so plačanci naših zunanjih sovrznikov.«

Sodnik: »Ali je govoril strnjeno?« Priča: »Ne, le v presledkih!«

Sodnik: »Ali je imenoval kako ime?«

Priča: »Ne!«

Sodnik: »Ali je bil vinjen?« Priča: »Ne. Bil je razburjen, deloma zato, ker je mislil, da sta Hočevar in Miklič ironizirala državno sodišče.«

Dr. Krek: »Ali se spominjate, da je obdolženec dejal: Premalo so dobili?«

Priča: »Da. Rekel je:

Premalo so dobili, drugod dobe svinec v hrbet.«

Priča je nato pripovedoval, kako so se pred pred ljudskim domom z Vodopivcem in Drolcem razgovarjali o zadnji razpravi in da je Vodopivec obžaloval, da priča Karol Novina ni tako izpovedal kot on in Štular, ker bi bil v tem slučaju nato dr. Turk obsojen in premiščen.

Priča Vladimir Zakelj je bil kratek in je potrdil le nekatere bistvene okolnosti.

Priča Dragotin Pivk je med drugim pristavil, da je g. profesor poudarjal: So ljudje, ki hočejo federacijo. Imamo sode, ki skušajo Jugoslavijo razbiti in se polastiti Slovenije. Priča je imel vtis, da je hotel obdolženec dijakle le poučiti o pomenu državnega sodišča. Govoril je na splošno.

Priča Slavko Vrhunc je imel vtis, da je govoril na splošno in ni omenjal obsojencev šenčurskega procesa. Vinjen ni bil, pač pa močno razburjen.

Priča Aleksij Kregar in Marjan Jakulin nista vedela povedati kakih važnejših okolnosti in sta zatrjevala, da je obdolženec govoril na splošno. Zaradi incidenta s Hočevarjem je bil razburjen, ne vinjen. Povedala pa sta, da so nekateri dijaki imeli vtis, da je vse letelo na šenčurske obsojence.

Priča Janez Vartl je izpovedal, da je zaplenjen »Slovenec« ležal celo uro na katedru. Izključuje, da bi besede o pasjem plemenu merile na zasebne tožitelje. G. profesor je večkrat v razredu govoril o nacionalnih problemih.

Priča Ivan Kovič: »Govoril je na splošno. Omenil je: Federalizem je za nas smrt. Avtonomna Slovenija ne more obstajati, ker bi takoj izginila.«

Priča Janez Lemut: »Omenil je, da so se premalo dobili, da bi morali dobiti svinec v hrbet. Ne vem pa, v kakšni zvezi.« Sodnik: »Na koga je vse to letelo?« Priča: »Sprva sem mislil, da na Janeza Brodarja in tovariše. Drugače pa ne vem, na koga je mislil. Ne vem, da bi govoril o Italiji in Gortanu. Trdil je: Separatizem je poguba za našo državo!«

Naslednja priča, Viktor Stare, sosed Antona Hočevarja, ki je dal g. profesorju »Slovenca«, je bil zelo obširen. »Slovenec« je po njegovem izjavi ležal ves čas na katedru. Nato je priča skoraj dobesedno, tako kot se g. profesor zagovarja, navajal vsebino profesorjevega predavanja o državnem sodišču in federalizmu. Italijani so poslali celo našim nedolžnim ljudem, Gortanu in tovarišem, svinec v hrbet. Proti državi rovarijo ljudje, ki so v Avstriji vpili: »Tako je prav!« a z Jugoslavijo sedaj niso zadovoljni.«

Sodnik: »Tako da je govoril g. profesor, pravite!

Drugi drugače povedo!«

Priča: »Tako se spominjam in tako vem. Sam za se sem bil prepričan, da je govoril na splošno.«

Dr. Cepuder: »Ali nista v razredu dve struji?«

Priča: »Dale. Dr. Cepuder:

»Tudi slovenoborska!«

Sodnik je nadaljno vprašanje o tem odklonil.

Naposled so bile zaslišane še priče Franc Marinič, Emil Auersperg in Radovan Turk. Izpovedali so slično, kot prejšnje priče. Sodnik je nato zaključil dokazno postopanje.

Nekatere priče so izpovedale, da je Emil Auersperg, ko so dijaki kakih 10 minut stali, vizitiral, ali so v razredu še kak letaki in časopisi.

Dr. Krekov govor

Dr. Krek je pot zastopnik zasebnih tožiteljev predlagal obsodbo v smislu obtožbe radi prestopka zoper čast po §§ 297 in 301 k. z. Besede, ki jih je spregovoril obdolženec, so take, da so hudo žalile zasebne tožitelje. Obdolženec se predvsem brani s svojim nacionalizmom. Spoštovanje njegovemu prepričanju, vsa pietetla njegovim osebnim žrtvam, toda, to kar je govoril o zasebnih tožiteljih, je huda osebna žalitev. Čast zasebnih tožiteljev je bila tiste dni pri vseh mogočih prilikah tako hudo napadena, da so bili prisiljeni preganjati vse, ki so jih žalili. Obdolženec se nadalje brani s tem, da je le v okviru svoje službene dolžnosti govoril in poučeval učence. To pa ne drži. Bila je zemljepisna ura. predmet pouka so bila nebesna telesa in govorjenje obdolženčeve ni bilo v nobeni zvezi s predmetom. Način govorjenja je tak, da izrazito kaže na

žaljiv namen.

Zaslišane priče so deloma popolnoma in v celoti potrdile zasebno obtožbo, deloma pa so potrdile take okolnosti, da je iz njih točno razvidno, da je vse obdolženčeve govorjenje merilo le na zasebne tožitelje. Kak drug sklep tudi ne bi bil logičen, ker je govoril obdolženec v zvezi z zaplenbo »Slovenca« in ker sam priznava, da je govoril v zvezi s šenčurškimi dogodki. Celotno tiste priče, ki jih je obdolženec predložil v svojo obrambo, so to potrdile, in le štiri priče so imele vtis, da je obdolženec govoril na splošno, brez ozira na zasebne tožitelje.

Branilec dr. Cepuder je uvodoma vehementno napadel, češ, da je bil ta proces insceniran v prvi vrsti proti prof. dr. Turku, ne od dijakov, marveč od drugih strani, tako od trnovskega kaplana dr. Pognenika in dr. Kreka samega. Podana je bila možnost druge pritožbe na prosvetni oddelek ali na prosvetno ministrstvo, tudi ni bila dana možnost, da bi se zadeva mirno uredila. Teko postopanje pa ni bilo lepo...

Silen pritisk na dijake.

Dr. Krek je odločno protestiral proti takim insinacijam ter posebno poudarjal, da je bil na dijake, ki so bili pozvani za priče, izvajan silen pritisk.

Oprostilna razsodba

Sodnik g. Branko Goslar je ob 12.45 razglasil kratko

sodbo:

V smislu § 280 kaz. zak. se obdolženec dr. Ernest Turk oprošča od obtožbe zaradi prestopka zoper čast in se zasebni tožitelji obsojajo, da imajo solidarno plačati stroške tega procesa.

V razlogih je sodnik obširno utemeljeval oprostilno sodbo. Vse priče je ločil v tri skupine. Nobeni priči se ne more odrekat verodostojnosti. Prva skupina trdi, da je dr. Turk držal »Slovenca« v roki in izgovoril inkriminirane besede. Če bi bile te besede tako izgovorene, vsebujejo pač kaznivost po predlogu obtožbe. Drugi dve skupini pa izključujeta, da bi bil držal obdolženec »Slovenca« v rokah. Večina priče pa je bila glede izvajanja obdolženčevih desorientirana. Zato je sodišče tudi oprostilo dr. Turka, ker in dubio pro reo!

Dr. Krek je prijavil takoj priziv radi izreka o krivdi in kazni in pritožbo zaradi kršitve zakona

Požar v Izlakah

Izlake, 16. maja.

Davi ob treh je požar uničil Peregrinu Jesenšku, posestniku v Izlakah, kozolec z osmimi okni. Ogenj je bil podtaknjen od zlobne roke, ker od domačih ni nihče spal na kozolcu.

Ljubljanske vesti:

Trgovsko
dobrodelno društvo „Pomoč“

Trgovsko dobrodelno društvo „Pomoč“ je imelo v torek zvečer v Trgovskem domu redni občni zbor, ki je pokazal jasno sliko marljivega in vestnega delovanja.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Kregar s kratkim pozdravnim nagovorom, nato pa je prevzel besedo podpredsednik g. I. Bahovec. V svojem poročilu je poudarjal, da zboruje društvo v času, ko pretresajo svet težki gospodarski in socialni udarci. Mnogo socialnih ustanov je v zadnjem letu zaslo v kritični položaj zaradi pomanjkanja gotovine, naraščajoče brezposelnosti in gospodarske krize sploh. V društvu „Pomoč“ so v članje ljudi malega in srednjega stanu, ki iz svojih piclih in težko prisluženih prihrankov žrtvujejo denar za socialne ustanove.

Društvo šteje tačas okoli 700 članov in je kljub vsem težavam izplačalo dozdaj že Din 668.410 posrtnin, česar niti društva z večjim številom članstva ne zmorejo. Društvo točno izplačuje posrtnine, kakor hitro so predloženi potrebni dokumenti. V tem pogledu nima društvo do danes nobene pritožbe, marveč samo pohvalo in globoko hvaležnost svojcev

umrlih članov, katere je rešilo iz najhujše zadrege.

V preteklem letu je imelo društvo 19 smrtnih slučajev in je izplačalo za 128.950 Din posrtnin. V bližnji bodočnosti se bo društvo naslonilo na socialno zavarovanje za trgovce, kar bo znatno olajšalo nadaljnjo delo.

Po blagajniškem poročilu, ki je bilo soglasno odobreno, se je razvila živalina in dolgotrajna debata glede upravnih stroškov in letnine, ki je bila na pobudo člana g. Sušnika od predlaganih 50 Din znižana na 40 Din.

Sledile so volitve upravnega in nadzorstvenega odbora, v katerem so: predsednik A. Kregar, podpredsednik I. Bahovec, blagajnik L. Železnikar in tajnik L. Franke; odborniki: Josip Krek, Janko Krek, M. Lajovic, J. Kavčič, P. Melcer, P. Fabiani, H. Kistinger, J. Cepan; namestniki: Eisbacher, Kastelic, Sporn, Lenarčič, Rus, Menard, v nadzorstvenem odboru pa: Gregore, Smrkolj, Plainer, Kovac in Franke. Predlagana lista je bila soglasno sprejeta in so tako člani manifestirali svoje popolno zaupanje na novo izvoljenemu staremu odboru.

Akademski pevski zbor

Akademski pevski zbor v Ljubljani ponovi v nedeljo popoldne ob pol 11 v veliki dvorani „Unions“ stinski koncert Antona Foersterja. Že na svojih prvih koncertih širimo Slovenijo in v Ljubljani je podal APZ, niz Foersterjevih najboljših moskih zborov — v vzorni interpretaciji, kakor je priznala vsa kritika.

APZ. hoče z nedeljskim ljudskim koncertom pokazati Antona Foersterja vsem slojem, njegovo veliko umetnost, ki jo je zapustil Slovincem. Saj pomeni centralno glasbeno umetnost v naši muziki, do nastopa novih akordovcev. Da je omogočen obisk vsem, ki žele umetnosti, so cene globoko znižane (od 12—2 Din) in se dobe vstopnice v predprodaji v unijonski trafiki.

Ubogi Tivoli!

V Tivoljskem gozdu na spodnji poti proti Šiški so v zadnjem času posekali celo vrsto še mladih, zdravih smrek. Ker je očitno, da se jih ni lotil lubadar, se Ljubljanci povprašujejo, zakaj se je že itak redki gozd dreves še bolj razredčil. Če je tivolski gozd res, kakor se vedno oznanja, nekaj naravnih park, potem bi ga morala mestna uprava prva najbolj ščititi, ne pa ga izkoriščati za ta ali oni namen, pa naj bo še tako enajen.

75°

Lahki moški polčevlji z usnatim podplatom. Iz močnega boksa, rjavi ali črni, z gumastim podplatom Din 39°.

Ant. Krisper,

Mestni trg 26. Ljubljana, Stritarjeva ul. 4-5.

Kaj bo danes?

V stolnici: Po smarnicah skupna molitvena ura pred izpostavljenim sv. R. T. Ljudsko petje. Drama: „Izpreobrnitev Ferdisa Piskora“. Red D. Opera: Ob 16: „Prodana nevesta“. — Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

„Zarja“. Predavanje dr. Krekar: „Katoliška akcija in akademska mladina“. Ob 20.

Kino Kodoljevo. Ob pol 9. „Razporeka“. Znižane cene.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska c. 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

● Poizkusne dušeslovne vaje. Na naši univerzi delajo poizkusne dušeslovne vaje, za katere bi bila potrebna tudi udeležba drugega občinstva. Udeleženci teh poizkusov bi ne bili poizkusne osebe, temveč samo opazovalci, ki naj bi beležili svoje vtise, katere bi v teku poizkusa dobili. Za uspeh poizkusov bi bila potrebna čim večja udeležba opazovalcev iz različnih stanov in starostnih dob. Zato naproša vodstvo podpisane seminarja vse, ki bi imeli za stvar zanimanje, da se oglašne v filozofskem seminarju (univerza na Kongresnem trgu, I. nadstropje, soba št. 72) v dnevih od četrtega do sobote med 11 in 12 popoldne ali pa med 6 in 7 zvečer. Ob tej priliki bo vsakemu vse potrebno pojasnjeno. Poizkus pa se morejo vsled določene razporeditve dela na univerzi vršiti samo v teh časih: v ponedeljek od 18—19, v torek in soboto pa od 16—17. V Ljubljani, dne 16. maja 1933. Vodstvo seminarja za filozofijo in eksperimentalno psihologijo na univerzi v Ljubljani.

**Pri Slamiču gostje čestiti,
zamorejo vsak čas dobiti,
kar jim bo vseč prav gotovo:
šunko štanjelsko, surovo!**

● Ljubljanski Rdeči križ bo danes med 10 in 12 popoldne po vsem mestu pobiral izločeno zimsko obleko, obutev, perilo, posteljnino za reveže in njih otroke, pa tudi vreme kakršnokoli.

● Ob priliki podelitve meščanstva je neimenovani daroval za mestne reveže znesek Din 300.

● Vpisovanje v tečaj za prispodabljalno narodno in internacionalno žensko umetnost v ročnih delih na Državnem osrednjem zavodu je podaljšano do 19. maja.

● Oddaja lokala v carinarici. Mestna občina Ljubljanska razpisuje za četrtek dne 8. junija 1933 ob 12 v sobi št. 11 v mestnem gospodarskem uradu obno licitacijo za oddajo enega lokala v carinarici, ki je namenjen za mlekarstvo. Pismeni licitacijski pogoji se dobe v mestnem gospodarskem uradu soba št. 12.

● Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada Pogačarjev trg 3/II. (Krečija) ne uraduje za stranke radi snajenja uradnih prostorov v dneh 19. in 20. maja 1933.

● Artiljan konj. V noči od torka na sredo je okrog polnoči stražnik blizu tovarne za lep naletel na konja, ki se je potikal po polju. Stražnik je ko-

Mariborske vesti:

V treh mesecih 3510 eksekucij

Maribor, 17. maja.

Prva soba pri vhodu v uradni oddelek tukajšnje davčnega urada nosi na vratih napis: „Eksekucijski oddelek“. Trenotno je pred to sobo ob uradnih urah največja naval, še mnogo večja gneča kakor pred blagajniškimi okenci davkarje. Vse vrste ljudi stoji v skupini, od dobro oblečenega meščana do raztrganega in zakrpanega kmetiča, vsem pa se odraža z obrazov ista skrb in ista bojazen: bo se li dala grozeča eksekucija zavleči, bo li mogoče še vsaj za nekaj časa odbržati kravico v hlevu, kos pohištva v stanovanju, odvisno obkole v omari, uro na zidu, kar je eksekutorjeva roka zabeležila z usodnim listkom. Razlago za ta naval na omenjeni oddelek dobimo na steni hodnika davčnega urada. Vsa je kar tapcirana z eksekucijskimi naznanili, po deset, dvadeset listov visi na enem žebri, vsi pokriti z imeni; ker so navadne papirne pole za to poplavo imen premajhne, so nalepljene druga zraven, da dosegaajo ta oznanila dolžino metra in še več. In na vseh imena, najrazličnejših stanov in poklicev, da se človek kar čudi, zraven pa številke, od 50 dinarjev pa v desetstisoče in še zraven zarubljeni predmeti: konji, volli, krave v hlevu, orodje pod kozolcem in v shrambi, pohištvo, štedilniki, obleka, vino, jabolčnik, vse, kar ima katerokoli vrednost. Vse se dobi

na dražbah, razpisanih vsak dan v tednu, le nedelja je prost za počitek. Le še zemlja je izvezta, pa se človek s strahom izprašuje, kaj bo potem, če pride še ta na vrsto. In statistika za prvo četrtletje letos na razmeroma majhnem področju mariborskega davčnega urada: V prvem mesecu 485 eksekucij, v februarju 633, v marcu 2392. V treh mesecih skupno 3510 eksekucij, več kakor tisoč na mesec ali približno 40 na dan! Skupno se je z njimi izterjalo okoli 9 milijonov dinarjev! Pa kakor kaže stena hodnika na davkarjih in na njej viseči listki, je bil to za letos šele začetek. Prave številke šele pridejo! Povprašajo obupno zročega kmeta, ki ima napisane vole: kedo jih bo pa kupil, saj nimajo sosedje denarja, saj imajo srce in usmiljenje! Pa odvrne: gospodje pripeljejo s seboj mestne mesarje in ti kupijo vse, ker je poceni. Sosedu so kupili dve kravi, ki jih je zastojni gonil na semenj, da bi plačal, kar ga terjajo. In kupili bodo tudi moje vole, ki sem jih imel tudi radi grozeče rubežni že na nesheto sejnih. Samo da jih dobe sedaj pol zastojni, ker ne bo drugih dražiteljev. — Ne samo mesarji, tudi drugi prekupci pridejo z gospodi iz mesta. Dobi se poceni roba, dobiš pohištvo, vino, sođe, orodje — vse je poceni in lahko se proda naprej z dobičkom. — Ti ne vprašajo, kako si to pripravljal, kako pristradal...

□ Poročili so se v zadnjem času v Mariboru Mirko Svecšek, kovač drž. žel. ter Ivana Meško, posest. hič. — Alojzij Apline, podprel. fin. kontrole in Hilda Kosar, sobarica. — Jožef Save, delavec drž. žel. in Albina Führer, delavka. — Ferdinand Breznik, krojač, pomočnik in Elizabeta Neudauer, zasebnica. — Alojzij Ploj, mizar, pomočnik in Angela Dorič, tkalka. — Maks Kristl, tehničar in Viljemina Lešnik, posest. hič. — Novoporočenec obilo sreče.

□ Krščanska ženska zveza ima na Vnebohod v baziliki Matere Milosti svojo cerkveno pobožnost. Ob šestih zjutraj sv. masa s skupnim sv. obhajilom, popoldne ob treh sv. blagoslov z darovanjem.

□ V kraljestvu palčkov. To mladinsko igro proizvajajo v nedeljo ob priliki proslave Materinskega dneva gojenke tukajšnje druge dekliške ljudske šole. Kakor znano, se omenjena proslava vrši v tukajšnjem gledališču. Cene dramske, čisti dobiček prireditve gre v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju.

□ Smart kosi. Na Težnu, v Majstrovih ulici 25, je umrla zasebnica gospa Ursula Stropnik v 60. letu svoje starosti. Blago rajsko bodo položili k večnemu počitku danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na magdalenskem pokopališču.

□ V Delavski zbornici predava dr. pisatelj L. Merzel o socialnem položaju današnje mladine. Pričetek ob osmih zvečer.

□ Mali trg je bil včeraj radi deževnega vremena bolj slabo založen. Krme na senenem trgu sploh ni bilo. Tudi odziv mariborskih gospodinj je bil sprico slabega vremena bolj piclel.

□ Mariborski teden je včeraj sejal na mestnem načelstvu. Na seji se je govorilo poglavito o organizaciji prireditve ter se je izpopolnil program, v katerem so sedaj vbeleženi nekateri novi momenti, tako da obeta letošnja prireditve nekaj čisto svojevrstno točko.

□ Danes ob 20 v Zdravniški banki sestanek dramskega odseka Magdalenske kongregacije. — Vsi!

□ Brez sledu, 9 letni Ervin Ključarič, učenec prvega razreda osnovne šole, je že v ponedeljek izgubil od doma in ni za njim nobene sledi. Fanta ni bilo niti v šoli niti pri sorodnikih. Starši so v skrbah, da je fanta kdo odvedel, oziroma da je postal žrtev Drave, ker

Naznanila

JUU okr. društvo v Kamniku naznanja, da bo sestanek šolskih upraviteljev v soboto de 20. maja 1933 ob pol 9 v Radomljah.

Ljubljana. Danes ob 8.45 je pevka vaja pevkega društva „Ljubljana“.

Prosvetno-družabni večer „Krkec“ v petek, dne 19. t. m. pri Mikliču bo izredno zanimiv, ker je poleg predavanja odvetnika dr. Jura Adlešiča o Ghandiju na sporedu koncert, ki bo obsegal skladbe Svetka, Marinkoviča, Hajdriha, Deva, Aljaža, Vilherja, Jereba in Vogriča. Po koncertu bo igrala godba. Vstop je vsakomur prost! Brez vstopnine!

Poizvedovanja

Dve papigici. V sredo zjutraj sta usli v bližini Jugoslovanske tiskarne dve mali papigi. Kdor bi ju našel, ga prosim, da ju odda v upravi „Slovenca“.

Izgubila se je včeraj rjava usnjata ročna torbica, v kateri je bil rožni venec, robcen in ključ, na poti od Starega trga do Zadr. gosp. banke. Najtižel se naproša, da jo vrne: Stari trg 11-11.

Celje

● Umril sor. Artček Josip, 28 let, sin pos. iz Slivnice pri Celju; Jakob Padežnik, 63 let, vinar iz Lise pri Celju; Bažon Dinko, 72 let, žel. upokojenec v Trnovljah; Čubakovič Pero, 31 let, brivec v Celju, Prešernova ulica 4. Pogreb bo jutri ob 5 popoldne na mestnem pokopališču.

● Tabor fantovskih Marijinih družb za novocerkovski in konjski dekaniji bo v nedeljo, dne 28. t. m., na Golji pri Frankolovem. V cerkvi bo govoril pred. g. kanonik Čast iz Maribora, po službi boji bo pa zborovanje pred cerkvijo.

● Mestni avtobus sporoča, da bo vozil na birmo v Laško 28. maja t. l. avtobus ob 7.30, 8 in 8.30; vračal pa se bo iz Laškega ob 11, 11.30 in 12. Vsa dva je redna vožnja ob 12.30 iz Celja in 13.10 iz Laškega in ostane seveda tudi ta dan v veljavi. Cena za odrasle 8 Din, za soljare 4 Din.

● Pregledovanje otrok, ki so bili cepljeni danes teden, se bo vršilo danes popoldan od 4 do 6 v Zdravstvenem domu.

● Zgrudil se je v nezvesti. Julij Pungaršek, 28 letni brezposelni avtomehanik se je včeraj dopoldan od lakote zgrudil pod železniškim viaduktom, ki vodi iz Celja proti Zavodni in obležal nezvesten. Vzrok: fant je živel v skrajni bedi in baje že dalje časa ni ničesar zaužil. Obveščena je bila reševalna postaja, ki je Pungarška prepeljala s svojim avtomobilom na rešilno postajo.

● Krava v izložbeno omarico. Celjski fotograf g. Peressich ima na vogalu Gubčeve in Aleksandrove ulice izložbeno omarico za fotografije. Včeraj dopoldan je peljal tam mimo neki kmet kravo, katere je, ne vemo iz kakšnega vzroka zavila v fotografije in zdrobila veliko šipo.

● Tiskovna pomoč v torkovi številki v športni rubriki, pod poročilom o prekinjeni nogometni tekmi se je urinila neljuba napaka. Tam stoji: ...čemu se pa Celjani niso vdali in izjavili... pravilno mora stati na mesto Celjani — Lasčani.

Ptu

Občni zbor Olepševalnega društva. Preteklo soboto je imelo Olepševalno društvo v Ptuj pri oblihi udeležbi svoj redni občni zbor pod predsedstvom društvenega predsednika vpokejenega šolskega nadzornika g. Preturja. Kakor je posneti iz letnega poročila, je bilo društvo v minulem letu zelo delavno. V ljudskem vrtu, ki je last društva, je bilo posajenih mnogo mladih sadik, hudovalnik je temeljito reguliral, poti ob njegovih robovih se na novo napravljene in očiščen je tudi ribnik. Izdatki znašajo 14.480 Din, dohodki pa 17.865 Din, tako, da se nahaja v blagajni 3382 Din gotovine. Skupno društveno premoženje s preimčinami in nepremičninami je cenjeno na 400.000 Din. Med drugim je odbor sklenil, spremeniti dosedanj naziv društva v „Olepševalno in tujsko-prometno društvo in se bo izvršila v tem smislu tudi sprememba pravil. Sedanji odbor ostane v svoji funkciji, ker je bil lansko leto izvoljen za tri leta.

Kotlje

Gasilno društvo je zadnjo nedeljo ponovilo „Užitkarje“. Tudi tokrat je bil obisk prav dober. — Kakor slišimo, namerava tudi šola koncem maja prirediti materinski dan. Torej se tudi v tem kotu gibljemo.

Sport

NADALJEVANJE LIGINEGA TEKMOVANJA
V NOGOMETU

Prihodnjo nedeljo se bo v državnem prvenstvu srečala kar pet parov. Hajduk bo moral na vroča belgrajska tla, kjer se bo poskusil z BSK, ki smo ga videli preteklo nedeljo v Ljubljani. Tu se bo bil izredno hud boj za točko, kajti oba nasprotnika sta v izborni formi, BSK pa ima še to prednost, da igra na lastnih tleh. Jugoslavija mora v Zagreb, kjer se sreča z lanskim prvacom Concordio. Tudi tu je izid negotov. Sarajevska Slavija bo imela v gosteh Gradnjanskega, ki ji bo najbrže odvzel obe točki, četudi bo Slavija igrala na svojih tleh. V Osijeku se pa spoprimeta O. Slavija in Vojvodina. Pa tudi v Ljubljani ne bomo brez tekme. Simpatična in Ljubljancem dobro znana enajstorica

Haška proti Primorju

bo igrala to pol na naših tleh. Tekma se vrši na igrišču ASK Primorja, Haška igra lepo kombinacijsko igro ter je v tehniki pravi mojster, tako, da se nam obeta za to nedeljo lep nogometni užitek. Od črno-belih pa pričakujemo, da nam zaigrajo tako, kakor so lansko leto proti istemu nasprotniku in s tem vsaj kolikor toliko popravijo neuspeh zadnjih nedelj.

✱

Tenis. V nedeljo se je vršila na tenis igrišču poleg evangelijske cerkve v Celju tekma med SK Maribor in Smučarskim klubom iz Celja. Rezultati so naslednji: gospodje posamezno: Gasperin (M) : Skoberne (C) 10:8, 6:3; Voglar (M) : ing. Rakusich (C) 6:2, 6:2; Mastek : dr. Lichtenegger (C) 0:6, 7:5, 6:3; Babič (M) : Steinbock 1:6, 5:7; ing. Černič (M) : Woschnagg 3:6, 2:6. — Gospodje v dvojce: Gasperin-Voglar (M) : Skoberne-Steinbock (C) 6:2, 2:6, 1:6; Babič-Mastek (M) : dr. Lichtenegger-Woschnagg 6:2, 3:6, 6:3. Dame posamezno: Ravnik : Skoberne 6:4, 6:1; Hribar : Westen 1:5, 5:7; Ravnik : Westen 8:6, 4:6, 5:0; Hribar : Skoberne 4:6, 6:0, 6:1. Igra v dvojce: Ravnik-Hribar : Skoberne-Westen 4:6, 2:6.

Lepi uspehi v lahki atletiki. Pri mitingu v Baton Rouge, kjer je atlet Torrance dosegel nov svetovni rekord v suvanju krogle z metom 16.06 m, so bili doseženi še drugi zelo lepi rezultati. Atlet Ablovich je pretekel 440 jardov v 48 sekundah, Norman Pavel je rabil za 220 jardov čez zapreke 23 sekund, drug atlet, po imenu Keller, pa je omenjeno progo pretekel v času 23.2 sek., za 120 jardov pa je rabil 14.3 sekunde.

Ameriški lahko-atleti ne pridejo v Evropo. Ameriški lahko-atleti, med njimi več olimpijskih zmagovalcev, ki bi imeli priti to leto v Evropo, kjer bi absolvirali nekoliko mitingov z evropskimi zvezdniki, so svojo udeležbo odpovedali, ker bi zaradi preložitve ameriških prvenstev ne mogli držati rokav.

Ze zopet novi rekordi v lahki atletiki. O priliki nekega mitinga v Los Angelesu je zbolisal

se je prav posebno rad igral ob Dravskem obrežju. Male šibke postavbe je, bos, plavalas in oblečen v rjavo obleko.

□ V Rim! Kdor hoče prve dni julija v Rim, naj se prijavi na naslov: Tajništvo Kat. akcije v Mariboru na Aleksandrovi cesti 6. I. nadstr. Potovanje bo trajalo 6 dni. Stroški za vožnjo, vizum, hrano in stanovanje Din 1250°.

□ Ne 20. maja! 11. junija. Za soboto, dne 20. t. m. napovedano tekmovalje v rokoborbi za prvenstvo Slovenije se je na željo drugih klubov preložilo na nedeljo, dne 11. junija t. l. Tekmovalje organizira kakor znano tukajšnji SSK Maraton in se bo vršilo na unijonski verandi.

□ V dvorani na Aleksandrovi 6 vprizori v nedeljo odeski odsek Magdalenske kongregacije otroško pravljico „Princesa Zlatka“. Je to zaključna letošnja vprizoritev v bogatem in pestrem repertoarju vrlih Magdalencev. Igra je vsebinsko vzgojna, učinkovita in bo našim malčkom nudila obilo veselja in pa zabave. Starši, privoščite svojim malčkom nekaj smeholupnega in vzgojno zdravega razvedrila. Znižane cene Din 8 in 5, stojšča 3.

□ Novemu magistratnemu direktorju so priredili magistratni uradniki-akademiki priščen večer in sicer pri Birtiču v torek. Prišli so polnoštevilno vsi magistratni nastavljenici prve kategorije ter se zbrali v lepo in okusno okrašeni dvorani, za kar gre zasluga nadsvetniku Černetu in magistrat. svetniku Barletu, da izrečejo tople in priščne častitke novemu magistratnemu direktorju Francu Rodosku. S tovariško toplino prežeto so bile častitke, ki jih je v imenu vseh navzočih naslovil na novega direktorja nadsvetnik inž. Černe, ravnotako so pa bila tudi priščne zahvalne besede, ki jih je vsem navzočim spregovoril gospod direktor Rodoski.

□ Prekmurško gostovanje v Mariboru. V soboto ob osmih večer bo v dvorani Narodnega doma prekmurško gostovanje z narodnimi običaji. Mariborčani si bodo lahko ogledali njihove „pozvačine“, starejšine, družbne, družice, snuho in ženiha kot mladomenca ter gostujavnščke, bosmane in domače plesce, slišali pa tudi narodni humor v ondolnem narečju. Ljudska univerza hoče Mariborčanom pripraviti na tem gostovanju svojevrsten užitek, računa pa tudi na številan poset.

Amerikanez W. Graber svetovni rekord v skoku s palico na 443 m. Dosedanji rekord je držal njegov rojak Miller, ki ga je postavil pri olimpijskih igrah.

Francoz Courtoin je v Nansy postavil nov svetovni rekord v hoji na 20 km. Za omenjeno progo je porabil 1:36:32. Sedanji rekord je držal Italijan Valente s časom 1:36:34.

Sharkey, svetovni prvak v boks, se menda boji boja, ker se izogiba srečanja z mojstrom v tej sportni panogi. Bivši svetovni prvak Jack Dempsey je ponudil Sharkeyu 25.000 dolarjev, če se zaveže, da se bo boril letošnje jesen z zmagovalcem, ki bo izšel iz boja Schmelling-Baer. Sharkey je to ponudbo zopet odklonil, češ, da se bo letos samo s Carnero spoprijel, potem bo šel pa v Evropo na oddih. Očitno noče še enkrat nastopiti proti Schmellingu, ampak upa, da se bo prihodnje leto pojavila nova bokserska zvezda in proti tej hoče braniti svoj naslov.

Seveda bo imela v tem pogledu zadnjo besedo newyorška boksarska komisija. Ako bo Schmelling 8. junija premagal Maksa Baera, potem se mu mora logično priznati, da se sme potegovati, odnosno boriti za naslov svetovnega prvaka.

Evropsko prvenstvo v sabljanju. Letošnja tekmovalja za evropsko prvenstvo v sabljanju se vrše v Budimpešti. Madžarska sablaška zveza je že poslala lozadvena vabila na vse državne sablaške zveze ter je že tudi objavila program takmovanja. V petek 9. junija se vrše: pred- in medtekme v floretu za možva gospodov in dam. V soboto 10. junija: Pred- in medtekme ter finale gospodov in dam, izločilne tekme za floret, posamezna tekmovalja za gospode in dame. V nedeljo 11. junija: Nadaljevanje tekem posameznikov za dame in gospode v floretu in finale. Ponedeljek 12. junija: Pred- in medtekme v meču za možva. V torek 13. junija: Finale v meču za možva. Sreda 14. junija: Počitek. Četrtek 15. junija: Tekmovalje posameznikov v meču. Petek 16. junija: Pred- in medtekme v sablji za možva. Sobota 17. junija: Nadaljevanje tekmovalj za možva in začetek izločilnih tekmovalj v sablji za posameznike. Nedelja 18. junija: Finale tekmovalj v sablji za posameznike. Tekmovalja se bodo vršila na prostem na nekem otoku kakor leta 1926, in sicer na štirih velikih tenis-prostorih, ki so obdani od tribun, kjer je prostora za več kot 2000 gledalcev. Tekmovalje v meču se bo izvedlo prvič z električnim aparatom, ki se je preizkusil lansko leto v Nici o priliki mednarodnega turnirja v meču, in ki se je baje dobro obnesel.

Finski atlet M. Järvinen je zopet v izborni formi. Pozimi je absolviral smotren trening v zaprtem prostoru, tako, da je že ob pričetku lahko-atletske sezone takorekoko na višku. Kopje je začel že 73 in celo 75 m daleč. Järvinen se namerava udeležiti tudi peterboja in Finska bo s tem pridobila novo moč mednarodne kvalitete na tem polju.